

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (1785) 1984 GEGUŽE-MAY 3 • ŠV. KAZIMIERO METAI •

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Į kitus plotus

Ryšium su šv. Kazimiero mirties 500 metų sukurtimi Lietuvos vardas plačiai sklinda laisvajame pasaulyje. Kartu su Lietuvos vardo sklidimu išsila ir dabartinė jos būklė. Laisvasis pasaulis žvelgia į Lietuvos pavergimą, tautos priepaaidą, religijos persekiojimą. Toks pasaulio dėmesio atkreipimas į pavergtą kraštą nėra malonus pavergėjui, kuris laikosi savo ginklų jėga. Bet tai nėra vienintelė jėga. Šalia jos yra moralinė pasaulio jėga, sugėdinanti ginklų jėgą ir ją dilinanti. Ji netirpdo plieno, negriauna tankų, nesunaikina branduolinių sprogmenų, bet veikia žmogų, valdantį visą ginkluotę. Dėl to svarbu nuolat didinti moralinį spaudimą į pavergėją ne tik Lietuvos, bet ir daugelio kitų kraštų. Tai nėra pasiekama per dieną. Tam reikia ilgo laiko. Moralinė pasaulio opinija yra galingas ginklas, bet jo veikimas nėra staigus, sprogtantis. Jis turi įsiskverbti į žmogų, į valdančių kolektyvą ir parodyti jo niekingumą. Tai tarytum drėgmės skverbimasis į tvirtos pilies mūrus — jos pamatus. Kai pastarųjų atsparumas sumažėja, ima griūti ir visas pastatas. Moralinis ginklas yra tuo pranašesnis, kad išvengia baisaus fizinio žmonijos naikimo ir siekia laimėjimo nuolatinio moralinio pobūdžio spaudimu.

DIDĖJANTIS moralinis spaudimas Lietuvos laisvinimo byloje yra ypač reikalingas. Religinėje srityje įsiai Šv. Kazimiero metais labai sustiprėjo. Prie jo prisidėjo religiniai autoritetai daugelyje kraštų, be to, ir viešojo opinija šioje srityje leidžiasi lengviau lenkiama persekiojamos Lietuvos naudai. Pasaulio tikintiesiems lengva suprasti religijos persekiojimą, žmogaus teisių paneigimą ir prieš tai protestuoti. Kas kita politinėje srityje. Joje iškilti su Lietuvos byla yra žymiai sunkiau. Čia stipriai veikia sovietinės vergijos diplomacija, mokanti pridengti miglomis komunistinė tikrovę ir laimėti savo naudai šalininkų. Vadinamoje kairėje yra gana daug grupių, kurios tiki sovietine propaganda, nelaiko pavergtais kraštais nei Lietuvos, nei kitų Baltijos kraštų. Pvz., kai buvo svarstoma Europos parlamente Otto Habsburgo rezoliucija, liečianti Baltijos kraštų nepriklausomybę, pradžioje buvo sutikta nemažai opozicijos iš kairiųjų grupių. Ir tik vėliau išjungus akcijon baltiečių socialistams, buvo laimėtas ir kairiųjų palankumas, išskyrus pačius radikaluosius. Tokio politinio palankumo sovietams yra net Pasaulio Bendrijų Taryboje, kurioje dalyvauja ir Sov. Sąjungos ortodoksų atstovai. Dėl to ten nekeliamas nei Lietuvos, nei kitų kraštų pavergimas, nei religijos persekiojimas. Mat prisibijoma, kad sovietiniai atstovai nepasitrauktų iš tarybos.

TAIGI moralinis spaudimas politinėje srityje tebėra aktualus uždavinys. Tai sritis, kurioje turėtų stipriau darbuotis mūsų politikai. Vyksta įvairūs tarptautinio pobūdžio suvažiavimai, kuriuose svarstomi politiniai klausimai. Tai vieta, kur galima kelti ir pavergtų kraštų klausimą, įsiterinant į bendrą politinių jėgų strategiją. Pvz. tarptautiniuose krikščionių demokratų partijos suvažiavimuose yra galimybė kelti Lietuvos klausimą. Kiek matyti iš pranešimų spaudoje, ta galimybė yra naudojama. Ateityje ji turėtų būti dar stipriau ir plačiau panaudojama. Sunkesnė dirva yra kairės partijos, ypač socialistinės, kurių įtaka Europoje yra didelė. Lietuvių ir kitų kraštų socialistams derėtų šioje srityje stipriau pasidaryti. To pat lauktina iš liberalinių ir kitų nepartinį politinių susigrupavimų, t.y. didesnio vėrželmo atitinkamose forumuose. Lietuvių dalyvavimas tarptautinės reikšmės politiniuose sąjūdžiuose yra svarbus dabarties uždavinys. Ir jeigu politinės lietuvių partijos išsivijoje pajėgs tą uždavinį tinkamai ir pakankamai stipriai atlikti, įprasmis savo buvimą už Lietuvos ribų. Tarpusavio stumdymasis lietuviškoje rinkoje tėra mažareikšmis dalykas, menkai tepasitaraujas Lietuvai. Stipresnis išėjimas į tarptautinę plotnę yra prisidėjimas prie minėto moralinio spaudimo, kurio prisibijoma pavergėjas.

KANADOS (VYKIAI)

Nuostolingos bendrovės

Katastrofiškus rezultatus duoda dvi Kanados valdžios nupirktos lėktuvų gamyklos — "Canadair" bendrovė Montrealyje ir "De Havilland" bendrovė Toronte. Valdžiai jau teko perimti \$1,35 milijono pasidarytą "Canadair" skolą, kad ji vėl galėtų atsistoti ant kojų. Šiam tikslui vėl buvo parūpinama \$310 milijonų, tikintis, kad jie bus atgauti ateityje, jeigu pagerės įmonių bei įstaigų vadovams skirtų mažų spausminių lėktuvų "Challenger" pardavimas. Dabar paaiškėjo, kad pernai \$236,5 nuostolio susilaukė ir "De Havilland" bendrovė Toronte, gaminanti keleivinius "Dash 8" propelerinius lėktuvus, kuriems pakilti bei nusileisti pakanka trumpo tako. Kanadoje juos buvo tikimasi panaudoti skrydžiams tarp Toronto, Montrealio ir Otavos, atsisakant didžiųjų orauosčių, kurie yra užmies-

čiuose. Į "De Havilland" bendrovę valdžia jau buvo investavusi \$500 milijonų, garantavusi \$450 milijonų paskolą. Atrodo, bendros išlaidos peržengs bilijoną dolerių, kai dešimties metų laikotarpyje valdžios išdo lešomis bus padengtas pernykštis bendrovės nuostolis. Keleiviniams "Dash 8" lėktuvams prarandami klientai net ir Kanadoje, nes jų kaina pakilo iki \$6,9 milijono, paskolos palūkanos — iki 12,5%. Tuo tarpu panašus lėktuvas, pagamintas S. Airijoje, parduodamas už \$4,7 milijono su paskolos 7,5% palūkanomis.

Savo pirmąjį pranešimą paskelbė 1982 m. vėlyvą rudenį sudaryta karališkoji D. Macdonaldo vadovaujama komisija ekonominėms Kanados problemoms tirti. Ji lankėsi net 28-niose Kanados vietovėse, (Nukelta į 8-tą psl.)

Verziasi pavasaris, lauždamas ledus ir išlaisvindamas ežerus bei upes

Nuotr. Vyt. Maco

PRANCŪZIJOS SPAUDOJE

Lietuvos sukaktys ir jos dabartis

Šv. Kazimieras, naujas romanas, žurnalisto išpūdziai iš Vilniaus

Iš Paryžiaus gautose prancūziškų laikraščių iškarpose matyti gražios pastangos informuoti Prancūzijos gyventojus apie lietuvių bei Lietuvą. Jose rašoma apie šv. Kazimiero sukaktį, naują romaną apie Lietuvą, dabartinius Vilniaus studentus.

Prieš 26 metus

Idomu pastebėti tai, kad Paryžiaus paminėjo dvi šv. Kazimiero sukaktis — jo gimimo 1958 m. ir jo mirties — 1984 m. Abi sukaktys šimtmetinės, t.y. 500 metų. Gimimo sukaktis buvo paminėta 1958 m. kovo 1 d. Katalikų instituto salėje. Tuomet iškilmingam minėjimui pirmininkavo užsienio reikalų min. R. Schumanas, dalyvavo kardinolas Feltin, kalbėjo kun. J. Petrošius, Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis, Paryžiaus vyskupas pagalbininkas J. Rupp. Meninę dalį atliko Katalikų instituto prancūzų studentų choras, padainavęs ir vieną dainą lietuviškai (St. Šimkaus "Oi kas sodai do sodeliai").

Buvo plataus masto iškilme tuva aprašyta prancūzų spaudoje. Plačiausias aprašas buvo išspausdintas dienraštyje "La Croix" 1958.III.9. Reportažą "Darbininkui" JAV-se parašė buvęs Lietuvos diplomatas Ed. Turauskas. Iš aprašų matyti, kad visa tai suorganizavo kun. J. Petrošius.

Antrą kartą 500

Antrą šv. Kazimiero sukakties iškilme šiais metais rengti teko tam pačiam Lietuvių katalikų misijos vedėjui kun. J. Petrošui. Mat šiemet suėjo 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties. Plačios apimties iškilme įvyko Notre-Dame katedroje, Paryžiuje, kovo 25 d. Mišias atnašavo dabartinis kardinolas Lustiger ir pasakė pamokslą gausiems dalyviams, kurių buvo pilna katedra — apie 5000. Savo pamoksle jis pabrėžė lietuvių tautos kancias ir kartu jos didvyriškumą. Dabartiniu metu Lietuvos tikintieji ešą gundomi skaldymo vilionėmis, tačiau jie turi drąsos tam pasipriešinti ir išminties suprasti persekiotojų užmojus.

Tikintųjų maldose, kurias skaitė Vyt. Bačkis, buvo prisiminti ypač suimtieji kunigai — Svarinskas ir Tamkevičius. Vasario 16 gimnazijos choras pagiedojo dvi giesmes: "Parveski, Viešpatie" ir "Marija, Marija".

Buvęs Paryžiaus arkivyskupas kardinolas Francois Marty atsiumė kun. J. Petrošui laišką, kuriame džiaugiasi galėjęs atstovauti Prancūzijos vyskupams kazimierinėse iškilmėse Romoje. Kovo 25 d. jis daug meldėsis už Lietuvą, nors Notre-Dame katedroje negalėjęs dalyvauti.

Šv. Kazimiero sukakties proga per Notre-Dame radiją kovo 30 d. kalbėjo apie Lietuvą kun. Jonas Petrošius, Karolina Masiulytė, Jean-Christoph Mončys, Ričardas Bačkis.

"La Wiedra"

"L'Union magazine" Reimse 1984.III.17-18 išspausdino straipsnį "Užmirštos tautos istorija". Jame rašoma apie naują dokumentinio pobūdžio romaną "La Wiedra", kuriame vaizduojamas lietuvių tautos gyvenimas. Romano autorė yra Genevieve Carion-Machwitz. Iš straipsnio atrodo, kad jį narys yra prancūzė, ištekejęs už paskutinio Machwitz šeimos atstovo Prancūzijoje. Susižavėjusi lietuviams ir savo vyro praeitimi, autorė vaizduoja keturių Machwitz generacijų gyvenimą Lietuvoje: Napoleono karą, revoliuciją Rusijoje, tremtį Paryžiuje, I D. karą, bolševikų revoliuciją. Pasak minėto žurnalo straipsnio, romano autorė lietuvių tautos kovą laiko ir asmenine savo kova. Ji skaito netgi paskaitas apie Lietuvą. Jos vyrai ir ji pati ešą dailininkai, gyvenę Saint-Amand-sur-Fion miestelyje prie Vitry-le-Francois. Romanas išleistas "Denoel" leidyklos, 348 psl. Kaina — 88 fr.

Prancūzas Vilniuje

Dienraštis "Le Monde" 1984. IV.2 išspausdino Dominique Dhombres reportažą iš Vilniaus, pavadintą "Jonas et la baleine communiste". Autoriui neatrodo, kad Vilnius bū-

tų Sov. Sąjungoje, nes jo centras panašus į Vidurio Europos miestą. Studentų restoranai ešą panašūs į Tiubingeno miesto. Juose stovi studentai, atsirėmę į sieną, apsirėngę "džinsais", užsiauginę ilgus plaukus, ir dairosi į sėdinčias studentes bei girkšnojančias kavą.

Reportažo autorius, pažymėjęs, kad Vilniaus universitetas ešą seniausias Sov. Sąjungoje, pasakoja apie savo susitikimą su studentais, apie jų mėgstamą džiazą muziką, apie "Trio", kurį sudaro pianistas Ganelinas, būgnininkas Tarasovas ir saksofonistas Čekasinas. Visi trys — rusai, kurių pirmieji du yra gimę ir visą laiką gyvenę Lietuvoje. Jų džiazas ešą geriausias Baltijos kraštuose. Daug kas ešą perka jų išleistą plokštelę.

Jonas, filologijos studentas, 23 metų amžiaus, domisi minėta džiazu trijule, bet daugiau rūpinasi savo ateitimi. Ešą partietis iš reikalo, kaip ir jo tėvas valdžios tarnautojas. Tai ešą savaime suprantama, nes kitaip karjera neįmanoma. Jo nuomone, ir komunistas turįs teisę domėtis džiazu, nešioti ilgus plaukus ir mūvėti "džinsais". Sovietinė spauda tai peikianti, bet praktiniame gyvenime ešą kitaip.

Jonas, paklaustas apie vedybas, ar nusiteikęs vesti rusę, kaip ir daugelis jo tautiečių, atsakė: "Jei pasitaikys proga... Tačiau namie ji turės kalbėti lietuviškai".

Nacionalinis klausimas Vilniuje nesąs "tabu" (nelietimas), tačiau jį iškėlus lietuvis studentas pakelia galvą nuo lėkštės, lyg įdurtas. Mat Vilniuje lietuvių mažuma (oficiali statistika to nepatvirtina, Red.). Daugumą sudaro lenkai, vokiečiai, rusai; žydų beveik nesą. Lietuvos kaimai beveik 100% lietuviški.

Pilsudskio širdis

Aplanke prancūzų korespondentas ir kapines, kuriose palaidotas Pilsudskis. Kažkodėl jis vadina jas lenkų kapinėmis. (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

NAUJASIS SOVIETŲ KOMPARTIJOS VADAS K. ČERNENKA NUTARĖ pakeisti 1961 m. N. Chruščiovo padarytas pranašystes, visiškai nutolusias nuo gyvenimo realybės. N. Chruščiovas tada teigė, kad 1980 m. kapitalizmas bus palaidotas ar bent merdės liginio lovoje. Pasak jo, didžiausią technologinę pažangą pasaulyje turės Sovietų Sąjunga. Jos gyventojai gaus aukščiausius atlyginimus už darbą, bus aprūpinti geriausiais maisto gaminiiais, gyvenimo reikmenimis, nemokamais butais, susisiekimo priemonėmis. Tas 1961 m. dokumentas tapo kelrodžiu į sovietinio komunizmo ateitį. Praktika betgi parodė, kad turtingiausia ir technologiniu požiūriu pažangiausia šalis pasaulyje tebėra Jungtinės Amerikos Valstybės. Jų astronautai pasiekė Mėnulį, o sovietų kosmonautai vis dar

skraido erdvių pakraščiuose. Vakarų pasaulio technologinės pažangos. Jos gyventojams trūksta naujų butų, o pats gyvenimo lygis yra gerokai žemesnis negu Vakarų pasaulyje. K. Černenka pranešė centriniam kompartijos komitetui, kad tos N. Chruščiovo 1961 m. nevykusios pranašystės bus peržiūrėtos ir pakeistos realesnėmis. Naująjį dokumentą, pranašaujantį tikrąjį sovietinio komunizmo vėgdą, tikimasi paruošti iki 1986 m. ir jį tada paskelbti kompartijos narių suvažiavime.

Prezidento kelionė

Artėjančiam prezidentinių rinkimų vajui buvo skirtas JAV prez. R. Reagano apsilankymas komunistinėje Kinijoje. R. Reaganas, lig šiol pasižymėjęs antikomunistinėmis savo pažiūromis, siekė ryšių stiprinimo su daugiausia gyventojų pasaulyje turinčia komunistine Kinija. Pasikalbėjimuose su jos prez. L. Ksianianiu ir premjeru Ž. Žijangu betgi iškilo didoki nuomonių skirtumai. Kritikos susilaukė dabartinė R. Reagano politika Centrinėje Amerikoje, nutrukusios derybos su Sovietų Sąjunga branduolinių ginklų skaičiui apriboti, ginklų tiekimas laisvajai Kinijai Taiwan, kurią Pekingas laiko savo provincija. Ideologinius skirtumus atskleidė R. Reagano kalbai televizijos transliacijoje užkrauta cenzūra. Tą kalbą komunistinė Kinija buvo pažadėjusi transliuoti gyvą gyventojams patogiausiu laiku. Iš tikrųjų betgi buvo panaudotas tik išcenzuruotas vaizduojamas įrašas, televizijos žiūrovus pasiekęs 9.30 v.v., kai didžioji jų dalis jau miega. Iš kalbos buvo išjungta Sovietų Sąjungos kritika, demokratinės santvarkos liaupsinimas ir netgi Dievo paminėjimas. Susidarė įspūdis, kad tarp cenzorių Pekingė ir Maskvoje nėra beveik jokio skirtumo. R. Reaganui turbūt nebus lengva užmiršti istorinį fak-

tą, kad laisvoji Kinija II D. kare kovojo prieš Japoniją, o komunistinė Kinija Korėjos kare savo sovietinius ginklus buvo nukreipusi prieš amerikiečius.

Triukšmas Izraelyje

Keturi Izraelio okupuotos Gazos juostos jaunuoliai buvo pagrobę autobusą su 35 keleiviais. Juos jie norėjo nusižvežti Egiptan ir iškeisti į 500 Izraelio kalėjimuose laikomų arabų. Keleivių išlaisvinimui vadovavo krašto apsaugos ministras M. Arensas. Autobusą puolė specialiai paruoštas kariuomenės dalinys. Susišaudyme žuvo viena keleivė, priklausiusi Izraelio kariuomenei, keli keleiviai buvo sužeisti. Oficialiai buvo pranešta, kad du teroristai buvo nušauti autobuse, kiti du mirė nuo žaizdų ligininėje. Triukšmą sukėlė vieno žurnalisto padaryta nuotrauka, kurioje matyti suimtas ir surakintas vienas teroristas, vedamas iš autobuso. Nuotraukos panaudojimą spaudoje sustabdė karinė Izraelio cenzūra. Dienraščiui "The New York Times" korespondentas D. Shipleris su ta nuotrauka surado suimtojo tėvus, kurie joje atpažino savo sūnų Majdį. Kilo rimtas įtarimas, kad du suimtieji arabai buvo sušaudyti, nors įstatymas reikalavo juos uždaryti kalėjime. Ši incidentą dabar tiria kariuomenės komisija. Izraelio kerštingumą atskleidė televizijoje parodytas tų keturių teroristų šeimos priklausiusių namų sunaikinimas, atliktas be jokio teisimo, įrodymo, kad šeimos nariai rėmė terorizmą.

Seniausias kalinys

V. Berlyno Špandau kalėjime amžiaus devyniadešimtmečio sulaukęs buvęs A. Hitlerio pavaduotojas R. Hessas, paskutinis 1946 m. spalio 1 d. Niurnberge nuteistas kalinys. Sąjungininkų tribunolas jam tada paskyrė kalėjimą iki gyvos galvos, nors jo kariniai nusikaltimai buvo mažiausi. Mat jis 1941 m. gegužės 10 d. kariniu lėktuvu pabėgo Britanijon su ja siekti atskiros tautos. Baumės dovanojimą R. Hessui vis dar atmeta gailėtingumo nepripažįstanti Sovietų Sąjunga.

Šiame numeryje:

Į kitus plotus

Moralinis spaudimas reikalingas ir politinėje srityje

Lietuvos sukaktys ir jos dabartis

Laikraščių balsai ir naujas romanas apie Lietuvą

Maisto trūkumas — sovietinės imperijos problema

Sovietinėje sistemoje gyvenančio bei kenčiančio patirtis

Dabarties Lietuvai reikia kardinolo

Venezuelos lietuvių iškilmė ir jose priimtos rezoliucijos

Senovės kankinių takais

Išpūdziai dalyvavusios kazimierinės iškilmėse Romoje

Ne kolektyvinė kaltė, o kolektyvinė gėda

Samprotavimai opiojuo klausimu — yra ir kita medalio pusė

O vis dėlto neaišku...

Atsilepiant į kunigo prof. A. Rubšio teologines mintis

Ritosi Atlanto bangos

Jūreivio nuotykių besirungiant su bangomis

Šv. Kazimieras istorijoje ir kelyje į altoriaus garbę

Istorikas J. Jakštas apie istoriką S. Sužiedelį studiją

Toronto "Volungė" šventovė

Jaunosios kartos choro atliktos Faure Mišios "Requiem"

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėnė — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Dideliam užmojui reikia paramos

Šv. Kazimiero 500 metų sukakties kongresui Toronte telkiamos lėšos

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties metai buvo pradėti Romoje 1984 m. kovo 4 d. Šv. Petro bazilikoje įspūdingomis iškilmėmis, kurių lietuvių tauta niekad nepamirš.

Šv. Kazimiero metų užbaigos iškilmės rengiamos Kanados Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Čia įvyks visus lietuvių išeivijos mastu rengiamas religinis kongresas, apimantis akademinę, liturginę ir kultūrinę-meninę dalį. Pakviesti žymiausi paskaitininkai, suplanuoti jaunimo svarstybos — simpoziumas, jaunimo vakaronė, organizuojamos platus masto pamaldos, rengiamos specialiai kongresui sukurta opera "Dux Magnus" (Didysis vadas), ruošiamas pokylis (banketas).

Visa tai rengia centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto pavedimu Toronte sudarytas kongreso komitetas.

Tokio masto renginys neįmanomas be finansinės plačiosios lietuvių visuomenės paramos. Rengėjai jos tikisi ypač iš JAV ir Kanados lietuvių. Dėl to š. m. gegužės ir birželio mėnesiai skelbiami kongreso lėšų telkimo mėnesiai. Bus renkamos aukos iš pavienių asmenų, organizacijų ir parapijų. Aukotojai gali siųsti savo aukas kongresui per savo parapijas ir gauti mokesti-

nių nuolaidų kvitus. Paaukoję \$150.00 tampa kongreso rėmėjais ir gauna specialų bilietą į operą ir užbaigos pokylį. Paaukoję \$500.00 tampa kongreso mecenatais ir gauna du specialius bilietus į operą ir pokylį. Rėmėjų ir mecenatų pavardės bus skelbiamos kongreso leidiniuose. Jų sąrašai turi būti gauti prieš minėtų leidinių spausdinimą, t.y. iki š.m. rugpjūčio 15 d.

Visas aukas prašome siųsti kongreso lėšoms telkti komisijos išdininio adresu: A. Ulba, 11 Waddington Cres., Willowdale, Ont. M2J 2Z9, Canada. Ant čekių rašyti: "St. Casimir's Congress".

Sis išeivijos mastu rengiamas kazimierinis kongresas bus didžios reikšmės renginys tiek išeivijai, tiek pavergtai Lietuvai. Romos iškilmų dėka jos vardas plačiai nuskaubė. Šio kongreso dėka Lietuvos vardas bei jos laisvės byla turėtų iškilti išeivijos pastangomis plačiajame pasaulyje, ypač Š. Amerikoje. Todėl kviečiame visus išeivijos lietuvius dosnia auka prisidėti prie šio kongreso. Jūsų parama drąsins kongreso rengėjus, stiprins kazimierinę tautos dvasią.

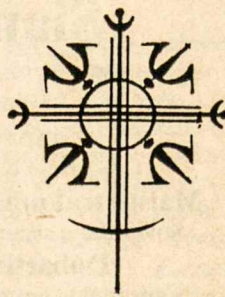
Lėšoms telkti komisija:

Vyt. Bireta E. Čuplinskas
J. Andrulelis J. Pleinys
A. Ulba

Išskeliavę negrižtamai

Lietuvoje mirusieji ir naujai įšventinti kunigai 1983 metais

- PRATKELIS** Leopoldas, prelatas, Linkuvos (Panevėžio vyskupijos) klebonas, gimęs 1912.VI.5, įšv. 1938.VI.11, mirė 1983.I.7. 1950-56 m. buvo Sibiro tremtyje.
- PERMINAS** Albertas, Kavarsko (Kauno arkiv.) klebonas, gim. 1914.VIII.28 įšv. 1942.XII.19, mirė 1983.I.5.
- MERKYS** Juozas, Raguvėles (Panevėžio vysk.) klebonas, gim. 1916.III.4, įšv. 1940.VI.6, mirė 1983.II.3.
- LYGUTAS** Stanislovas, gim. 1888.V.18, įšv. 1935.IV.23, be pareigų mirė Kaune 1983.III.27.
- ADOMAITIS** Juozas, Ploksčių (Vilkaviškio vysk.) altaristas, gim. 1901.X.26, įšv. 1929.VI.16, mirė 1983.V.3.
- KUSAS** Jonas, Rietavo (Telsių vysk.) altaristas, gim. 1915.XI.10, įšv. 1944.XI.8, mirė 1983.VI.6.
- ANDRIULAITIS** Pranas, Kauno Vytauto bažnyčios altaristas, gim. 1897.IX.17, įšv. 1931.V.30, mirė 1983.VI.13. Palaidotas Jurbarko.
- BUDRIKAS** Albinas, MIC, gim. 1916.VIII.1, įšv. 1944.VI.11, mirė būdamas ligonis Vilniuje 1983.VI.22.
- ABRAMAVIČIUS** Vladas, Pajūrio (Telsių vysk.) klebonas, gim. 1924.XI.8, įšv. 1948.X.31, mirė 1983.VII.12.
- BIELSKUS** Juozas, Blindziakų koplyčios rektorius (Vilkaviškio vysk.), gim. 1910.X.1, įšv. 1940.VI.9, mirė 1983.VII.5.
- MEIDUS** Juozapas, kanau-ninkas, gim. 1907.IX.8, įšv. 1934.V.25, mirė 1983.IX.2 Vieksniuose (Telsių vysk.) altaristas. Jis 1962-VII.5 buvo išrinktas Kaišiadorių vyskupijos kapitulos vikaru, bet valdžia tuoj jį ištrėmė į Vieksnius.
- KIELA** Antanas, kanau-ninkas, Tirkšlių (Telsių vysk.) altaristas, gim. 1899.X.12, įšv. 1923.VI.10, mirė 1983.IX.12.
- MAŽONAVIČIUS** Liudvikas, Kauno arkivyskupijos generalvikaras, gim. 1919.X.4, įšv. 1942.VI.14, mirė 1983.X.6. Palaidotas Šiauliuose.
- MITKUS** Petras, OFMCap., Žvingių klebonas (Telsių vysk.), gim. 1925.III.25, įšv. 1957.IV.17, mirė 1983.XI.19.
- GORODECKAS** Stanislovas, Nemakščių (Telsių vysk.) klebonas, gim. 1909.V.8, įšv. 1939.VI.3, mirė 1983.XI.23 Tauragėje vesdamas kunigams rekolekcijas. Palaidotas Nemakščiuose.
- LUKOŠIUS** Jonas, Pikelių (Telsių vysk.) klebonas, gim. 1912-I.1, įšv. 1937.VI.6, mirė 1983.XII.22.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Maisto trūkumas - sovietinės imperijos problema

BALYS GAJAUSKAS

Tai ketvirtas ir paskutinis straipsnis iš ilgo rankraščio. RED.

Būdingas bolševikų imperijos ekonomikos bruožas — chroniškas maisto trūkumas. Vadovai nepajėgia išspręsti šios problemos. Juo toliau, juo ji darosi aktualesnė. Labiausiai maisto stoką junta blogai apmokami darbininkai.

Ne visur trūksta

Maisto trūkumo problema galima išskaidyti į a. jų stoką, b. brangumą, c. blogą kokybę. Tačiau maisto trūksta ne visur ir ne visada. Geriausiai aprūpinami stambiausi miestai, garsesni kurortai ir kai kurios respublikos.

Bolševikai labai daug dėmesio kreipia į "prestižinius" miestus, kaip Maskva, Leninas, gradas ir geriausias kurortus, kuriuose nuolat lankosi užsieniečiai. Kai kuriuos miestus paverčia vitrinomis, kad užsieniečiai bežiūrėdami galvotų, jog visoje šalyje pilna maisto bei kitų prekių. Šie miestai tai lyg didžiuliai "Potiomkino kaimai" už kurių slepiasi nepritekliai ir skurdas. Kitus miestus aprūpina daug blogiau, o tolimesnius šalies rajonus visai blogai. Ten siunčia ir menkos kokybės maistą. Mėsos gaminių pritrūksta net didesniuose miestuose, ypač pastaraisiais metais.

Gyventojai taip praprato prie nuolatinių trūkumų, kad klausia ne ką parduoda, bet ką duoda. Neklausia ką atvežė į parduotuvę, bet ką išmetė. Dažnai maisto, ypač mėsos gaminių, atveža į parduotuves tiek mažai, kad juos išsidalina parduotuvės ir jų pažįstami. Darbininkai, grįžę iš darbo, randa tuščias lentynas.

Kainos

Jeigu maisto kainas palyginsime su daugumos gyventojų uždarbiu (80-120 rb. į mėnesį), tai matysime, kad jos gana aukštos. Sviestas valstybinės parduotuvės — 3 rb. 60 kp., dešra — 2.5 rb., cukrus — 0.8 rb. Turguje maisto gaminiai kelia kartus brangesni. Pvz. dešros kaina paskutiniu metu nusistovėjo 10 rb. kg. Darbininkas jos nenusipirks, nes parduotuvėje nėra, o turguje per brangi.

Bolševikų vadovai teigia, kad jų imperijoje maisto kainos pastovios, o Vakarų šalyse kyla. Iš tikrųjų ir imperijoje maisto gaminiai nuolat brangsta, tik apie tai retai skelbiama spaudoje. Maisto kainų kilimas — stiprus smūgis daugumai gyventojų. Žmonės svarsto, piktinasi, smerkia vyriausybę. Bolševikų vadovai stengiasi sušvelninti tą smūgį. Todėl jie kelia kainas "tyliai". Žiūrėk pakeitę gaminių pavadinimą, priliptė kitokią etiketę ir jau kaina pašoko, nors gaminytas tas pat. Jie mano, kad ne visi gyventojai iš karto supras apgaule. Be to, gal užsienis nepastebės ir patikės, jog bolševikų imperija gyvena be krizių. Propaganda galės tvirtinti, kad socialinė santvarka pranašesnė už kapitalistinę.

Pastaraisiais metais bolševikų propaganda sugalvojo naują triuką žmonėms kviailinti. Spaudoje rašoma, jog kainos kyla tik kapitalistinėse valstybėse, o socialistinėse jos tik "keičiamos". Tiesa, pramoninių gaminių kainų kėlimą skelbia, bet ir čia neišsivėčia be suktų. Pasenusių prekių kainas mažina, o kitų didina. Propaganda kreipia dėmesį ne į kainų kėlimą, bet

Kokybė

Sovietinės imperijos pramonės vėžys yra žemos kokybės gaminiai. Tik eksportui stengiamasi pagaminti geresnių, kurie galėtų konkuruoti užsienio rinkoje. Eksportinės prekės gaminamos iš geresnių medžiagų, ir darbininkų išdirbio normos mažesnės. Tiesa, pastarąjį dešimtmetį siekiama pagerinti ir platus varijavimo prekių kokybę vidaus rinkai, tačiau dėl tinkamų medžiagų stokos ir skubaus plano vykdymo tos pastangos dažniausiai nueina vėjais — rinką užverčia tik žemos kokybės prekėmis. Pirkėjas priverstas pirkti bet ką, nieka: juk neuveisi į kitos firmos parduotuvę. Prasti gaminiai greitai susidėvi, suplyšta, suyra, sugenda.

Moterys

Pusę imperijos dirbančiųjų, gal net didesnę, sudaro moterys. Daugiausia jų dirba lengvojoje, maisto pramonėje, švietime, sveikatos apsaugoje, žemės ūkyje, statybose, t.y. ten, kur žemiausias atlyginimas (80-120 rb.). Dažnai bolševikai tvirtina, kad moterys dirba ne tik dėl materialinės naudos, bet ir siekdamos patenkinti dvasinius poreikius. Be abejonės, tokių yra. Jos dirba dažniausiai švietime, sveikatos apsaugoje, tačiau dauguma moterų priverstos dirbti tik dėl šeimos materialinių sunkumų. Vyrai negali išlaikyti šeimos iš savo algos. Mokėdama mažus atlyginimus, valstybė akiplėšiškai išnaudoja ir vyrus, ir moteris. Jie sulyginti skurde, kaip sakoma, ekonomiskai lygiateisiai.

Dirbančios moters būklė imperijoje itin sunki. Ji turi suderinti darbininkės ir šeimininkės pareigas. Atidirbusi 8 val., ji turi dar apsipirkti. Miestuose po darbo retai kada būna parduotuvės reikalingiausių prekių. Gerai, jei moteris gali pietų metu "ištrūkti" ir nuskubėti į artimiausią parduotuvę. Tai pavyksta ne kiekvienai. Be to, ne visos dirba arti parduotuvės. Grįžusi namo moteris turi pagaminti valgį, sutvarkyti butą, apžiūrėti vaikus, t.y. kas vakarą dirbti dar 2-3 val. Ypač daug rūpesčio su mažais vaikais. Jeigu namuose yra nedirbančių suaugusių, padėtis lengvesnė. Vaikų darželių vis dar nepakanka.

Valstiečiai

Bolševikų imperijos žemės ūkio darbininkų valstiečių padėtis yra skaudi, pilna tragiškų likimų ir aukų. Nė vienos pramonės ar kultūros šakos darbuotojai tiek nenukentėjo, kiek valstiečiai.

Jų problema dar laukia savo tyrinėtojų ir rašytojų. Tai, kas parašyta imperijoje, maža vertės, nes tie veikalai nenagrinėja į Sibirą bei kitur nutremtųjų valstiečių likimo, neaprašinėja visų valstiečių tragiškos ir beviltiškos būklės. Romanai, apsakymai, apybraižos, sociologiniai tyrimai skiriami nuslėpti ir užtušuoti sunkiai valstiečių būklei. Jei kuris autorius bando šiek tiek pakritikuoti kolchozus, paskelbti nuomonę, nesutampanti su oficialiąja, jo kūryba neišvysta šviesos, jeigu jam neatsitinka dar blogiau.

Po Stalino mirties, kai bolševikų vadeivos kovoją dėl val-

džios ir vidaus politika buvo nenusistovėjusi, cenzūra neturėjo aiškių gairių. Tada ji praleisdavo ir realiau galvojančių autorių kūrybą. Dabar totalinė cenzūra, kuri pradedama nuo menkiausio partinio sekretorėlio ir baigiasi imperijos valdovu, nepraleidžia į spaudą jokios laisvės minčių.

Tragiška valstiečių istorija bolševikų imperijoje prasideda nuo jos įsteigimo. Pirmojo pasaulinio karo išvarginti valstiečiai negalėjo pasidžiaugti atėjusia taika. Jų laukė nauji sunkumai, ne lengvesni o daugeliui net sunkesni, už karo metų sunkumus. Jau pilietinio karo metais bolševikai atiminėjo iš valstiečių žemės ūkio gaminius. Dėl galutinio žemės ūkio nualinimo kai kuriose srityse kilo badas.

Vėliau iš valstiečių atiminėjo ir žemę, trėmė juos iš gimtųjų vietų į Sibirą. Likusieji šiek tiek atkuto, bet netrukus juos užgriuvo nauja nelaimė. Sov. Sąjungoje 1929 m. prasiėjo kolektyvizacija. Ypač smarkiai nukentėjo Ukraina — dirbtinis badas nusinešė į kapus milijonus valstiečių. Nelengva buvo ir kituose rajonuose: ir ten atiminėjo iš valstiečių žemę, padargus, prievarta varė į kolchozus. Nepaklusnčiuosius trėmė į tolimas šalies sritis, uždarinėjo į koncentracijos lagerius. Tada valstietis neturėjo nei nuolatinio užmokesčio, nei poilsio. Dirbo pusba di, bet negalėjo palikti kolchozo. Jis buvo tikras baudžiauninkas, su kuriuo naujieji valdovai visiškai nesiskaitė.

Valstiečiai Lietuvoje

Mūsų valstiečiai iki 1940 m. nepergyveno bolševikinio maro. Tačiau bolševikų imperija tykojo ir laukė patogios progos užgrobti mūsų kraštą. Ta valanda atėjo 1940 m., o 1941 m. jau mūsų valstiečiai trėmė į "plačiąją tėvynę". Tikrieji "sodybų tuštėjimo metai" atėjo po antrojo pasaulinio karo. Ištuštėjo Suvalkijos lygumos, ištrėtoji Žemaitija, Aukštaitija, Dzukija. Tada kiekvienais metais, vienais daugiau kitais mažiau, trėmė į Sibirą pas "baltasias meškas", kaip tada dažnai bolševikai sakdavo. Žinoma, trėmė ne tik valstiečius. Ištrėmtųjų likimas apgailėtinas: vieni išmirė pakeliui, kiti ten nuvykę — nuo bado, ligų, sunkaus darbo ir neįprasto klimato sąlygų. Treti, praradę sveikatą, vilko sunkų tremtinio jungą. Tik vėliau, po Stalino mirties, jų likučiai grįžo į tėvynę.

Likę Lietuvoje valstiečiai kapanojosi varge. Apkrėvė juos dideliais mokesčiais ir tokiu būdu varė į kolchozus. Kiekvienais metais mokesčius didino. Pagaliau valstietis, nepajėgiantis jų išsimokėti, turėjo stoti į kolchozą ar mesti savo ūkį ir bėgti į miestą.

Žemės ūkio gaminių valdžia "pirkto". Ji nustatė, kiek valstietis ir kokių gaminių privalo jai "parduoti". Prievolės buvo didelės, bet žmonės dar versdavo "parduoti" daugiau, negu nustatyta. Propaganda teigė, kad valstiečiai "parduoda" savanoriškai.

Valstybinės kainos buvo plėšikiškai žemos. Už rugių centnerį valstybė "mokejo" 5 rb. 60 kp., o už duonos kilogramą imdavo 3 rb. 60 kp. Valstietis, pardavęs valstybei centnerį rugių, galėjo nusipirkti pusantro kilogramo duonos. Net baudžiava buvo lengvesnė.

Atėmė iš valstiečių žemę (Nukelta į 3-čią psl.)

A+A

BRANGIAI MAMAI

mirus, jos dukras — SOFIJĄ RAKŠTIENĘ, ANANINĄ ASMENAVIČIENĘ, ALEKSANDRĄ STEPONAVIČIENĘ, LIUCIJĄ SKRIPKUTĘ, JUSTINĄ ANDRAŠIUNIENĘ (Lietuvoje), dukraitę LAIMĄ KRIAUCIUNIENĘ, podukraitės — RUTĄ ir KAROLINĄ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Danutė ir Petras Babinai

A+A

ANTANUI IŠKAUSKUI

mirus,

žmoną MARIJĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Rochester, NY

Sofija ir Raimondas

A+A

JUOZUI STAUGAIČIUI

Lietuvoje mirus,

seserį SALOMĖJĄ OLEKIENĘ ir jos šeimą, brolių JONĄ, seseris ir brolius Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

A. K. Rašymų šeima

A. Birgelienė ir Vitas

S. J. Andrulelis

A+A

BALIUI RADZEVIČIUI,

brangiam "Aro" choristui,

mirus,

žmoną DANGUOLĘ, dukrą RUTĄ GIRDAUSKIENĘ, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras"

"Jo žvaigždės, jo dangus, jo visos saulės šalys:
Vison mirtin, visan gyveniman jam vartai atkili.
Jis valdo sostus kaip nemirštantis karalius,
O dūta jis, kaip dūžtantį lėlę". (Braziljonis)

PADĖKA

Mūsų mylims vyrams, tėvelis, uošvis ir senelis

a. a. ALFONSAS SIMONAVIČIUS

mirė 1984 metais sausio mėnesio 29 dieną.

Reiškiamė nuoširdžią padėką Tėvams pranciškonams už religinius patarnavimus. Gili mūsų padėka visiems atsilankiusiems laidotuvėse, karsto nešėjams, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškiusiems užuojautą žodžiu, raštu ar spaudoje, aukojusiems "Tėviškos žiburiams".

Su giliu dėkingumu nuliūdę —

žmona Elzė ir sūnus Algis su šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Istorinės lietuvių pamaldos Štetine, Šv. Jono šventovėje, 1984 m. vasario 19 d. Pirmą kartą jos buvo atliktos lietuvių kalba. Du kraštiniai vyrai — J. ŽALIAPIENIS ir J. SANVAITIS (priekyje)

Lietuvių išeivijos vyskupai 1984 m. kovo 5 d. buvo priimti Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II Romoje. Iš kairės: vysk. A. DEKSNYS, vysk. V. BRIZGYS, arkiv. K. A. SALATKA, Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II, arkiv. pronuncijus J. V. BULAITIS, arkiv. P. MARCINKUS, prel. A. BAČKIS Nuotr. "L'Osservatore Romano"

Maisto trūkumas - sovietinės imperijos problema

(Atkelta iš 2-ro psl.)

ir suvarę juos į kolchozus, bolševikai vertė kasdien dirbti, o už darbą dažnai nieko nemokėjo. Į dvarą baudžiauninkai ne kasdien eidavo, turėjo kelias dienas ir savo žemės dirbimui. Bolševikų dvarponiai neduodavo nė tų kelių dienų. Savo sklypelį (arus), iš kurio turėjo išmisti, valstiečio šeima galėjo apdirbti tik naktimis ir sekmadieniais. O bolševikų propaganda suokė idiliškas dainėles apie laimingą valstiečio, savo žemės šeimininko, gyvenimą.

Į miestus

Valstiečiai masiškai bėgo į miestus. Dėl to miestų gyventojų skaičius pirmaisiais pokario metais gerokai pašoko. Mūsų miestai suvalstietėjo ir surusėjo, nes juose apsigyveno ir iš Rusijos atvykusių kolonistų.

Liūdnai atrodė mūsų pokarinis kaimas. Geresnės trobas nugriovė ir išvežė statyti į miestelius. Tik pamatai liko kysoti iš žemės, o vėliau ir jie apžėlė žolėmis. Pažvelgsi į sodą — nė gyvos dvasios. Žmonės išvežti, išgrobstyti jų turtas. Kai kur dar galėjai pamatyti šunį, bindžinėjantį apie namus.

Išretėjęs kaimas šiaip taip stūmė dienas, vykdė bolševikų planus (tiesa, daugiau popierių). Skaudu buvo valstiečiui žiūrėti į naujoviškai dirbamą žemę: kur vaga arta, kur praleista, kur grūdės bertas, kur liko plynė. Juk reikėjo skubėti apdirbti kuo didesniąją plotą ir apie tai kuo greičiau pranešti į rajoną partiniams asilams. Rudenį net ir to "suliejęsio" derliaus nesugebėdavo nuimti: dažnai likdavo žiemoti ant lauko.

Valstiečiui buvo graudu žiūrėti, kaip "ūkininkavio" nieko nenusimanantys partiniai asilai, kurių svarbiausias tikslas buvo — kuo daugiau išspausti iš valstiečio prakaito ir kuo mažiau jam duoti. Todėl valstietis dirbo atžagariomis rankomis. Ne jo žemė, ne jo ir derlius. Jis nematė savo darbo vaisių. Viskas eina į bendrą katilą, iš kurio didžiausią samtį semia valstybė, o po jos bolševikų dvarponiai: kolchozo pirmininkas, partinis sekretorius, buhalteris bei jų artimieji. Valstiečiui lieka tik pelai.

Bėgo metai, dešimtmečiai, o gyvenimas kaime gerėjo labai lėtai. Ir kaip jis gerės, kai valstybė tikėjosi, kad valstietis visą laiką tempis tą jungą, o ji durstys galą su galu. Bet kaimas tuštėjo ir pritrūko darbščių rankų.

Jaunoji karta bodisi kaimo. Vaikiniai, išėję į kariuomenę, negrįžta į savo kaimą. Dabar trūksta žmonių net derliui nuimti. Todėl atrado naujų valstiečių: veža į kaimą mokinius, studentus, tarnautojus. Nauda iš tokių darbininkų nedidelė, bet skęstantis ir už šiaudo griebiasi.

Pagalbinis sklypelis

Valstietis pragyvena iš savo pagalbinio sklypelio. Kai bolševikai organizavo kolchozus, nustatė labai žemus uždarbius, iš kurių valstietis negalėjo išmisti. Todėl jam davė kelių dešnių didumo pagalbinį žemės sklypelį. Apdirbti jį valstietis tegali vakarais ir poilsio dienomis. Vėliau pagalbinis žemės sklypelis virto pagrindiniu, ypač pokario

metais, kai už darbą kolchoze mokėjo labai mažai arba nieko.

Tačiau bolševikų valdžia vėl apkrovė valstiečius dideliais mokesčiais už vaismedžius. Nepajėgdami išsimokėti, daugelis iškrito sodus. Kai vis dėlto žmonės prasigynė, ėmė laikyti po kelias karves, kiaules, daugiau paukščių, valdžia apribojo gyvulių ir paukščių kiekį. Valstietis vėl negalėjo išsimokėti ir turėjo išpjauti gyvulius bei paukščius. Pagaliau imperijoje pritrūko žemės ūkio gaminių.

Postalininiu laikotarpiu kolchozai atsigavo. Tiesa, dar daug jų skurdė, bet už darbą šiek tiek mokėjo. Kelis parodomuosius kolchozus visokeriopai rėmė valstybė. Tai tikrieji "Potiomkino kaimai", į kuriuos veža užsieniečius ir kitokius svečius, kad apdumtyti jiems akis. Jie pamatys, kad šiame kolchoze valstiečiai nebloginai gyvena ir many, kad taip visuose. Parvažiuojo pasakos apie gerą gyvenimą bolševikų imperijoje. Šie svečiai turi tapti bolševikų propagandos skleidėjais.

Teorija klampina

Per tuos skurdo metus valstietis išmoko gana gerai įdirbti savo žemės sklypelį, nes iš jo turėjo išmisti. Dabar valstybė

pamatė, kad pagalbiniai sklypai duoda daug žemės ūkio gaminių, todėl ėmė skatinti valstiečius auginti daugiau gyvulių. Ji pripažįsta pagalbinį sklypų reikšmę visam žemės ūkiui, kuris pergyvena gilią krizę. Jokia eilinė marksizmo-leninizmo injekcija nepastato ant kojų šio chroniško liginio. Radikaliau reformuoti, t.y. atiduoti žemės ūkį į valstiečių rankas, bolševikai nesiryžta. Dogmos ir baimė neleidžia. Juk reikėtų prisipažinti, kad klydo ir grįžti prie privačios nuosavybės. Tuomet tautos gali paklausti, kodėl sunaikinote tiek valstiečių, dėl ko tiek kankinate žmones?

Dabar bolševikai įieško būdų, kaip išvesti žemės ūkį iš aklavietės. Paskutinis projektas, kurį jau keleri metai iš dalies įgyvendina, yra labai nedrąsus žingsnis privačios nuosavybės link. Bet, gink Dieve, jie to nepripažins. Pagal tą projektą, šeimos ir kitokios valstiečių grupės gaus po sklypą kolūkio žemės. Jai apdirbti išnuomos mašinas. Juo geriau valstiečiai įdirbs žemę, juo didesnį derlių gaus ir turės daugiau pajamų. Tai teorija. O praktika? Ir toliau bolševikai lankys užsienio jūrų ir kitų žemės ūkio gaminių rinkas, o valstiečiai vargiai durstys galą su galu ir toliau vilks savo kolchozinę dalį.

Lietuvos sukaktys ir jos dabartis

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ten radęs moterį, saugančią maršalo Pilsudskio kapą. Ant marmurinio paminklo nėra šeimos pavardės, o tik tai įrašas "Motina ir sūnaus širdis". Lenkų valdymo laikais paminklas buvęs saugomas garbės sargybos. Ant paminklo matyti kulkosvydžio šūvių ženklai, kurie liudija, kad čia buvo sovietų sušaudyti lenkų kariai 1939 m. Po vokiečių okupacijos vėl grįžę sovietai 1944 m. iš Lietuvos nebesitraukia. Lietuviai, kurie Europoje paskutiniai priėmė krikštą, daug kentėję praeityje, bet dabar jie ešą sovietiški ir "oficialiai patenkinti".

Ateizmo muziejuje

Šventovės sekmadieniais esančios pilnos maldininkų. Šv. Kazimiero šventovėje esąs įrengtas ateizmo muziejus, kur "moksliniai tyrinėtojai" prisimena "didįjį pagonių kunigą" Lizdeiką, gyvenusį Vilniuje prieš septynis ar aštuonis šimtmečius.

Ateizmo muziejuje lankytoją ešą pasitinka statulos Zeuso, Hermeso, Veneros, Apolono. Atitinkamos schemas rodo religijos atsiradimą primityviuose žmonėse. Pilna afrikiečių kaukių, egiptiečių statulėlių, budos figūrų. Matyti liturginiai drabužiai, taurės, kryžiai ir ... nuotraukos lietuvių kunigų šalia nacių pareigūnų. Dideliame vitraže šviečia lotyniškas įrašas: "Homo est creator dei, ergo non est deus" (žmogus yra Dievo kūrėjas, taigi nėra Dievo). Pagaliau to muziejaus rodiniai baigiami sovietų kosmonautų figūromis, kurie tolimose erdvėse nematė Dievo.

Iš to aprašymo matyti kokio lygio yra tas Vilniaus ateizmo muziejus. Nors juo rūpinasi "moksliniai tyrinėtojai", bet iš rodinių ir komentarų dvelkia labai primityvus ateizmas,

užsieniečiui keliantis juoką, ypač astronautų argumentas: ešą Gagarinas erdvėse Dievo nematė ...

Nuklydimai

Iš to aprašymo matyti, kad prancūzų korespondentas naudojosi informacija ir iš lenkų šaltinių. Rasų kapinės vadina lenkų kapinėmis, rado reikalą išryškinti Pilsudskio kapą, lietuvių laiko "sovietiniais" ir tai "patenkintais", šv. Kazimierą vadina Lenkijos ir Lietuvos globėju, nors pagrindinis Lenkijos globėjas yra šv. Stanislovas, mažina lietuvių skaičių Vilniuje — ešą jų ten mažuma.

Ir tai ne pirmas toks atvejis. Užsienio žurnalistai Vilniuje, matyt, negauna pageduojamos informacijos iš lietuvių šaltinių, kurie ribojasi Maskvos aprobuota informacija. Jieškodami gyvenimiškos informacijos, jie kreipiasi į privačius asmenis ir dažnai pataiko rasti nelietuvių. M.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL, 2180 Hurontario St., 279-7949

RONCESVALLES CHAPEL, 436 Roncesvalles Ave., 533-7954

YORK CHAPEL, 2257 Midland St. W., 797-3123

Turner & Porter

Dabarties Lietuvai reikia kardinolo

Šv. Kazimiero ir Vasario 16 šventė Venezueloje, kurios dalyviai priėmė keletą svarbių rezoliucijų

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

1984 m. jungtinis šv. Kazimiero — Vasario 16 minėjimas JAV prezidento rašta Baltijos valstybių laisvės reikalui, kuris buvo oficialiai įteiktas visoms Jungtinių Tautų delegacijoms, rezoliucija, kurią priėmė Europos parlamentas, siūlydamas Baltijos valstybių bylą perduoti spresti Jungtinių Tautom. J. Kojelio nuomone, ši akcija "neturi precedento užsienio lietuvių veiklos istorijoje ir šitie pasistūmėjimai Lietuvos ir aplamai Baltijos valstybių byloje jau turi istorinės reikšmės".

Jo nuomone, "Venezuelos spauda apie Baltijos valstybių problemas proporcingai rašo daugiau, negu kito kurio laisvojo pasaulio laikraščiai... Mes žinome, kad nusipelnę mūsų bendruomenei žmonės yra atkreipę vyriausybės dėmesį ir apdovanojami aukštaisiais šio krašto ordinais... Ne taip seniai pas jus apsilankė iš JAV Tomas Venclova ir Stasys Goštautas stipriai pajudino šio krašto viešąją opinią Lietuvos naujai... Jis ragino ir Venezueloje įspauti, kad vyriausybė padarytų Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo pareiskimą.

Sveikino ir lenkai

Į garbės prezidiumą pakviesti Elena ir Juozas Kojeliai iš Kalifornijos ir tautinių grupių atstovai. Posėdžio vadovavimas perduotas ilgamečiam veikėjui, VLB Valencijos apylinkės pirm. mokyto Juozui Zavadskui. Susikaupimo minute prisiminti visi, kurie savo gyvybę paaukojo už tautą ir tikėjimą. Lenkų bendruomenės pirmininko pareigas einaš inž. Feliksas Zubras sveikinimo žodyje džiaugėsi, kad lietuviai savo dvigubą sukaktį švenčia San Casimiro mieste, išreiškdamas viltį, kad ateityje, kaip ir praeities šimtmečiais, lietuvių ir lenkų jungs vienybės dvasia, nes abiejų valstybių likimas yra toks pat. Venezuelos visuomenės atstovas inž. Luis Rosales sakė, jog tai Apvaizdos valia, kad įsteigtoji parapija ir pastatytoji šventovė Venezueloje šv. Kazimiero garbei dvasine prasme jungia abi valstybes ir tautas.

Išklausius iliustruotą dokumentinę apybraižą apie Lietuvos karalaitį, J. Kojelis iš Los Angeles pasakė pagrindinę kalbą.

Kovos simbolis

Kalbėtojas laikė prasmingu dalyku jungti Vasario 16 su šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktimi, nors tie du istorijos faktai ešą atskirti daugiau kaip 450 metų. Jis sakė: "Aš linkęs šv. Kazimierą labiau įsivaizduoti ne su aštutine besimeldžiantį prie Vilniaus katedros didžiųjų durų ar išmalda dalijantį vargšams, bet kaip Venecijos ambasadorius vaizdžiai aprašo priėmimą Trakų pilyje: 'Šalia tėvo karaliaus sėdėjo du karalaičiai, apsielvė tamsiai raudono satino drabužiais, jauni ir gražūs, kaip du angelai.' Vienas iš jų buvo Kazimieras".

Priminęs garsųjį šv. Kazimiero stebuklą — pasirodymą lietuviams prie Dauguvos ir jiems suteiktą pagalbą, kalbėtojas pastebėjo, jog yra užregistruoti bent aštuoni liudijimai, kur šventasis karalaitis pasirodė ne asmeninių dorybių žibėjimu, o kaip Lietuvos karalaitis.

Ir kanonizacijos iškilmės Vilniuje buvusios didžiulės lietuvių tautinė demonstracija. Tai buvusi Lietuvos šventė, pagerbianti šv. Kazimierą ne tik kaip šventą atsiskyrėlį, bet ir kaip kovojančios dėl laisvės tautos narį ir globėją. "Ypač gerai žino Maskva, kad šv. Kazimieras yra tapęs lietuvių tautai pasipriešinimo prieš rusus simboliu".

Kiekviena rusų invazija į Lietuvą kartu buvęs pasikėsinimas į šv. Kazimiero relikvijas. Ir dabartinėje okupacijoje Lietuvos šventasis nešąs paliktas ramybėje. "Šitokia kova, kurią veda Maskva, nėra jos stiprybės, o desperacijos pasireiškimas, — kalbėjo prelegentas. — Šis piktas susibaudėlių būrys Kremliuje žino, kad jų sistema supuvusi ir kad ji skirta būti išmesta, Amerikos prezidento Reagano žodžiais, į istorijos šiukšlyną."

Laisvinimo fronte

Pasidžiaugęs, kad JAV, Europos ir Venezuelos lietuviai duoda žymų įnašą rezistenciniame laisvinimo darbe, kalbėtojas suminėjo Baltiečių laisvės dienos rezoliucijos priėmimą JAV kongrese, prezidento Reagano Baltiečių lais-

vės dienos paskelbimą ir Amerikos baltiečių oficialų priėmimą Baltuosiuose rūmuose JAV prezidento rašta Baltijos valstybių laisvės reikalui, kuris buvo oficialiai įteiktas visoms Jungtinių Tautų delegacijoms, rezoliucija, kurią priėmė Europos parlamentas, siūlydamas Baltijos valstybių bylą perduoti spresti Jungtinių Tautom. J. Kojelio nuomone, ši akcija "neturi precedento užsienio lietuvių veiklos istorijoje ir šitie pasistūmėjimai Lietuvos ir aplamai Baltijos valstybių byloje jau turi istorinės reikšmės".

Jo nuomone, "Venezuelos spauda apie Baltijos valstybių problemas proporcingai rašo daugiau, negu kito kurio laisvojo pasaulio laikraščiai... Mes žinome, kad nusipelnę mūsų bendruomenei žmonės yra atkreipę vyriausybės dėmesį ir apdovanojami aukštaisiais šio krašto ordinais... Ne taip seniai pas jus apsilankė iš JAV Tomas Venclova ir Stasys Goštautas stipriai pajudino šio krašto viešąją opinią Lietuvos naujai... Jis ragino ir Venezueloje įspauti, kad vyriausybė padarytų Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo pareiskimą.

Pagyvėjęs baltiečių aktyvumas pasaulyje kelias Kremliui nerimą. "Jie laukė, kad mūsų karta, kuri pasitraukė iš Lietuvos, išeis iš rikiuotės, ir aktyvių kovotojų dėl Baltijos valstybių laisvės neliks. Dabar pamatė, kad žiauriai apsiriko. Taip, kaip Lietuvos jungs vienybės dvasia, nes abiejų valstybių likimas yra toks pat. Venezuelos visuomenės atstovas inž. Luis Rosales sakė, jog tai Apvaizdos valia, kad įsteigtoji parapija ir pastatytoji šventovė Venezueloje šv. Kazimiero garbei dvasine prasme jungia abi valstybes ir tautas.

Netikėkite, nebijokite ir neprasykite

J. Kojelis suminėjo rezistencinę jaunimo akciją Lietuvoje, atkreipdamas dėmesį į jaunimo pogrindžio leidinį "Lietuvos ateitis" ir jame išspausdintą laišką, adresuotą laisvojo pasaulio lietuvių jaunimui. Jis kviečia, jei galima, grįžti į Lietuvą, o jei neįmanoma sugrįžti dabar — gyventi grįžimu... nuolatiniame kelionėje į Lietuvą". Rezistencinis Lietuvos jaunimas perspėja: "Neleiskite, kad priešas jus suteptų, saugokitės, kad nepanaudotų savo užmačiom. Budėkite! Nepasiduokite nuperkami, apgaunami ar užmigdomi". Kviesdami visuomet būti vienybėje su jais maldoję, jie prašo laisvąjį lietuvių jaunimą veikti, kad "budelis neliktų nežinomas ir bevadis". Lietuvio santykių su okupantu ešą reikia laikyti trijų prieasų: netikėti, nebijoti ir neprasyti.

"Reiktų tikrai kietos širdies, kad tas laiškas nesujaudintų" — tėsė kalbėtojas. Tai ešąs jaunimas, kuris viešai vedąs kovą nekaltiesiems laisvinti, pirmiausia kunigui Svarinskui ir kunigui Tamkevičiui. Jie turį surinkę jau apie 130.000 parašų: 22 jaunuoliai pasirašę pavardes krauju. Kovodami jie supranta, jog aukos neišvengiamos.

Per mažos pastangos

Kalbėtojas apgailestavo, kad laisvinimo darbe iki šiol su savo projektais pasirodę tikiai Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Amerikos baltiečių laisvės lyga. Apgailestavo, kad tremties lietuviai Lietuvos pagalbai duoda tik trupinius, palyginus su tautos auka. Jis pabrėžė gyvą reikalą tremties lietuviams padaryti savo darbo ir aukos įnašą, kad "laisvinimo procesas būtų pagreitintas ir kad Gedimino kalne vėl suplevėsųtų lietuviškoji trispalvė ir kad šventojo karalaičio karstas nemažesnėmis iškilmėmis, kaip jo kanonizacijos dieną, grįžtų į jam paskirtą amžino poilsio vietą". J. Kojelis baigė kalbą viltimi, kad "įjungę pilną moralinį, intelektualinį ir medžiaginį potencialą, gal galėtume ateities kartoms palikti įrašą: tokiais ir tokiais metais lietuviai, gyvenę Lietuvoje ir išeiviai-tremtiniai bendromis jėgomis įveikė maskvėnus. Jei suvienytom jėgom ir įtemptom pastangom nepajėgtume švento tikslą pasiekti, tada, tikėkime, pasirodys ir šventasis Kazimieras".

Gražinti Vilniaus katedrą

Iškilingo minėjimo dalyviai vienbalsiai priėmė dvilika rezoliucijų:

1. Kreiptis į Sov. Sąjungos vyriausybę su reikalavimu gražinti Vilniaus katedrą tikintiesiems ir leisti į ją perkelti šv. Kazimiero garbingus palaikus; reikalauti, kad ateistiniu muziejumi paversta šv. Kazimiero šventovė Vilniuje ir kitos 466 uždarytos ar išniekintos religinės tautos šventovės būtų grąžintos katalikams.

2. Reikalauti, kad vyskupui Julijonui Steponavičiui, buvusiam sovietų kaliniui ir tremtiniui, būtų leista Vilniuje nekliudomai eiti ganytojo pareigas, kurioms šv. Sostas jį yra paskyręs.

3. Šv. Kazimiero metų proga prašyti, kad Vilniaus vyskupija būtų prijungta prie bažnytinės Lietuvos provincijos.

4. Prašyti šv. Sostą pagreitinti Dievo tarno arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus beatifikacijos eigą.

5. Prašyti šv. Sostą, kad Lietuvos katalikų dvasioskijos ir tikinčiųjų kovos ir kančios aukomis įrodyta ištikimybė Kristaus įsteigta Bendrija būtų įvertinta, paskiriant Lietuvai kardinolą. Tai pakeltų tautos tikinčiųjų moralę ir duotų naujos jėgos atsilaikyti prieš bolševistinį komunizmą, negailestingai kovojantį prieš tikinčiuosius.

6. Prašyti Venezuelos vyriausybę oficialiu raštu paskelbti nepripažinimą karinės Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos.

7. Praveisti Černenkai adresuotą laišką rašymo vaju Venezueloje ir visoje P. Amerikoje, reikalaujant laisvės kunigams Svarinskui ir Tamkevičiui, Viktorui Petkui ir daugeliui kitų kalinių, tremtinių ir psichiatrinio gydymo pikt-naudojimu baudžiamų tikėjimo ir laisvės gynėjų.

8. Atnaujinti reikalavimą, kad Baltijos kraštai būtų atidaryti laisvam tarptautiniam turizmui ir kad turistų kelionės nebūtų ribojamos tikiai tų kraštų sostinėmis.

9. Pakartoti reikalavimą, kad Sov. Sąjungos vyriausybės labai aukštais doleriniais muitais apkrautos šalpos siuntos nelaimės ištiktiems tautiečiams būtų panaikintos ar bent labai sumažintos ir kad į tuos kraštus būtų leidžiama siųsti vaistus.

10. Dėkoti šv. Tėvui už kazimierines iškilmės šv. Petro bazilikoje.

11. Pareikšti Jo Eminencijai kardinolui Jose Ali Lebrun padėką už parašytą įvadą antrašai "San Casimiro" knygos laidai.

12. Pareikšti padėką San Casimiro parapijos klebonui Luis Emilio Chaverra už glaudų ir labai nuosirdų bendradarbiavimą su lietuviais, apie tai painforuojant jo vyskupą.

Su svečiais

Po iškilmių vaišėse dalyvavo vyskupas Delgado, San Casimiro miestelio ir parapijos, latvių ir lenkų atstovai. Lietuviai nuosirdžiai vertino iš toli atvykusio Maracaibo apylinkės pirm. inž. Vytauto Korsako dalyvavimą. Vasario 16 proga apylinkės valdybos pastangoje Maracaibo dienraštyje "Panorama" buvo įdėtas Lietuvos žemėlapis su įrašu "Lietuva nori būti laisva!"

Krašto valdyba yra dėkinga neuilistamai Bendruomenės ir Katalikų misijos šeiminingai Janinai Klovienei už vašių organizavimą. P.p. Kojeliu gražiai priėmė ir globėjo dr. Vladas bei Elena Gautauskai, inž. Bronius bei Nina Deveikiai ir Bendruomenės pirmininkas su žmona.

Belieka laukti Pietų Amerikos lietuvių kongreso, kuris yra šaukiamas liepos 21-24 d.d. Karako mieste. Jo metu bus atidengta Marijos ir Antano Rudžių dovanota statula San Casimiro šventovei. Ji bus pastatyta išorėje tarp dviejų kolonų virš didžiųjų šventovės durų.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: **5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA**

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$

Pavardė, vardas

Adresas

San Casimiro šventovė to paties vardo miestelyje Venezueloje, Araguvo provincijoje

Nuotr. V. A. Dambrovos

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠUNŲ MYLĖTOJAI

Šunų problemas "Tiesos" 65 nr. svarsto šio dienraščio darbuotoja Danguolė Repšienė, susipažinusi su šunų karaliumi A. Kaspučiu Kaune. Mat jo kaimynai atsiuntę skundą redakcijai, kad lojanti šunų gauja jiems neleidžia ne tik miegoti, bet ir gyventi. Šunų savininko pavadė laiske nebuvo paminėta. Kai D. Repšienė atvyko Kaunai ir užėjo į Poželos rajono vidaus reikalų skyrių, ten jai buvo pareikšta, kad skundas tikriausiai liečia A. Kasputį, su kuriuo pareigūnams ne kartą teko susidurti. A. Kaspučio kiemą D. Repšienė rado pilną įvairių veislių šunų. A. Kasputis jai teisinio: "Šunys registruoti, skiepyti, o kur įstatymas, kiek jų galima laikyti. Tokio nėra! Aš gyvenu savam name, savam kieme, tad man pretenzijų niekas negali reikšti..." Užėjusi į A. Kaspučio namą, D. Repšienė pasakoja: "Pro užuolaidą pastebėjau, kaip kieme išsidizijai laktė palaidi didžiuliai šunys. Ir išsigandau — neapanorė šeimininkas manęs iki vartų palydėti, kaipgi per šunų kontroliuojamą kiemą persoksiau?"

ŠUNŲ UKOS

D. Repšienė pateikia paskutiniuosius statistinius duomenis: "Kaune pernai šunys, katės apkančiojo 317 asmenų, tarp jų 126 vaikus. Šiemet į miesto traumatologijos punktą pagalbos kreipėsi 66 nukentėjusieji, iš jų 23 vaikai. Dar blogiau Vilniuje. Pernai buvo apkančioti 422 suaugusieji, 435 vaikai. Šiemet į traumatologijos punktą gydytis atėjo 57 suaugusieji ir 38 vaikai. Kur šios nelaimės vyksta? Šunys praeivius dažniausiai užpuola parkuose, atokesnėse vietose. Kaune — tai Vytauto parkas, Panemunės šilai, Vilniuje — gražūs takai ties Nerimi, Valakampiai. Susirūpinimą keliaanti padėtis. Ji įtikinamai rodo, kad šunų savininkai nepaiso galiojančių šunų ir kačių laikymo taisyklių, o tarnybos, kurioms pavesta kontroliuoti įstatymo vykdymą, bausti už pažeidimus, neatsižvelgia savo pareigų. Pasizvalykime po didelius kiemus, rūsius. Visur pamatysime palaidų, be atsnukių šunų, benamių kačių. Jei pilietis parašė pareiškimą dėl ramybės neduodančio kaimyno šuns, milicija tikrins skundą, pareikalaus šeimininką parodyti skiepavimo dokumentą. Jei reikės, surašys protokolą ir siųs svarstyti vykdymo komiteto administracinę komisiją, kuri blogai šunį prižiūrintį savininką gali nubausti pinigine bauda iki 50 rublių ir dar atimti šunį. O kol šunelis nieko neįkando, jis ir toliau landžios patvoriais..."

"MELAGIŲ KERMOŠIUS"

Vilniaus universiteto studentai balandžio 1 d. surengia tradicinį "Melagių kermošių". Šiemet jis buvo pradėtas klajojančio cirko triukais, apsilankymais karčiamaioje "Šalia kelio", kur buvo galima gauti šašlikų, pagurkšnoti alučio su puta. Įvai-

riausias prekes filologų, istorikų kiemeliuose siūlė didžiosios varžytinės. Universiteto kiemo teatras buvo paruošęs spektaklį "Užsispyrėlio sutramdymas", medicinos fakulteto atstovai — lyrinį-poetinį veikalą "Visą pasaulį įsivaizduoju kaip šlagerį". Humoristines programas atliko folklorinis ansamblys "Ratilio", filologijos fakulteto ansambliuokas "Savaržėlė" bei kiti vienetai.

TĖVŲ KOMITETA

Savaitraščio "Literatūra ir menas" vedamasis kovo 8 d. laidoje paliečia tėvų komitetus mokyklose. Jo mintys, atrodo, yra susietos su Maskvos įvesta Tarptautine moters diena, kai moterys pagerbiamos mokyklose, įstaigose ir namuose. Tėvų komitetai tada susirūpina "auklėtimis ir šeiminkėlėmis" (klasius auklėtojomis ir mokyklų direktorėmis), pradėdami rublių rinkimą dovanoms: "Pirkisim daiktą! T. y. mažytę dovanėlę. Klasės vadovytei — megztą vilnonį kostiumėlį. Direktoriutei — "Šilelį". O gal šaldytuvą? Motorinę valtį? Jeigu visi gerai sumestų, galėtume pagalvoti apie nedidelę jachtą..." Vedomojo autorius — em — atskleidžia vienos moters skaudžią asurį priežastį: "Čia mokosi penki mano vaikai. Šiandien visose klasėse tėvų komitetai renka po penkis rublius. Tiek pinigų aš negaliu duoti. Pati esu ligota, dažnai sergu, vyras geria... Jau bijau eiti į mokyklą. Čia dažnai kam nors renkami pinigai..." Esą tuo atveju tėvų komitetas pasielgė humaniškai — nubalsavo išaš iš moters neimti. Tačiau toks sprendimas tik dar labiau suspaudė jai širdį: "Kam ta malonė? Valstybė jos vaikams, kaip ir kiems, garantavo nemokamą mokslą. O štai tėvų komitetas visiems uždeda "mokesčius". Juk sekanti tyklė vėl viskas bus iš naujo... Tad, nors ir šventės dieną, tenka pasiteirauti — kaipgi vykdomi griežti teisingieji draudimai: jaunų žmonių auklėjimo įstaigose nevalia organizuoti pinigų rinkimo auklėtojų naudai. Ar daug kam taikytos kokios nors poveikio priemonės už sąmoningą kėsinišumą ir žmogaus orumą ir garbę (manyntume, ši frazė vienodai jaudina tiek lėšų rinkėjus, tiek pirkinį gavėjus)?" Kai kas tokias mintis gali pavadinti mokyklos autoriteto groviumu. Vedomojo autorius — em — (redakcinėje kolegijoje dirbantys E. Matviekas?) tokios nuomonės šalininkams brūkšteli kelias svarias eilutes: "Vargu ar galima mokyklą 'apjuodinti' labiau, negu ji pati 'juodinas', leisdamas tarp savo šventų sienų šitą duonelią. Jaunesnysis mokyklos broslis lopšelis, kaip matom, žengia vyresniųjų pramintais takais. Nes, padėjavęs, kad tavo mažylis dažnai negaluoja, jau gali gauti tokį praktišką patarimą: 'Jeigu nori, kad vaikas lopšely nesirgtų, reikia duoti pinigų! Kam? Už ką? Kiek?'"

V. Kst.

Hamiltoniškio "Gyvatara" jaunių grupė su savo mokytoja JOLANTA JOKUBAITYTE dalyvaus tautinių šokių šventėje Klivlande š. m. liepos 1 d.

Hamilton, Ontario

METINIS "AIDO" KONCERTAS — gegužės 5, šeštadienį, Jaunimo centre. Rėmėjų komitetas atliko visus paruošiamuosius darbus. "Aidas" tikisi, kad mūsų visuomenė įvertins jų darbą ir gausiai dalyvaus koncerte. Be "Aido", programoje dalyvaus pirmą kartą mūsų kolonijoje Klivlando jaunų vyrų dainos vienetas "Uzdainuokime", vad. Algio Bielskaus. Scenoje matysime vien jaunimą. Tad ateikime šį šeštadienį į "Aido" metinį koncertą ir praleiskime vakarą su dainuojančiu jaunimu. "Aidas" turėjo ir turi visą eilę nuosirdžių rėmėjų, kurie savo auką remia jo veiklą. Šiam parengimui yra gauti trys laimės staliukai; S. P. Ročij, J. Butkevičiaus ir J. Šarapnicko. Taip pat gauta gerų laimikų iš daugelio asmenų. Po koncerto — smagūs šokiai, grojant orkestrui "Čigonai" iš St. Catharines. Visi galės pasivažinti geros šeimininkės pagamintais užkandžiais, atsigaivinti bare, išmėginti laimę loterijoje. J. P.

Detroit, Michigan

DAIL. STASES SMALINSKIE — kūrinių paroda buvo surengta balandžio 29 d. Šv. Anatano parapijos salėje. Parodą rengė ir globojo Detroito lietuvių, kultūros klubas. "Vasario 16 proga surengtoje politinėje vakaronėje St. Smalinskienės paveikslas Lietuvių Bendruomenės vardu buvo padovanotas Linui Kojeliui, kuris vakaronėje padarė pranešimą. Paveikslas puošia jo įstaigą Vašingtone. Paveikslą įteikė JAV LB valdybos Detroito apylinkės pirm. Jonas Urbanas. Kor.

Juno Beach, Florida

ŠV. KAZIMIERO SUKARTIS paminėta balandžio 14 d. metodistų šventovės patalpose. Paskaitą skaite rašytojas Juozas Kralikauskas iš Toronto. Meninę programą atliko sol. Ona Blandytė-Jameikienė su vyriausiu sūnumi Vidu. Minėjimas baigtas bendromis vaišėmis. Balandžio 15, sekmadienį, kun. V. Pikturna laikė pamaldas St. Paul of the Cross šventovėje. Ir minėjime, ir pamaldose tautiečiai gausiai dalyvavo. Šias iškilmes surengė vietinės lietuvių katalikų misijos komitetas.

KUN. V. PIKTURNA, kuris rūpinasi šios srities tautiečių sielovada, Toronte vedė gavėnios rekolekcijas. O Juno Beach lietuviams rekolekcijas vedė kun. K. Pugevičius iš Bruklino.

PALM BEACH LIETUVIŲ PEN-SININKŲ KLUBAS š. m. vasario 3 d. paminėjo klubo veiklos dešimtmetį. Apžvalginę paskaitą skaite St. Balčūnas. Skaidrių rodymas apie nepriklausomos Lietuvos kovas buvo surengtas vasario 4 d. metodistų šventovės patalpose.

ATOSTOGAVO SOL. A. BRAZIS ir ta proga koncertavo vietos lietuviams. Koncertą surengė BALFo skyrius, kurio valdybą sudaro: pirm. J. Mildažius, vicepirm. A. Pilipavičienė, sekr. A. Bilūnienė, išd. J. Garla.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS įvyko gegužės 6 d. Pamaldas laikė kun. V. Pikturna St. Paul of the Cross šventovėje. Paskaitą metodistų šventovės patalpose skaite V. Kralikauskas iš Kanados. Meninę dalį atliko vietinis jaunimas. Minėjimą surengė Lietuvos dukterų draugijos skyrius. L. Ž.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

St. Catharines, Ont.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS apylinkės valdyba rengia iškilmingą Motinos dienos minėjimą koncertą gegužės 13, sekmadienį. Tėvų pranciškonų patalpose (Rolls ir Carlton). Koncertą bei dienių pritaikytą programą atliks Mont-realio mergaičių choras "Pavasaris" ir sol. Gina Čapkauskienė su akompaniatorė M. Roch. 11 v.r. — iškilmingos pamaldos už nukantus, žuvusias ir mirusias lietuviškas motinas. Mišias atnaušaus kun. K. Butkus, giedos mergaičių choras ir sol. G. Čapkauskienė. Tuojau po pamaldų — Motinos dienos minėjimas-koncertas ir iškiliosios lietuviškos sutiktuvės. Apylinkės valdyba nuosirdžiai kviečia dalyvauti tautiečius iš viso Niagaros pusiasalio, Buffalo ir kitų vietovių. Valdyba

Sudbury, Ontario

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS apyl. valdyba š. m. gegužės 12, šeštadienį, 6 v.v., Ukrainian Federation Hall, 130 Frood Rd., rengia motinoms pagerbti minėjimą. Programoje: paskaita — Grėsės Petrėnienės, įdomi meninė programa, bendra vakarienė ir kt. Kviečiame visas motinas, visus Sudburio apylinkės lietuvių ir svečius motinų pagerbime-minėjime dalyvauti. Už vargą, meilę, motinišką širdį ir nemigo naktis pagerbime savo motinas. Valdyba

St. Petersburg, Florida

ŠV. KAZIMIERO MIRTIES 500 metų sukaktis paminėta kovo 4 d. iškilmingomis Mišiomis, kurias koncelebravo kunigai: G. Goodman, V. Zakaras, A. Stašys, V.

Dabušis, R. Šakalys. Pamokslą pasakė vietos vyskupas Thomas Karlin. Giedoją Lietuvių klubo choras, vad. P. Armono. Lietuvių klubo apie šv. Kazimierą paskaitą skaite kun. A. Stašys. Meninę minėjimo dalį atliko minėtasis klubo choras.

LIETUVIŲ KLUBO BIBLIOTEKOJE yra 1,114 knygų. 1983 m. ja naudojosi 67 skaitytojai. Per ištisus metus jie perskaitė 604 knygas. Bibliotekai vadovauja J. Taoras. Jis rūpinasi ir naujų knygų platinimu.

PRIEŠVELYKINĖ REKOLEKCIJOM vadovavo kun. L. Andrieuskas, OFM, iš Niujorko.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ kovo 21 d. Lietuvių klubo salėje surengė kanklininkės Mirgos Bankaitytės koncertą ir aktorius Petro Maželio rečitalį. Dalyvavo 260 asmenų. Kalbas pasakė prel. J. Balkūnas ir VLKO pirm. dr. K. Bobelis. Stambiesiems aukotojams įteikti pažymėjimai. Skyriui vadovauja A. Plepys. L. Ž.

• Kas apie kerštą galvoja, drasko savo paties žaizdas. Jos užgytų, jeigu jų nedraskytų (Bakonas)

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Advokatas

Audrius A. Stonkus, B.A., LL.B.

Dirba kartu su advokatais

Jaskula ir Sherk

678 Main St. East,

Hamilton, Ontario L8L 7V7

Telefonas

(416)547-0504

Hamiltono lietuvių kredito

kooperatyvui "Talka" reikalingas

TARNAUTOJAS

suprantąs buhalteriją bei skaitytuvą (kompiuterio) operacijas, kalbantis lietuviškai ir angliškai. Prašymus rašyti "Talkos" vedėjui, 830 Main St. E., Hamilton, Ont. L8M 1L6

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 18 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.)

santapus

kasdienines palūkanas

už santapus

term. indėlius 1 m.

term. indėlius 3 m.

reg. pensijų fondo

90 dienų indėlius

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.

asmenines paskolas

Nemokamas pilnas

čekių patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės

drauda pagal santapus

dydį iki \$2.000.

Nemokama asmeninių

paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Miniatiūrinė tautinių šokių šventė "Tryptinis" balandžio 8 d. įvyko Čikagoje, didžiojoje Jaunimo centro salėje. Tai buvo lyg ir pasirošimas Septintajai tautinių šokių šventei Klivlande, suorganizuotas M. Marcinkienės bei jos talkininkų. Dalyvavo aštuonios šokių grupės: "Rambynas", vadovaujamas S. Bacevičienės, "Grandis" — I. Smie-liauskienės, "Gija" — L. Ringienės, šaulių "Vytis" — V. Smie-liauskaitės-Atkinson. Lietuvos vyčių grupė — F. Zapolio, "Spindulys" — R. Šoliūnaitės, "Malūnas" — S. Radvilienės ir "Svy-turyr" — G. Čepaitytės. Kiekvie-na grupė atliko po porą šokių. Programai vadovavo J. Kriaučeliūnaitė. "Tryptinio" šventėje dalyvavo apie 160 šokių.

Valstybiniame JAV oro bei erdvių muziejuje Vašingtone balandžio 4 d. atidaryta naujoji "Aukšnio skrydžių amžius" galerija, apimanti JAV aviacijos laimėjimus 1919-39 m. laikotarpyje. Ji užima beveik visą vakarinį muziejaus rūmų pirmojo aukšto sparną. Galerijoje yra penki natūralaus didžio modeliai lėktuvų, kuriais buvo atlikti istoriniai skrydžiai, lakūnų nuotraukos, jų pasiektų rekordų aprašymai. Galerijos "Ilgųjų skrydžių" skyriuje pagaliau įamžinimo susilaukė ir Steponas Darius su Stasiu Girėnu — įdėtos jų nuotraukos, "Lituanicos" skrydžio per Atlantą trumpas, bet išsamus aprašymas. Mūsų lietuvių lakūnų nuotrauką pakabinta šalia pasižymėjusio rekordininko V. Posto bei kitų garsiųjų lakūnų. Muziejų kasmet aplanko milijonai amerikiečių ir turistų. Dabar jiems bus primintas ir tragiškai žuvusių Lietuvos atstovų įnašas į aviacijos istoriją.

Stepono ir Valentino Minkų radijo programos penkiasdešimtmetį Bostono lietuvių asociacija balandžio 1 d. Apie šį radijo entuziastų veiklą, pradėtą 1934 m., kalbėjo inž. J. Stašaitis, perskaitęs raštu gautus sveikinimus. Gyvu žodžiu sveikino Lietuvių moterų federacijos Bostono klubo pirm. E. Vankylūnienė, vietinės šaulių rinktinės pirm. V. Bajerčienė, įteikdama šaulių "Žvaigždės" ordina. Meninę programą atliko "Paslaipatės" trijulė iš Hartfordo ir Bostonian atvykęs aktorius V. Žukauskas.

Venezuela
P. Amerikos LB pirmininkų ir Lietuvių jaunimo sąjungų atstovų kongresas įvyks Karako mieste liepos 21-24 d. Tikimasi, kad jame dalyvaus PLB atstovai bei kiti žymieji veikėjai iš JAV. Kongreso metu išsamius pranešimus apie Katalikų Bendrijos buklę sovietų okupuotoje Lietuvoje spaudai bei televizijai padarys kun. Kazimieras Pugevičius.

Europos pavergtų tautų federaciją Venezueloje steigia tų tautų atstovai. Jau yra ruošiamas federacijos statutas. Federacijon nori įsijungti — lietuvi, latviai, estai, lenkai, ukrainiečiai, vengrai ir kroatiai.

Brazilija
Misijonierius kun. dr. A. F. Bendoraitis, turįs ligoninę Guajaros-Mirim vietovėje, buvo sumimtas ir neteisingai apkaltintas gydytojo Ildairo Munino nužudymu. Po vienuolikos mėnesių jį nekaltu pripažino ir išlaisvino š. m. kovo 20 d. įvykęs teismas toje vietovėje. Kun. dr. A. F. Bendoraitis jau pradėjo leisti savaitinį savo biuletenį, tęsti ligšiolinę savo veiklą, teikdamas religinius bei medicininius patarnavimus.

Lituanistikos ir lietuvių kultūros kursas kovo 17 d. oficialiai atidarytas popiežiškajame Sao Paulo katalikų universitete. Kurso įsteigimu pasirūpino Brazilijos lietuvių bendruomenė. Tad ir jo atidaryme dalyvavo: BLB valdybos pirm. Alfonso Petrakis, tarybos pirm. Jonas Tatarūnas, sekr. kun. Pranas Gavėnas, SDB, dėstytojai, studentai, keli jų tėvai bei kiti svečiai. Kursas turės dvi grupes — pradedančiųjų ir jau lietuviškai kalbančiųjų. Pirmoje grupėje lietuvių kalbą dėstys Angelė Jotekaitė, lietuvių kultūrą — Lucija Jodelytė-Butrimavičienė. Kurso koordinatore Halina Mošinskienė dirbs su antrąja grupe. Pirmojon grupę įsirašė 20 jaunuolių, užpildyti visas vietas, antrojon — 5. Universiteto vadovybė į pirmąją grupę papildomai leido įrašyti dar 5 jaunuolius, bendrą jų skaičių padidindama iki 25.

Ukrainiečiai ir lietuvių kultūros kursas kovo 17 d. oficialiai atidarytas popiežiškajame Sao Paulo katalikų universitete. Kurso įsteigimu pasirūpino Brazilijos lietuvių bendruomenė. Tad ir jo atidaryme dalyvavo: BLB valdybos pirm. Alfonso Petrakis, tarybos pirm. Jonas Tatarūnas, sekr. kun. Pranas Gavėnas, SDB, dėstytojai, studentai, keli jų tėvai bei kiti svečiai. Kursas turės dvi grupes — pradedančiųjų ir jau lietuviškai kalbančiųjų. Pirmoje grupėje lietuvių kalbą dėstys Angelė Jotekaitė, lietuvių kultūrą — Lucija Jodelytė-Butrimavičienė. Kurso koordinatore Halina Mošinskienė dirbs su antrąja grupe. Pirmojon grupę įsirašė 20 jaunuolių, užpildyti visas vietas, antrojon — 5. Universiteto vadovybė į pirmąją grupę papildomai leido įrašyti dar 5 jaunuolius, bendrą jų skaičių padidindama iki 25.

Ukrainiečiai ir lietuvių kultūros kursas kovo 17 d. oficialiai atidarytas popiežiškajame Sao Paulo katalikų universitete. Kurso įsteigimu pasirūpino Brazilijos lietuvių bendruomenė. Tad ir jo atidaryme dalyvavo: BLB valdybos pirm. Alfonso Petrakis, tarybos pirm. Jonas Tatarūnas, sekr. kun. Pranas Gavėnas, SDB, dėstytojai, studentai, keli jų tėvai bei kiti svečiai. Kursas turės dvi grupes — pradedančiųjų ir jau lietuviškai kalbančiųjų. Pirmoje grupėje lietuvių kalbą dėstys Angelė Jotekaitė, lietuvių kultūrą — Lucija Jodelytė-Butrimavičienė. Kurso koordinatore Halina Mošinskienė dirbs su antrąja grupe. Pirmojon grupę įsirašė 20 jaunuolių, užpildyti visas vietas, antrojon — 5. Universiteto vadovybė į pirmąją grupę papildomai leido įrašyti dar 5 jaunuolius, bendrą jų skaičių padidindama iki 25.

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį atšventė kovo 4 d. specialiomis pamaldomis Montevideo katedroje. Mišias Montevideo arkiv. Carlos Parteli koncelebravo su katedros klebonu, jėzuitų provincijolu, jo pavaduotoju, lietuvių, lenkų ir angliškai kalbančių kolonijų kapelionais. Jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, buvo išsiriakavęs prie altoriaus su Urugvajaus, Vatikano ir Lietuvos vėliavomis. Buvo apie dešimt ir lenkų jaunuolių su Lenkijos ir Čenstakavos Marijos vėliavomis. Lietuviškas giesmės giedėjo Vyt. Dorelio vadovaujamas lietuvių choras, pasikeisdamas su vietiniu choru. Pamaldoms pasibaigus, lenkai įsijungė viena savo giesme. Aukojimo metu vaikai ir jaunimas atnešė Sibiro lietuvių maldaknygę, šv. Kazimiero monografiją, du toms "LKB kronikas". Arkiv. C. Parteli pasakė gražų pamokslą apie Lietuvos šventąjį, kuris ir šiandien turi didelį reikšmę dabartiniam jaunimui. Po pamaldų arkiv. C. Partelis, apsuptas lietuvių, nusifotografavo ant laiptų prie katedros durų.

Britanija

Londono Lietuvių namuose lankėsi ltn. Povilas Kaladė, karo laivyno lakūnas. Prie šešerių metų jis įsijungė į Australijos karo laivyną, tapo lakūnu. Tačiau Australija atsisakė paskutinio turėto lėktuvnešio. Tai buvo didelis smūgis skraidymams pamegusiam jaunam lietuviui. P. Kaladė atvyko Britanijon ir š. m. vasario pradžioje įsijungė į jos karo laivyną, pasirašydamas sutartį dyvliak metui. Pagrindinį dėmesį jis čia žada ir toliau skirti karo laivyno aviacijai.

Italija

Angeliškasis universitetas Romoje leidžia studentų žurnalą italų ir anglų kalbomis "Parola". Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga informacijų apie Lietuvos šventąjį italų ir anglų kalbomis pateikė žurnale lietuvių šv. Kazimiero kolegijos auklėtinis E. Putrimas. Itališkai versijai antraštė "Valstybei pavojingas šventasis", angliškai versijai — "Lietuvių kolegiją globojantis šventasis".

Vokietija

Naujoji VLB taryba korespondenciniu būdu buvo išrinkta 1983 m. lapkričio 15 d., o pirmasis jos narių suvažiavimas sušauktas š. m. kovo 17 d. Romuvoje. Rinkimų komisijos pirm. J. Vitkus painformavo, kad tarybos rinkimuose dalyvavo 28 VLB apylinkės. Buvo pasiūlytas 21 kandidatas, išsiųsti 697 balsavimo lapeliai, tačiau balsavo tik 440 narių arba 63%. Išrinkta 15 tarybos narių, kandidatais liko 6. Tarybos narių suvažiavime išklausti pranešimai apie VI PLB seimą Čikagoje, Vasario 16 gimnaziją. Vienbalsiai buvo pritarta berniukų bendrabučio statybai, kainuosiančiai 3.500.000 DM, pilies stogo atnaujinimui. Suvažiavime taipgi paaiškėjo, kad V. Vokietijos radijas "Deutsche Welle" žada pradėti transliacijas lietuvių kalba. I VLB tarybos prezidiumą trejmetam išrinkti: pirm. kun. A. Bernatonis, vicepirm. inž. J. K. Valiūnas ir sekr. J. Lukošius; i VLB krašto valdybą — pirm. inž. J. Sabas, vicepirm. V. Bartusevičius, sekr. M. Šmitnienė, išd. A. Lipšys, narė Ž. Grodbergienė. Kontrolieriais pakviesti — R. Tendzelskis, E. Lucienė ir J. Vitkus. Garbės teismą sudarė: pirm. J. Lukošius, vicepirm. inž. J. K. Valiūnas, nariai — dr. V. Lenertas ir dr. J. Norkaitis. Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdybą dabar sudaro: pirm. R. Slavikas, sekr. R. Gumuliuskas, išd. R. Sabaitė, nariai — R. Dirgelas ir G. Kotkytė. Kai kurie nariai gyvena tolokai, ir tai sunkina valdybos veiklą. Sąjunga savo išde turi 4.000 DM.

Vasario 16 gimnazija Velykų atostogas turėjo balandžio 13 — gegužės 1 d. Gimnazija birželio 23 d. surengs tradicines Jonines. Vasaros atostogos bus pradėtos birželio 29 d., naujieji mokslo metai — rugpjūčio 27 d. Velykų rekolekcijas balandžio 10-11 d. katalikams moksleiviams vedė kun. J. Petrošius iš Paryžiaus ir kun. J. Dėdinas, evangelikams — sen. kun. J. Urdzė iš Bonnos ir kun. Fr. Skėrys. Rekolekcijose šiemet susilaukta didesnio dalyvių skaičiaus.

Simona Travel
nauju pavadinimu

Senovės kankinių takais

Kelionė į kazimierines iškilmes Romoje ir joje praleistos dienos

(Tęsinys iš praejusio nr.)

Pagrindinės iškilmės

Kovo 4 — sekmadienis, iškilmų viršūnė. 10 v. Šv. Petro bazilikoje iškilmingos Mišios. Visi gavome pakvietimus. Prie durų vėl tikrina. Lietuviams atskirta vieta arčiau altoriaus iš abiejų pusių. Prisirinko žmonių pilna bazilika, lietuvių apie 1.000.

Buvo rašyta, kad dalyvaus choras iš Vienos, bet nebuvo. Giedoją "Capella Sixtina" choras — vyrų ir berniukų. "Grandinėlė" vadovavo lietuvišioms giesmėms. Skaitymus atliko V. Volertas ir St. Lozoraitis, psalmę giedoją kun. Staniškis. Tikinčiųjų maldas skaitė V. Kaknevičius ir kitų tautų atstovai savo kalbomis. Aukas nešė kelios lietuvių poros ir kitų tautų. Pamokslą popiežius sakė itališkai apie šv. Kazimierą. Po Mišių šv. Tėvas perskaitė lietuviškai parašytą pamokslą.

Baigėme Mišias giesme "Marija, Marija". Šv. Tėvas palaukė pirmojo punktelio pabaigos ir išėjo per visą baziliką, už jo — kardinolai, vyskupai, kunigai. Visi tikintieji skubėjo į aikštę prie bazilikos, kad 12 val. vėl pamatytų Šv. Tėvą pro langą iš 4-5 aukšto ir gautų palaiminimą. Aikštė buvo pilnutėlė žmonių. Gavę palaiminimą, skubėjo į namus.

Šventovių miestas

Po pietų ėjome pėsti lankyti Šv. Jono Laterano bazilikos. Pagonis Lateranas padovanojo tą žemės sklypą imper. Konstantinui. Čia IV š. po Kr. buvo pastatyta šventovė, kuri 1646 m. perstatyta. Prie durų lauke yra užrašas, kad tai viso pasaulio šventovių motina ir galva (mater et caput). Čia naujai išrinktas popiežius gauna simbolinį raktą. Didžiulės, aukštos žalvario durys paimtos iš senovės Romos senato rūmų. Šone kitos nedidelės durys — Porta Santa, t.y., Šv. metų durys. Žmonės priklaupia įėjimą pro jas. Viduje šventovės — popiežiaus Martyno V kapas. Šonuose — didžiulės 12-kos apaštalių statulos 4-5 mtr. aukščio. Lubos išpjaustinės ot aukšniais papuošimais, grindys balto akmens ir marmuro, išdėstytos raštais. D. ketvirtadienį čia popiežius plauna 12-kai vargšų kojas. Šalia bazilikos — buvusieji popiežių namai.

Tik per gatvę perėjus yra 28 šventieji laiptai — La Scala Santa, taip pat šv. Elenos atgabenti iš Jeruzalės. Jais buvo tempiamas Kristus pas Pilotą. Žmonės jais lipa keiliais ir viršų. Šonuose yra paprasti laiptai, kuriais galima užlipti į koplyčią, jei kas nepajėgia eiti keiliais.

Grįžome pavargę. Dalis likosi viloje, kita dalis išvažiavo į šventės pokylį "Sheraton" viešbutyje.

Šv. Petro bazilikos lobiai

Kovo 5 d., 9 v.r., buvo kun. K. Kaknevičiaus primicijos Šv. Petro bazilikos choro koplyčioje. Po Mišių apžiūrėjome baziliką. Kairėje (išeinant) garsioji Mykolo Angelo "Pietas", kurią sukūrė iš vieno mar-

muro gabalo, būdamas 25 m. amžiaus. Padėta už stiklo sienos, bet gerai matoma. Dešinėje po altorium — vysk. šv. Juozapato (Kuncevičiaus) kūnas stikliniame karste. Jis yra ukrainiečių kilmės, buvo Rytų apeigų vyskupas, gyvenęs Lietuvoje, nukankintas XVII š. Vitebske. Užrašyta tik Šv. Juozapatas.

Skubėjome dar apžiūrėti bazilikos rūsių, kur yra šv. Petro karstas ir šonuose įvairių tautų koplytėlės, vėlesnių laikų popiežių kapai. Lietuvių koplyčia mums atrodė gražiausia.

Katakombose

Po pietų važiuojame į Šv. Kalisto katakombas. Pelėsių ir drėgmės kvapas. Uolos vulkaninės kilmės. Plotis 17-18 km., gylis — kaip 4 aukštų namo (bent man taip atrodė). Sienose vis keturkampės skylės, didesnės, mažesnės. Dėdavo mirusius tik suvyniotus į marškas. Turtingesniųjų akmeniniai karstai ir šeimos koplyčios išpuoštos marmuru, freskom, mozaika. Matyti piešinių su krikščionybės ženklais.

Į katakombas važiuojame senuoju Via Appia Antica keliu, kuriuo atėjo į Romą apaštalai Petras, Paulius ir kiti. Čia pat ir maža šventovė su įrašu "Quo vadis?" Viduje nebuvo.

Čia žuvo kareiviai

Tuoj už kampo, šone katakombų, yra italų mauzoliejų "Martiri delle Fosse Ardeantine". Ten uolose vokiečiai sušaudė 335 italus. Mat II D. karui baigiantis ir vokiečiams traukiantis, 32 vokiečių kareiviai sustojo tose uolose pailsėti. Vienas italas pristūmė šiukšlių vežimėlį su užtaisytą bomba prie tų kareivių ir pasišalino. Už kelių minučių bomba sprogo ir visus kareivius užmušė. Vokiečiai pareikalavo kaltininką pristatyti per 48 val. arba sušaudys po 10 italų už kiekvieną vokiečių. Kaltininkas nepasirodė. Tada vokiečiai sušaudė daug patiriotų, inteligentų. Už poros dienų atėjo amerikiečiai ir rado dar nepalaidotus sušaudytuosius. Kaltininkas dar ir dabar gyvas, bet niekas negerbia jo už tai.

Pas stigmatizuotąjį

Iš ten skubėjome autobusu Abruzzi kalnų papėdės link į San Vittorino miestelį aplankyti stigmatizuoto italų kunigo Gino. Jis turi rankose ir šone Kristaus žaizdas. Edis pasakoją, kad kun. Gino sakęs, jog Lietuva bus laisva.

Pakelėse matyti daug šiukšlių, alvyų sodai ir avių bandos, kurias gano šunys. Karvių ir arklių mažai matėm. Vienkiemiu nematėm, tik didesnius ūkius. Saulei leidžiantis buvo pas kun. Gino. Apdalinio paveikslėliais, apžiūrėjome viejapolyną, gražią Fatimos Marijos šventovę ir šv. Kazimiero kolegijos ūkį prie Tivoli. Ten laukė mūsų primicijų vakarienė. Pasivaishę, pasveikinę primicijantą grįžome Romon.

A+A

inž. PETRUI LEIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo dukrai LAIMAI BRAKIENEI ir dukraitei RITAI nuoširdi užuojauta —

Nina Kuprevičienė

BIRUTĖ

JUOZAPAVIČIENĖ

Kelionė po senamiestį

Pasidalinome į tris grupes. Mus kelis vedė kun. Vaišvilas iš Austrijos, prityręs vadovas. Pirmiausia ėjom aplankyti vienos seniausios šventovių — Šv. Klemenso (III-sis popiežius po šv. Petro). Tai trijų aukštų pastatas. Žemiausioje dalyje yra pagonių deivės Mitros šventykla, ant jos pirmoji krikščionių šventovė, ant jos antroji ir ant viršaus trečioji. Smulkios mozaikos šonuose, šv. Kirilio ir Metodijaus koplyčia, šv. Benedikto relikvijos.

Užėjome į latvių kardinolui Vaivods paskirtą nedidelę šventovę — S.S. Quatro Coronati — iš IV š. Dar kelios gatvės ir garsūs kankinių kraujų nušlakstytas koliziejus. Pastatytas buvo ant pelkių žydų darbininkų, atvežtų po Jeruzalės išgriovimo. Pastatė per 8 metus iš Travertino granito.

Netoli ir Nerono rūmų griuvėsiai. Užėjome į Šv. Petro rezeziuose šventovę. Ten yra šv. Petro grandinių iš Jeruzalės relikvija ir garsioji Mykolo Angelo sukurta Mozės statula ant Šv. Tėvo Juliaus II antkapio. Praėjome Trajano, Morkaus Aurelijaus paminklus, Trajano turgaus griuvėsius, Kuirinalo rūmus, kur anksčiau gyveno popiežiai, o dabar Italijos prezidentas.

Žymiosios šventovės

Kovo 8 d. dauguma važiuo į Neapolį ir Kapri salą. Likusieji Romoje važiuojame su kun. K. Kaknevičiumi požeminiu į Maria Maggiore baziliką, vadinamą Sniegine. Viduje — ištisas kolonų miškas, centrinio altoriaus apačioje — aukštinė Kūdikelio Jėzaus statula.

Nuvedė mus į netoli esančią Šv. Praksedės (kankinę) baziliką, kurioje yra relikvija — stulpas (po stiklu) iš Jeruzalės, prie kurio buvo plakamas Kristus. Aplankėm Šv. Zuzanos šventovę, kurią išlaiko Amerikos ir Kanados tikintieji. Šone yra šv. Genezijaus kapas — altorius. Jis yra artistų globėjus. Bevaizduojamas išjuokiantis Kristų atsivertę ir buvo nukankintas imper. Diokleciano laikais.

Po to apžiūrėjome Romos muziejų, pilną statulų, rastų griuvėsiuose. Čia pat Marijos — angelų ir kankinių karalienės šventovė, perdirbta iš imper. Diokleciano mauzyklų. Didžiulės granito kolonos ir freskos iš Marijos ir šventųjų gyvenimo. Grindys balto akmens ir marmuro. Visos šventovės Romoje buvo šaltos kaip ledaunės, nes statytos iš akmenų ir granito, be to, nėra šildymo.

Paskutinė diena

Kovo 9 — paskutinė diena Romoje. Iš ryto važiuojame į Vatikaną muziejų. Turėjome tik 2 val. laiko, tad neįmanoma viską apžiūrėti. Yra spalvotos rodyklės ir raidės A, B, C, D — apžiūrėjimas pagal laiko ilgumą. Pasirinkome trumpiausią A. Matėme etruskų, graikų, romėnų įvairių šimtmečių meno ir audinių — gobelenų per visą sieną didumo. Pagaliau patekome į garsiąją Sikstinos koplyčią. Apytamėse ir pilna žmonių. Ten sienoje matyti "Paskutinis teismas", kurį Mykolas Angelas tapė 8 metus, o lubas gulėdamas — 4 metus. Keistai jautėsi žmogus pamatęs tikrovėje tiek kartų matytą meną knygoje.

Po pietų ėjome pirkti lietuvių namiškiams ir sekanti rytą sakėm sudiev Romai ir "Villa Lituania" su rūpestingąja prel. Jonušu, seselėmis kotrynietėmis, kurios mus gerai maitino. Kažin ar teks vėl kada nors atskristi ir vėl vaikščioti Romos šventųjų ir kankinių takais?

Pianino technikas

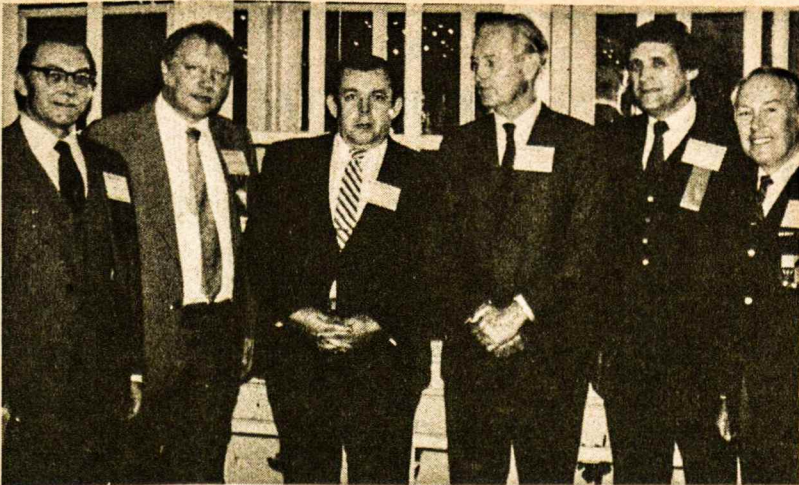
A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 762-6128 Toronto.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

WILLIAM BUELL (viduryje) — "Laisvosios Europos" ir "Laisvės radijo" viceprezidentas žmogaus teisių konferencijoje kalbėjo apie programas Baltiečių kalbomis. Kairėje — Pasaulio estų sąjungos pirm. LEMBIT SAVI, dešinėje — Baltiečių laisvės lygos vicepirm. ANTANAS MAŽEIKA

Diskusinės mintys bei nuomonės

Ne kolektyvinė kaltė, bet kolektyvinė gėda

DR. STASYS SEREIKA

Paskutiniu metu buvo daug rašyta lietuvių ir žydų klausimu. Kai kurie lietuviai sako: "Jau tiek daug metų praėjo nuo žydų naikinimo Lietuvoje, laikas visa tai pamiršti, nes kam gi tas padeda atverti senas žaizdas?" Ir jei kas apie tai atvirai rašo, susilaukia papėikimo. Tačiau juk tolerancija yra kiekvienos demokratinės sistemos pagrindas. Jos reikia išmokti. Aš nematau, kad tolerancijos principas mūsų tarpe yra tobulas. Mūsų veiksniai ir autoriai dar iki šiai dienai visus kitaip galvojančius atmėta ir pasmerkia. Jie nemato savo kaltės, kaltina vien nacius, pačius žydus, bendrą politinę padėtį ir t.t.

Neužtenka savo teismo įrodymų aprašyti kaip lietuviai žydus gelbėjo ir jiems padėjo. Tai nėra ir negali būti nusikaltimo ir nusikaltėlių pasiteisinimo argumentas. Tai kilni, didvyriška mūsų tautiečių elgsena, kuria mes visi dabar didžiuojamės, tačiau per tai nusikaltimo esmė nepasikeičia. Žydų naikinimas lieka kriminalinis nusikaltimas, kuris nieko bendro neturi su žydų gelbėjimu. Tas dvi sąvokas — žydų naikinimą ir jų gelbėjimą galima viena su kita lyginti, bet yra neleistina, jieskant pasiteisinimui, jas dėti ant svarstyklių.

Tiesos jieskojimas yra legalus ir kiekvienai tautai būtinas, nes tauta, nepažįstanti savo istorijos, neturi ir ateities. Kiekvienos tautos istorijoje yra tamsių dėmių. Jas reikia taip pat prisiminti ir diskutuoti. Yra klaidinga į savo praeitį žiūrėti vien iš pozityvaus taško ir kiekvieną, kuris kitaip galvoja, pasmerkti. Arba tai, kas mums nemalonus, nutylėti, kaip tai darė mūsų veiksniai žydų klausimu iki 1977 m., kai buvo išspausdintas Jokūbo Oleiskio straipsnis "Tėviškės žiburiuose" ir vėliau "Europos lietuviųje".

Dabar mes matom, kad buvo labai naivu manyti: jei mes nieko apie tai nerašysim, tai bus pamiršta ir mūsų nebelies. Atsitiko priešingai. Per paskutinius 40 metų pasaulio literatūroje anglų kalba išspausdinta daug straipsnių, kur yra kalbama apie lietuvių kaltę žydų naikinime. To neįmanoma paneigti, nes tos knygos turi ir tiesos. Jos randasi kiekvienoje universiteto bibliotekoje. Pvz. "Encyclopedia Judaica", kur smulkiai aprašomas žydų tautos holokaustas Lietuvoje ir lietuvių vaidmuo.

Mūsų straipsnių apie žydus kitataučiai neskaito, nes jie beveik išimtinai spausdinami tik "Tėviškės žiburiuose" lietuvių kalba. Tai reiškia, jog pasauliui ne mūsų, o tik žydų argumentacija yra žinoma! Iki šiol daugelį metų tylėjome. Tai didelė klaida, nes istorijos negalima paslėpti. Ji anksčiau ar vėliau, kaip yla, išlenda iš maisto ir tada yra dar skaudžia.

Tik tada kai turėsime pakankamai drąsos objektyviai pripažinti, kas 1941 m. įvyko, ir pamiršim kas yra netolerancija kitaip galvojančioms, prasiširdes tikras dialogas tarp mūsų ir žydų. Theodoras Litt yra sakęs: "Nicht durch das Gesehen, sondern durch das Hingesehen wird die Seele frei" (ne per nematymą, bet per regėjimą siela taps laisva).

1941 m. įvykių šešėlis mūsų tautą dar ilgai lydės. Ir juo

daugiau apie tai kalbėsime bei rašysim, juo greičiau įvyks pasikeitimas mūsų galvosenoje pozityvia kryptimi, kils klausimas: kodėl tai atsitiko ir kaip mes į visa tai reagavome, ar nėsam padarę klaidų?

Gvildenant šį klausimą, kalbama apie kolektyvinę kaltę. Kolektyvinės kaltės klausimas negali būti teismų išspręstas. Valstybiniai demokratiniai organai kolektyvinės kaltės nepripažįsta. Jie remiasi vien faktais ir baudžia tik individualų kuris yra nusikaltęs.

V. Vokietijos prezidentas Theodoras Heuss 1949 m., kalbėdamas Wiesbadene apie žydų tautos holokaustą, paneigė kolektyvinę vokiečių tautos kaltę, bet pripažino kolektyvinę gėdą.

Mes, lietuviai, esam taip pat tauta ir mūsų nusikaltėliai — žydų naikintojai buvo mūsų tautiečiai. Todėl, jei mes nepripažįstame kolektyvinės kaltės, kaip ir T. Heuss, tai turim kartu su juo pripažinti kolektyvinę gėdą, kuri liečia visą mūsų tautą.

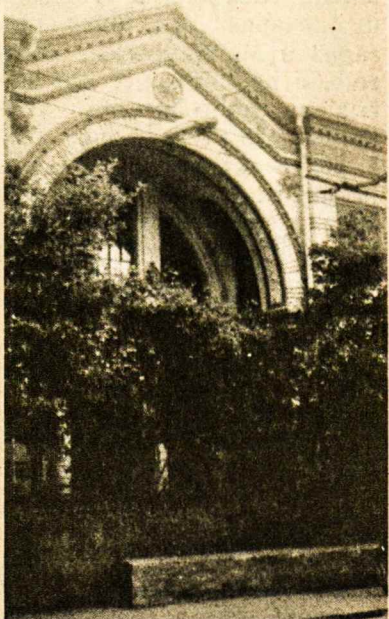
Nė vienas mūsų veiksmų iki šios dienos to jausmo nepažįsta ir todėl apie tai nieko nerašo.

Pagaliau kyla dar vienas, gal net pats svarbiausias klausimas: "Ar mes iš viso žinome, kas yra Izraelis, kas yra antisemitizmas, kur jo šaknys ir priežastys? Antisemitizmo padarinius matėm 1941 m. Lietuvoje ir kituose Europos kraštuose, kur iki II D. karo pabaigos buvo sunaikinta 6.000.000 žydų. To neįmanoma pamiršti. Reikia nuolat prisiminti, kad taip dar kartą kur nors pasaulyje neatsitiktų!"

Esu tikras, jei pasaulis būtų geriau pažinęs Izraelio tautos esmę, niekada tos nebūtų įvykę. Anksčiau ar vėliau suprasim, kad antisemitizmas yra kilęs iš Izraelio tautos nepažinimo, nes kitaip negalima jo suprasti. Antisemitizmas yra kartu ir politinė klaida, kuri tęsiasi šimtmečius ir kurios galo vis dar nesimato.

Po Aušvicio tolimesnis antisemitizmas tegali būti vien nežmoniškuo išraiška. Aušvicas ir 1941 metų Lietuvoje nėra praeitis, kuri mūsų neliečia. Tai Vakarų pasaulio ir mūsų tautos gėdinga istorijos dalis.

Mano jau minėtas Theodras Litt yra pasakęs: "Praeitį būtų pašalinata tik tada, jei būtų pašalintos ir tos praeities priežastys". Tai reiškia, jog mūsų dar laukia ilgas procesas. Kolektyvinės gėdos jausmas čia galėtų būti didelis pagalbinkas.

Vienintelė Vilniaus mieste išlikusi vadinamoji "choralinė" sinagoga Pylimo gatvėje. Už didžiausios miesto sinagogos sugriovimą žydai kaltina sovietus

Jaltos sutartys tebegalioja?

K. RADVILA

Š. m. vasario 6 d. laidoje "Sandara" išspausdino žinią: "Siekiami panaikinti Jaltos susitarimą. JAV kongreso nariams, naujai įsijungiantiems į Ad Hoc komitetą ginti Pabaltijo valstybių laisvę, Amerikos Lietuvių Taryba pasiūnčia padėkas. Atsiliepdami daugelis kongresmanų savo laiškuose pareiškia, jog jie siekia kongrese praversti rezoliuciją, kad būtų nutraukta Jaltos sutartis, kuri be pačių gyventojų sutikimo daugelį sričių paliko sovietinėje kontroleje. Tos sutarties poveikyje ir Lietuva, Latvija bei Estija paliktos Sovietų įtakos zonoje. Atšaukiant tą sutartį būtų parodyta, kad Amerika solidarizuojasi su pavergtų rytinės Europos tautų laisvės siekimais".

Argi ne smagu skaityti? Juk ir Amerika ruošiasi kada nors oficialiai solidarizuoti su pavergtomis Rytų Europos tautom! Bet tas džiaugsmas greitai išblėso, kai prisiminiau gal prieš pusantūrą metų "Chicago Tribune" skaitytą "Tarptautinės politikos komentatoriaus Pfuff straipsnį, kuriame jis nagrinėjo Vokietijos ir Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministrų Ribbentropo ir Molotovo 1939 m. pasirašytą sutartį, kuria buvo panaikinti Baltijos valstybių suverenitetai, ir jos (Lietuva, Latvija ir Estija) buvo įjungtos į Sov. Sąjungą. Pagal Pfuff teigimą, minėta sutartis daugiau nebegalioja (suvereninėm Baltijos valstybėm ta sutartis niekad negaliojo), nes po sutarties pasirašymo tarp tų valstybių (Vokietijos ir Sov. Sąjungos) įvyko karas, dėl kurio, pagal tarptautinius dėsnius, automa-

tiškai nustojo teisinės galios. Toliau tame straipsnyje Pfuff aiškino, kad nuo panašių tarptautinių sutarimų, ar pasižadėjimų nėra taip lengva valstybėm atsispalaiduoti. Pasižadėjimus ar sutarimus pasirašiusios valstybės tik tada nuo jų gali atsispalaiduoti, jeigu abi, ar visos, sutarimus pasirašiusios valstybės nuo jų atsisako. Jeigu viena neatsisako, tai ir kitos negali atsisakyti.

Ar ne ta pati problema būtų ir su Jaltos sutarimų panaikinimu apie kurį kongresmanai svajoja? Jei Britanija ir Amerika bandytų nuo sutarimų atsispalaiduoti, o Sov. Sąjunga pasakytų "niet", tai ir būtų "niet". O gal Amerikos kongresmanai žino kokias nors skyles, per kurias galėtų nuo Jaltos, Teherano, Potsdamo ir pagaliau Helsinkio sutarimų ištrūkti? Žinoma, jeigu minėtos rezoliucijose bus šnekama tik apie solidarizavimą, kuris minėtų sutarimų nelies, tai kitas klausimas. Tai būtų dar vienas iš tuščio į tuščią pilstymas.

Būtų gerai, jei tuo klausimu pasisakytų mūsų tarptautinės teisės žinovai. Jeigu iš tikrųjų taip yra, kaip Pfuff dėstė, kad tik visom šalim nuo sutarimų ar pasižadėjimų atsisakius nuo jų galima atsispalaiduoti, tai nebus taip lengva Europos padalinimo klausimą su kažkokia solidarumo rezoliucija išspręsti. Dabar ir padalintojai iš kailio neriasi, trilijonus dolerių mėtė, nes ir juos pačius tie padalinimai pradeda pasiekti. Tai kokią reikšmę gali turėti ta rezoliucija, už kurią iš anksto dėkojama?

BALTIC TOURS

1984 METŲ KELIONĖS LIETUVON

10-18 dienų kelionės, įskaitant 11 dienų Lietuvoje

Visos kainos — JAV doleriais

IŠVYKSTAMA IŠ TORONTO

12 dienų: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 612A: birželio 12 — birželio 23	\$1,619
Kelionė 710: liepos 10 — liepos 21	\$1,619
Kelionė 807: rugpjūčio 7 — rugpjūčio 18	\$1,619
Kelionė 918A: rugsėjo 18 — rugsėjo 29	\$1,529

Šešios dienos Vilniuje, trys — Varšuvoje, viena — Frankfurte

"Lufthansos" lėktuvais iš Toronto

17 dienų: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 612B: birželio 12 — birželio 28	\$1,869
Kelionė 918B: rugsėjo 18 — spalio 4	\$1,869

Šešios dienos Vilniuje, keturios — Rygoje, trys — Varšuvoje, viena — Frankfurte

"Lufthansos" lėktuvais iš Toronto

IŠVYKSTAMA IŠ MONTREALIO

10 dienų: LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 917: rugsėjo 17 — rugsėjo 26	\$1,355
--	---------

Šešios dienos Vilniuje, dvi dienos Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

12 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 604: birželio 4 — birželio 15	\$1,551
Kelionė 101: spalio 1 — spalio 12	\$1,385

Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

KELIONĖS IŠ JFK

18 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 710B: liepos 10 — liepos 27	\$1,999
Kelionė 814B: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 31	\$1,999

Vienuolika dienų Lietuvoje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, dvi — Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš JFK

13 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR ITALIJA

Kelionė 520: gegužės 20 — birželio 1	\$1,699
--	---------

Penkios dienos Vilniuje, penkios — Romoje, dvi — Maskvoje

"Alitalia" lėktuvais iš JFK

12 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 710A: liepos 10 — liepos 21	\$1,639
Kelionė 814A: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 25	\$1,639
Kelionė 904: rugsėjo 4 — rugsėjo 15	\$1,639

Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš JFK

*Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreipkitės į **

BALTIC TOURS

293 Auburn St.
Newton, MA 02166, USA
Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

Gausi baltistikos konferencija

Ji rengiama š. m. birželio 14-16 dienomis Montrealio universitete

Devintosios baltistikos konferencijos Montrealyje rengėjai tikėjosi gauti 100 pasiūlytų paskaitų, o susilaukė beveik 160. Taip pat prie konferencijos prijungiami du tarptautiniai simpoziumai: "Suomijos ir Baltijos provincijos Rusijos imperijoje" — birželio 13 d., "Krisjanis Barons surinktos latvių liaudies dainos" — birželio 14 d. Pati AABS konferencija vyks 1984 m. birželio 14-16 d.d.

Lietuviai mokslininkai skaitys 25 paskaitas iš įvairių sričių. Paskaitos bus skaitomos angliskai, bet kai kurios — prancūzų kalba. Literatūros sekcijoje kalbės Giedra Jonyaitė-Troncone (prancūziškai), Stasys Goštautas, Ilona Mazišauskienė, Violeta Kelertienė, Viktorija Skrupskelytė (pranc.), ir Rimvydas Šilbajoris.

Istorijos sekcijoje skaitys paskaitas — Milda J. Danytė (pranc.), Saulius A. Girnius, Bronius J. Kaslas (pranc.), Rasa Mažeikaitė, Romualdas Misiūnas ir Marija G. Slavenaitė. Socialinių mokslų sekcijoje — Augustinas Idzelis ir V.S. Vardys. Komentatoriais bus Leonas Sabaliauskas ir Sara Ginaite. Muzikologijoje — Emilija Sakadolskienė ir Leonardas Šimutis. Apie folklorą kalbės: Ada Martinkutė-Greimienė, Liuda Alsen (pranc.), Ričardas Vidutis ir Gita Matkevičiūtė-Kupčinskienė. Meno sekcijoje — Jurgis Račkus. Gamtos ir aplinkos sekcijoje — Jonas B. Genys ir Birutė Saldukenė.

Lingvistikos sekcijoje bus 16 paskaitų, penkios jų — apie lietuvių lingvistiką, bet visos bus skaitomos nelietuvių.

Lietuviai akademikų mokslininkų šitose srityse, kurios nagrinėjamos šioje konferencijoje, turi mažiau kaip estai ir latviai. Iš dalyvaujančių 200 mokslininkų lietuvių tuo tarpu yra 28, o latvių 50. Iš Kanados lietuvių paskaitininkų bus tikiai 4.

Viena sesija bus skirta diskusijoms apie esamą ir galimą kultūrinę, politinę, psichologinę ir socialinę dinamiką tarp gimtojo krašto ir išeivijos. Tarp numatytų 10 kalbėtojų yra J. Penikis, Rimvydas F. Šilbajoris ir Vytautas S. Vardys.

Birželio 14 d., 9.30 v.r., bus atidarymas, 2.00 v.p.p. bendra sesija su prof. Broniaus Kaslo paskaita angliskai ir prancūziškai "Quelques idées françaises sur les nations baltes" (Kai kurios prancūzų mintys apie baltiečių tautas). Birželio 15 d. po pietų bus organizacinis posėdis, o vakare — prof. A. J. Greimo iš Universiteto de Paris paskaita "Sémiotique et culture" (Semiotika ir kultūra). Prof. Greimas yra pasaulinio masto specialistas šioje srityje.

Informacijos ir registracijos reikalu rašyti: Milda Danytė, Administrative President AABS IX, 5169 Quest, rue Sherbrooke, app. 9, Montreal, Quebec H4A 1T5. J.V.D.

• Užsakykite "Tėviškos Žiburiai" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

A+ JONUI VĖTAI

mirus,

jo žmoną, dukras ir jų šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame liūdesio valandoje —

Elena ir Mykolas Zabulioniai
Marija ir Bronius Žekai

O vis dėlto neaišku...

II Vatikano susirinkimas Sv. Rašto svarbą ypač išskėlė tiek liturgijoje, tiek teologijoje studijose, tiek ir privačiame tikinčiųjų pamaldume, ragindamas įsigilinti į Sv. Rašto gėmes, pilniau pažinti dieviškojo žodžio lobį. Bet tam reikia paaiškinimų, be kurių Sv. Raštas lieka sunkiai suprantamas.

Reikia tad pasidžiaugti, kad tokio paaiškinimo lietuviams ėmėsi kun. prof. Antanas Rubšys tiek savo knygomis ("Rak-tais"), tiek paskaitomis ir straipsniais spaudoje. Jis, pasinaudodamas istoriškai-kritišku metodu, kitų mokslų duomenimis, atskleidė daug dalykų, kurie eiliniam skaitytojui buvo nežinomi arba sunkiai suprantami.

Iš jo komentary paaiškėja, kad Sv. Rašto autorius norėjo pasakyti, kokią kalbą, literatūrinę formą naudojo, koks buvo jo supratimas apie dėstomąjį dalyką, kokius šaltinius savo darbui panaudojo. Tačiau, besigilinant į čia paminėtus dalykus, kartais lieka neišsąskaita, kaip Dievas norėjo pasakyti per savo įrankį žmogų. Turtum išleidžiama iš akių, kad Sv. Raštas yra Dievo įkvėptas žodis, tiesiog Dievo žodis žmonėms. Kartais plačiame Sv. Rašto aiškinime visokiais požiūriais sukeliamos abejonės, neaiškumai, kurių autorius tikrai nenorėjo, bet faktinai taip įvyksta.

Turiu prieš akis kun. prof. Antano Rubšio straipsnį "Tėviškos Žiburiuose" (1983.XII.23, nr. 51-52) "Išminčiai ir žvaigždė — tikėjimo šaukliai". Jį perskaičius kilo du klausimai: 1. Kur buvo Juozapo ir Marijos tėviškė — namai, ir 2. ar Mato evangelijoje aprašyta Jėzaus vaikystė yra istorinė tiesa, ar tik evangelisto kūryba?

1. Dėl Juozapo namų tapstina autorius rašo: "Atidus Mato pasakojimo skaitymas rodo, kad Marijos ir Juozapo namai buvo Betlėjeje". Pagrindas tokiame teigime: išminčiai "išvydė žvaigždę, be galo džiaugėsi. Įžengė į namus, pamatė kūdikį su motina Marija ir, parpuolę ant žemės, jį pagarbino" (Mt 2, 10-11).

Seniau buvo aiškinama, kad Marija su naujagimi negalėjo ilgai pasilikti gyvulių tvarte. Šv. Šeima tuoj priglaudė į savo namus Betlėjeje Juozapo pažįstami, gal gimines; o gal ir piemenys, aplankę Kūdikį gyvulių tvarte, nepalikto tenai šv. Šeimos. Taigi atrodo nėra pagrindo teigti, kad Juozapo ir Marijos tėviškė buvo ne Nazarete, bet Betlėjeje. Jeigu Juozapas būtų turėjęs savo namus Betlėjeje, tai nebūtų buvę reikalo nakvoti su kūdikiu laukiančia Marija gyvulių tvarte.

Apie Marijos ir Juozapo tėviškę Nazarete aiškiai liudija evangelistas Lukas (Lk. 1, 27), sakydamas: "Angelas Gabrielius buvo Dievo pasiųstas į Galilėjos miestą, kuris vadinasi Nazaretas, pas mergelę Mariją, sužadėtą su vyru, vardu Juozapas". Taigi abu — Juozapas ir Marija gyveno Nazarete, o ne Betlėjeje. Kai Marija aplankė Elzbietą, "pasakui sugrįžo į savo namus" (Lk. 2, 56). Kai vyko visų gyventojų surašinėjimas, "taip pat ir Juozapas ėjo iš Galilėjos miesto Nazareto į Judėją, Dovydo miestą, vadinamą Betlėjumi" (Lk. 2, 4). O po Erodo mirties, Juozapas perspėtas angelo sapne, su motina ir kūdikiu grįžo į Galilėjos sritį ir apsigyveno Nazarete (plg. Mt. 2, 19-29). Čia buvo Marijos ir Juozapo namai, tėviškė.

2. Straipsnio autorius dėsto, kad Mato pasakojimas apie žvaigždę ir išminčių atspindį Senąjį Testamentą (taigi ne istorišką tikrovę). Evangelistas Matas rašęs ne apie Jėzaus gyvenimą, o tikėjimo liudijimą — likiminį Jėzaus įnašą į išganymo istoriją. Matas ir

Lukas Evangelijos pradžią nukėlę į Jėzaus pradėjimą iš Mergelės Marijos, į Kristaus gimimą, nes ir tai rodo jo dieviškumą.

Aišku, kad Matas ir Lukas apie Jėzaus pradėjimą, kūdikystę rašė kaip apie buvusius įvykius, kurių jie nebuvo liudininkai. Reikėjo tad sukurti visą tą istoriją. Pagal straipsnio autorių, Matas panaudojęs Senojo Testamento pasakojimus. Jėzaus gimimo aprašimas sukurtas pagal Izaoko ir Samsono gimimo aprašimus. Juozapo sapnai panašūs į Sen. Testamento Juozapo sapnus ir jų aiškinimus. Jėzaus pabėgimas nuo Erodo — Mozės pabėgimas nuo Faraono. Erodo užmojis išžudyti visus Betlėjaus kūdikius — Faraono noras išžudyti visus hebrajų vyriškos lyties kūdikius. Mozės pabėgimas į Sinajų ir grįžimas į Egiptą — Jėzaus pabėgimas į Egiptą ir grįžimas į Izraelį.

Matas, rašydamas apie išminčių pasirodžiusią žvaigždę, turi galvoje Sen. Testamento Balaamo pranašystę, susitikus su Moze: "Žvaigždė patekės iš Jokūbo; vyras gims iš Izraelio" (Sk. 24. 4-7). Kaip Balaamas regėjo tekančią Dovydo žvaigždę, taip pagal Matą Betlėjaus išminčiai regėjo Žydų karaliaus žvaigždę. Tiesa, Balaamo pranašystėje kalbama apie Dovydo iškilimą, bet žydai ėmė tai suprasti kaip nuorodą į Mesiją.

Toliau straipsnio autorius aiškina Mato intenciją: skelbti Gerąją Naująją, jos esmę: Dievas gimė žemės Kūdikiu, kuris yra Mesijas, pranašų lauktas Emanuelis (Dievas su mumis) ir Dievo Sūnus.

Po tokio Mato Jėzaus kūdikystės aprašymo, taip ir lieka abejonė: ar Jėzaus kūdikystės epizodai buvo istorinė tikrovė, ar tik Mato fantazijos kūryba, turėjusi tikslą užpildyti kitų evangelistų (Markaus, Jono) padarytą spragą — nutylėjimą Jėzaus kūdikystės laikotarpio — ir išryškinti, kad Jėzus nuo prasidėjimo ir gimimo jau buvo Mesijas ir Dievo Sūnus.

Seniau egzegetai teigė, kad Lukas žinias apie Jėzaus kūdikystę, nuo angelo aprašimo iki pasilikimo Jeruzalės šventykloje, sėmėsi iš pačios Marijos, su kuria jam teko susitikti Efeze, kur gyveno Jonas ir jo globiojama Marija. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lukas pakartotinai pabrėžia, jog kai kuriuos faktus Marija išlaikė ir saugojo savo širdyje: Jono Krikštytojo gimimą, Betlėjaus piemenų Kūdikio pagarbimą. "Marija dėjosius šiuos dalykus ir svarsitė juos savo širdyje" (Lk. 2, 19). Po Jėzaus suradimo Jeruzalės šventykloje ir visai Šeimai grįžus į Jeruzalę, "Jo motina laikė visus įvykius savo širdyje" (Lk. 2, 51). Ji sekė Sūnų viešajame gyvenime iki mirties ant kryžiaus ir palaidojimo kape. Ji buvo su apaštalais Sekminių dieną, su jais gavo Šventąją Dvasią ir toliau buvo apaštalių mokytoja apie Sūnaus Jėzaus gyvenimą tada, kai jis dar gyveno Nazarete.

Apie evangelistų surinktas žinias jų Evangelijoms, II Vatikano susirinkimas sako: "Šventieji autoriai surašė keturias Evangelijas, pasinaudodami daugeliu žodžių ir raštu perduotų šaltinių, sujungdami kai kuriuos dalykus į sintezę... Jie rašė, pasinaudodami tiek savo atmintimi ir prisiminimais, tiek kitų liudijimu, kurie "nuo pat pradžių patys matė ir buvo žodžio tarnai" (plg. Lk. 1, 2-4). Taigi ir Mato Evangelijos šaltiniai apie Jėzaus kūdikystę galėjo būti įvairūs gyvi liudininkai, o jų tarpe ir Marija.

J. Vaišnora, MIC,
eilinis skaitytojas

Ritosi Atlanto bangos B. STUNDŽIA

Nuotykiai plaukiant jachta iš Miami į Niujorką

1983 metai buvo ypatingi buriavimo istorijoje. Dage-lis girdėjome per radiją, skaitėme spaudoje ir matėme televizijoje kelių valstybių specialiai pastatytas jachtas, lenktyniaujančias dėl Amerikos taurės. Ta taurė yra garsi tuo, kad amerikiečiai sugebėjo ją išlaikyti Niujorko jachtklube net 132 metus. Pačios lenktynės yra jachtų statybos, jų įrangos, technologinio pajėgumo varžybos.

Staigmena

Bet pernai įvyko kažkas netikėto, nes nežiūrint JAV pranašumo technologijoje, didelio pasirinkimo įgudusių buriuotojų, taurę paveržė Australija, kur buriavimas, kaip kad lietuviams krepšinis, yra tautinis sportas.

I Niuportą prie Atlanto, kur vyko lenktynės, suplaukė iš JAV, Kanados ir net Europos nemažai jachtų bei motorlaivių. Kelias savaites gatvės buvo užgrūstos suplaukusių jachtų įgulų ir lenktynių pasižiūrėti atvykusios turistų minios.

Kadangi tokiose lenktynėse išlaidos siekia daugelį milijonų dolerių, tai sudaromos lenktynių bendrovės, kurios prisiima kokio nors klubo vardą. Paskutinėse varžybose 1983 m. dalyvavo JAV, Anglijos, Australijos, Italijos, Kanados ir Prancūzijos jachtos. Baigminėse varžybose liko JAV jachta "Liberty", vadovaujama D. Connerio, ir "Australia II", vad. J. Bertando.

Pradžioje sekėsi "Liberty" įgulai, laimėjusiai tris rungtis, tuo tarpu "Australia II" — tik vieną. Bet vėliau australiečiai susiėmė ir laimėjo dar tris rungtis. Galutinas rezultatas buvo 4:3 australiečių įgulos naudai.

Varžybos buvo laimėtos iš dalies truputį greitesnės jachtos deka, kuriai planus parengė gabus konstruktorius Ben Lexen.

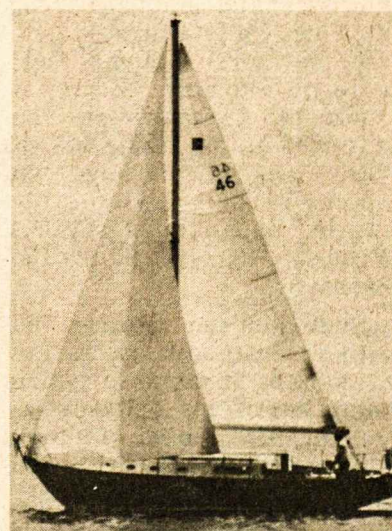
Paslaptingas kylis

"Australia II" buvo jo ketvirtoji 12 metrų jachta, bet su pagerintu kyliu, kurio forma iki varžybų pabaigos buvo slepiama. Vienas buriuotojas iš Kanados paneręs bandė apžiūrėti kylį, bet buvo sugautas. Buvo žinoma, kad kylis žemiausioje vietoje turi lyg sparnelius, bet jų dydis ir nuožulnumas buvo paslaptis. Amerikiečiai dėl to klydo pateikė Tarptautinei buriuotojų sąjungai protestą, bet nieko nelaimėjo.

Apie varžybų svarbą galima spręsti iš to, kad laimėjimo diena Australijos ministerio pirmininko buvo paskelbta nedarbo diena — švente. Didžiulė 300.000 minia, daugiausia iš V. Australijos, laimėjimą šventė keturias dienas, o į generalinio gubernatoriaus priėmimą, koncertą parke, suplaukė vėliavėlėmis mosikuojančių 150.000 laimėjimo gerbėjų.

Į šiaurę

Prieš maždaug 25 metus prasidėjęs jachtų nuomojimas su

Šio straipsnio autoriaus B. STUNDŽIOS jachta "Nemira IV"

įgula ar be jos dabar išaugo į stambų verslą. Vasaros metu, prasidėjus karščiams, tas verslas pietuose yra nepelningas, todėl pavasari daug jachtų iš Karibų jūros ir pietinių JAV valstijų pakraščiu traukia į šiaurę, kur bando surasti norinčių praleisti jūroje savaitę, savaitgalį arba tik dieną. Vasaros metu pajūriai beveik visada pasiruosę sutikti vasarotojų antplūdį.

Ziemą, būdamas Floridoje, gavau pasiūlymą prisidėti prie įgulos, kuri turėjo nuplukdyti 50 tonų jachtą į Niujorką ir Niuportą. Kelionė turėjo prasidėti birželio mėnesio pabaigoje. Iki vasaros beveik ir užmiršau tą pasiūlymą. Vieną dieną atėjo telefoninis pranešimas ruoštis į kelionę. Progu ilgesnį laiką paburiuoti Atlante ne taip dažnai pasitaiko. Vasaros metu susidarė tokia padėtis kaip tai moteriš-

kei — gaila žento, gaila ir varškės... Norėtusi ir Atlante pabuvoti, ir vietoje su savo jachta buriuoti.

Leisčiau si į pietus su savo jachta, bet sunku rasti patikimą įgulą. Pasitaiko, kad pusiaukelėje įgula jachtą palieka ir įsieki tada nedirbančio ir išstvermingo žmogaus.

Miami, taupydamas laiką, atsiradau tik išplaukimo išvakarėse ir dar spėjau prisipirkti kelionei maisto. Buvo pasakyta, kad išplauksime šeštadienį, 8 v.r., bet, atėjus tam laikui, be jachtos savininkų, tik aš vienas tupinėčiau. Kiti atsirado vėliau, ir po visų pasiruošimų, tik 11 v. atsiraišome, nuėjome nuo tiltelio. Kelionė truko gal 10-15 minučių. Pasirodo, ant tiltelio buvome palikę vandens pripilumui į jachtą dalį įrengimo.

Antra kelionės dalis užtruko ilgiau, gal pusę valandos, nes, prieš palikdami uostą, sustojome prisipildyti degalų. Šaskaita už degalus buvo apskrita ir riebi, nes ir variklis buvo nemažas. Ten prasidėjo ilgiausia kelionės dalis.

I Atlantą

Diena buvo šilta, dangus lengvais debesėliais nukaisiotas, pūtė silpnas vėjas, todėl jachta plaukė su pilnomis gero vėjo burėmis. Kad greičiau į jūrą išplauktume, ir variklis buvo į darbą paleistas.

Krantai pamazū tolo, daugiaaukščiai namai jau skendo Atlante, o jachta skubėjo patekti į Golfo srovę, kuri maždaug dviejų jūrmilių greičiu teka į šiaurę.

(Bus daugiau)

Septintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės

bilietu informacija

Šventė įvyks Koliziejuje,
Richfield, Ohio,
1984 m. liepos 1 d.

Bilietai gaunami:

KLIVLANDE: Valdona Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.
"Patria", 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, USA.
Tel. (216) 531-6720.

ČIKAGOJE: p.p. Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA.
Tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

Bilietu kainos: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.

Organizacijos, užsiskiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum, gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

IŠKILMINGO POKYLIO BILIETAI

POKYLIS bus liepos 1 d. "Stouffers Inn" on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00

JAUNIMUI — "Holiday Inn", Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00.

BILJETUS PLATINA: Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161,

3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA

Romas Zorska, (216) 371-0130,

4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.

Bilietus užsakant paštu, čekius rašyti: *Lithuanian Folk Dance Festival, Inc.* ir pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklų.

Bilietu platinimo komisija

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvus, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs salionai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimoms bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimoms nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoaikštė
- Patogi, centrinė vieta

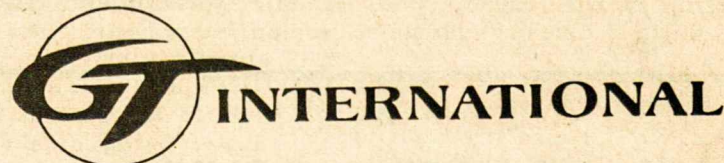
Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel

Brown Bros. Funeral Homes

1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto

K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra **G. T. INTERNATIONAL, INC.** praneša, kad 1984 m. spalio 4 dieną prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrute: Niujorkas, Helsinkis, Leningradas, VILNIUS, Maskva, Helsinkis, Niujorkas.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnių informacijų prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite 3

arba P. O. Box 29163, Chicago, IL 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE: Elena Verikaitienė (416) 534-3120

PILNA KAINA IŠ: Niujorko \$1,540.00

Čikagos \$1,720.00

Toronto \$1,690.00

Nakvojant dviem kambariję, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias "ekursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. **ALGIS GRIGAS.**

Skrendame erdviais **FINNAIR** lėktuvais.

Simple elegance... by Finnish design

Lietuvių radijo programa "Gintariniai aidai" Hamiltonė š. m. balandžio 8 dieną paminėjo penkerių metų savo veiklos sukaktį specialiu pobūviu. Iš kairės: sol. ANITA PAKALNIŠKYTĖ, p. LIAUKIENĖ (įteikia dovaną), inž. EDVARDAS STUNGEVIČIUS — programos pradininkas, LIUDA STUNGEVIČIENĖ — dabartinė programos vedėja. Jai talkina keletas bendradarbių

Nuotr. J. Miltenio

Šv. Kazimieras istorijoje ir kelyje į altoriaus garbę

Simo Sužiedėlio kūrinį "Šventas Kazimieras" perskaicius

J. JAKŠTAS

Nors jau nuo XVI š. literatūra atskirta nuo istorijos mokslo, tačiau jų abiejų sąlytis nepaneigiamas. Literatūros paskirtis — reikšti grožį (todėl jos prancūziškas pavadinimas "belles lettres"). Istorijos mokslas iš esmės neįjungiamas su grožio reikalavimu. Pakanka parašyti istorijos veikalą taisyklinga, ryškia, suprantama kalba. Istorikai turi būti geri prozininkai. Tačiau ir jų kūrybą kilnina literatūrinei kalbai artimas stilius su jai būdingomis puošmenomis, kurios patraukia skaitytojus ir žadina dėmesį jų istorijoms. Gerais idealiais istorikais laikomi ne tik parašiusieji giliai mokslines istorijas, bet ir literatams būdinga kalba.

Istorikai literatai

Ryškiausias pavyzdys garsaus istoriko ir kartu literato buvo prancūzas Fustel de Coulanges (1830-1889), autorius labai žinomų veikalų: "Se-novės miestas" (verstas į lietuvių kalbą D. J. Blyno), ir "Se-novės Prancūzijos institucijos". Aukštos kokybės ir literatūriški stiliai garsėja ir senas anglo E. Gibbono (1737-1794) veikalas "Romas imperijos nuosmukis ir žlugimas". Nemaža yra ir naujausiais laikais puikiu literatūrišku stiliumi parašytų istorijų.

Mes, lietuviai, turėjome eilę istorikų, bet neturėjome tokių, kurie būtų rašę, kaip V. Krėvė, A. Vienuolis-Žukauskas ar dabar rašas B. Raila. Iš nepriklausomos Lietuvos išsimokslinusių istorikų turime tik vieną istoriką su literatūriška gyslele, būtent S. Sužiedėlį. Jis ne tik lanksčiai valdo lietuvių kalbą, bet ir geba rašyti literatams savitu stiliumi. Kaip istorikas lengvu, vaizdingu, literatūrišku stiliumi jau 1930 m. rašė jis apie Vytautą šio kunigaikščio jubiliejiniais metais. Tremties gyvenimo sąlygomis (1947) S. Sužiedėlis išleido trumpą monografiją (30 p.) "Šventas Kazimieras". Ją rašė istorikas pasidarys lyg novelininku, vaizdžias Kazimierą, perkeltą į idejinę sferą, kaip tikrąjį šventąjį.

Čia aptariamas kūrinys "Šventas Kazimieras" (1983) parašytas istorinėje plotmėje su autoriui būdingu literatūrišku stiliumi ir kalba.

Sužiedėlis rašė apie Šv. Kazimierą vedinas dviem tikslais: pavaizduoti jo gyvenimą, ypač jo laiko politiką ir kartų parodyti jo dorybes ir kelia, vedusį jį į šventojo garbę. Tad tinka apžvelgti kalbamą monografiją šiais dviem atžvilgiais.

Aukštojoje politikoje

Kaip populiariai monografijai dera, autorius vaizduoja Kazimiero gyvenimą šeimos aplinkoje genetiškai. Pradeda nuo senelio Jogailos, primindamas jo krikštą ir vedybas, einant 36 metus. Minint Jogailos metus, būtų tikę paminėti ir Jadvygos metus — 12. Vaizdai pagyventi nevengiamas iš-kelti ir, rodos, pašalinių smulkmenų. Pvz. kalbant apie Kazimiero ir austrės imperatoriaus

dukters Elzbietos vedybas, randama reikalo pastebėti: "Kazimieras nelabai norėjęs ją vesti, nes iš portreto atro-džiusi nepatraukli" (10 p.). Turinys išdėstytas 18-jie skyrių. 60 puslapių monografijoje, gausiai iliustruotoje piešiniais, kiekvienam skyriui vidutiniškai tenka apie 2,5 puslapio. Skyriai išdėstyti chronologiškai, ir tuo būdu išai-kytas genetiškas dėstymo bū-das.

Kazimieriniais metais rašytoje įžangoje apžvelgiami dabartiniai Šventojo minėjimai ir tuo įvedami skaitytojai į Kazimiero istoriją. Šiapus skyriais vis teikiama ryškūs Kazimiero gyvenimo vaizdai. Po pirmų trijų skyrių, kur pateikiami jo šeimos gyvenimo, ypač mokslinio vaizdai, seka jo politinės veiklos aprašymai. Pradeda nuo labai prasišlančio epizodo, kuris autoriaus itin įsirašingai pavadintas — "Vengrijos sosto rakštis". Čia pasakojama apie lietuvių-lenkų žygį Vengrijon 1470-71 m., užsimojusį įsodinti į valstybės sostą tryliktus metus einantį Kazimierą. Trumpai, ryškiai atpasakotas epizodas, panaudojant daug platesnį Z. Ivinskio straipsnį ("Aidai" 1958 m. 3 nr.).

Pažymėtini įmantrūs Sužiedėlio samprotavimai, kuriais jis pradėjo pasakoti apie tą savitą karalaikio Kazimiero žygį: "Šv. Kazimieras buvo sankabos žiedas pačių stambiųjų Europos dinastijų: Gediminaičių (Geležinio vilko) ir Habsburgų (Vanagų). Abi jos skėtėsi į kitus kraštus, nešdamos savo giminės vardą..." Sia proga ir mūsų autoriaus kartojamas istorijos knygose pasklidęs posakis: "Tesikauja kiti, o tu, laimi Austriją, veski". Būtų galima autoriaus mintis pratęsti ir tvirtinti, kad besišakojant tom giminėm XV š. Gediminaičiai gavo pirmenybę, kai jų valdos išstiesė nuo Maskvos apylinkės iki Adrijos, kai Vengrijos karalius Gediminaitis Vladislavas pirktinai prisijungė Dalmatiją. Todėl dabartinis Miuncheno universiteto profesorius K. Zernack galėjo pavadinti Rytų Vidurio Europos istoriją XV š. Jogailaičių (mūšiška būtų Gediminaičių) epocha. Šioje epochoje ir šv. Kazimierui teko veikti bei politikuoti.

Autorius įrikiuoja karalaitį Kazimierą į politinį gyvenimą ne tiek veikėju, kiek dalyviu skyriuje "Karaliaus palydovas". Kalbama apie karaliaus keliones po Lenkiją bei Lietuvą ir jo atliekamas valstybines pareigas. Be Kazimiero, tėvą lydėjo ir kitas sūnus — Aleksandras. Pats karalius paliko Lietuvoje, išsiuntęs sūnų Kazimierą valdyti Lenkijos.

Toliau pateikiamas skyrius "Lenkijos valdytojas". Pasakojama apie jo taupų ūkio tvarkymą, apie santykius su popiežiumi, apie įsigytą teisę skirti vyskupas, paminima jo politika nesikišti į kovas Vengrijoje. Skyrius baigiamas Rusija, kur pradėjo valdyti Jonas III, pasinėšęs kurti imperiją. Trumpai, ryškiai pabrėžiamas

Jono III, caro titulu pasivadinusio, užmojis, kurį tuojau pajuto ir Lietuva.

Iš Lenkijos Kazimieras perkeliamas į Lietuvą ir vaizduojamas veikias nuo 1483 m. pavasario tėvo pavaduotoju. Ne ką autorius tegalėjo papasakoti apie Kazimiero paskutinius 9 mėnesius gyvenimo ir veiklos Lietuvoje, nes "neliko šaltiniuose žymesnių pėdsakų". Istorikas pradeda pasakoti apie Kazimiero buvimą Vilniuje istoriniu pagrindu susikurta vizija: "Vilnių pasiekė gegužės mėnėsi. Lietuvos sostinė tada dar nebuvo erdviau išsistaciusi. Miestas nedideliu puslankiu glaudėsi prie didžiojo kunigaikščio pilies kiemo. Jį supo kalvos, apaugusios medžių kuokštėmis. Pašlaitėmis sklido alpus žiedų kvepėjimas. Iš Vilniaus keliaujant į Trakus, pakelėse dvelkė liepų medumi... Šv. Kazimieras jautėsi silpnas, it lepus pavasario žiedas: tokias dar jaunos buvo jo dienos ir tos paskutinės. Paskutinį kartą jis viešėjo Lietuvoje" (29-30 p.).

Neturint konkrečių žinių apie Kazimiero veiklą Vilniuje, tenkinamasi legendomis, turbūt vėliau užrašytomis, kai jis jau šventuoju buvo pripažintas. Su geru pagrindu Sužiedėlis atmeta kai kuriuose veikaluose kartotą žinią, kad Kazimieras įtaigavęs tėvą drausti ortodoksams statyti bei taisyti cerkves Vilniuje ir kitur. Jis teisingai pastebi, kad teisės katalikų ir ortodoksų buvo sulygintos jau XV š. pirmoje pusėje (Žygmanto Kęstutaičio privilegijos). Būtų verta šios sukurkietės proga smulkmeniškai panagrinėti, kaip ir iš kur kilęs tas šventajam priskirtas nuosprendis.

Skyriumi "Tėvo pavaduotojas Lietuvoje" baigiamas Kazimiero visuomeninės bei politinės veiklos aprašas, kuris viduramžių šventųjų ir vienuolių gyvenimuiose vadinamas "aktyviu gyvenimu" (vita activa). Kiek daugiau vietos skiriama vadinamajam kontempliatyviniam gyvenimui (vita contemplativa). Šis Kazimiero gyvenimas, ryšium su jo laido-tuvėmis, amžino poilsio vietomis ir perkėlimais, vaizduojamas aštuoniuose skyriuose. Pasakojama, galima sakyti, ab ovo, kaip vystėsi Šv. Kazimiero garbinimas. (Bus daugiau)

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

Jei pavasaris

Jei pavasaris būtų ankstybas, susišaukščiau paukščius iš kraštų tolimu, kad skambėtų giesmė virš sodybų po aimais kombainų rūšių. Papraščiau sąjūstą prie kelio, kad prabiltų savąja kalba: kur išėjo praviškė Smūtelkiai, ko raudoją visa Lietuva?!

Dairausi laukų plačiuos plotu: kur mano gimtieji namai? Atsiliepia akmuo ašarotas: čia suposi vygė kadais...

Jei pavasaris būtų ankstybas... Su žaibo pirmuoju žvilgsniu, atsilieptų užartos sodybos ir žemė sukniubus virš jų.

Toronto "Volungė" šventovėse

SLAVA ŽIEMELYTĖ

Mišrus torontiečių choras "Volungė", sudarytas iš balsin-gų jaunosios kartos daininin-kų ir vadovaujamas muzikės Dalios Viskontienės, jau yra pagarsėjęs savo koncertais ne tik Kanadoje, bet ir JAV-se. Paruošęs lietuviškų dainų repertuarą, "Volungės" choras ryžosi didesniai užmojui, bū-tent kompozitoriaus Gabrie-liaus Faure sukurto Mišiom "Requiem". Tą kūrinį "Volungė" atliko net trijos šventovėse praėjusios gavėnios metu drauge su kanadiečių šventovės "All Saints" choru (15 na-rių).

Pirmą kartą abu chorus gir-dėjau balandžio 13 d. Prisikė-limo šventovėje, diriguojant muz. D. Viskontienei. Antrą kartą girdėjau tik vieną "Vo-lungę" giedant Lietuvos kan-kinių šventovėje Anapilyje balandžio 15 d. per 11 v.r. pamal-das. Dirigavo D. Viskontienė. Trečią kartą girdėjau jungtinių "Volungės", ir "All Saints" chorų giedojimą balandžio 20 d. "All Saints" šventovėje, kur jį lydėjo nedidelis styginis or-kestras. Dirigavo du jauni mu-zikai baigę Toronto muzikos konservatorijos dirigavimo klase.

"Requiem" Mišios buvo pa-rinktos dėl jų tinkamumo mi-nėtų chorų balsams ir sudė-čiai. Kadangi tai buvo dide-lis užmojis, teko įtemptai pa-dirbėti bene pusantų metų.

"Offertorium" ir "Libera me" buvo atlikti lengvo tembro ba-ritono, o "Pie Jesu" — berni-uko soprano (kompozitoriaus taip parašyta). Tai labai tiko Mišių nuotakai.

Kūrinio atlikimas, interpre-tacija, pasisekimas, labai daug priklauso nuo dirigento. Tas pats kūrinys, dirguojamas skirtingų vadovų, skirtingai ir skamba. Muzikės Dalios Vis-kontienės vadovybėje "Re-qui-em" skambėjo pasigėrėti-nai: galėjai pastebėti jautrią interpretaciją ir nepaprastai

švarų frazių išbaigimą. To šiek tiek trūko "All Saints" švento-vėje, kur dirigavo jauni muzi-kai kanadiečiai. Jų trūkumų negalėjo pridengti nei galingi vargonai, nei styginis orkest-ras.

Muzikas Jonas Govėdas, var-gonais lydėjęs "Volungės" at-liekamą "Requiem", savo užda-vinį puikiai atliko.

Už minėto muzikinio kūri-nio paruošimą bei atlikimą nuopelnai tenka ne tik D. Vis-kontienei, bet ir volungie-čiams, paaugusiems ilgas va-landas tam iškiliam kūrinii ir visuomenei. Malonu išgirsti šventovėje didesnio masto ge-rai paruoštą kūrinį. Tikėki-mės, kad ir ateityje "Volungė" paruos vėl ką nors panašaus.

Sol. ALGIS GRIGAS, kuris su Metropolitano operos soliste MARALIN NISKA ir jos vyrų smuikininku WILLIAM MULLEN atliks meninę programą "Draugo" koncerte gegužės 20 d. Los Angeles mieste, kur bus įteikta premija rašytojai ALEI RUTAI, laimėjusiai "Draugo" romano konkursą. Akompanuos muz. ALVYDAS VASAITIS. Sol. A. Grigas yra pasirašęs sutartį su simfoniniu orkestru "Philharmonia Hungarica" padaryti plokšteles įrašus V. Vokietijoje. Be to, jis š. m. liepos 31 d. Miunsteryje, V. Vokietijoje, atliks du pagrindinius vaidmenis — boso ir baritono A. Kalnio operoje "Banuta"

Ramūno dešimtmetis

Prof. Antanas Ramūnas-Pap-lauskas, ilgus metus — dėstęs pedagoginius mokslus Otavos universitete, garsėjo tarptau-tinėje plotmėje savo paskaito-mis, straipsniais, knygomis. Šiemet sueina 10 metų nuo jo mirties. Tą sukaktį rengiasi paminėti pirmiausia Otavos universitetas, garsėjo koply-čioje gegužės 11 d. specialio-mis pamaldomis, kurias laikys buvę jo kolegos profesoriai kunigai. Akademiniis minėji-mas numatytas rudenį, kai stu-dentai grįš iš atostogų. Pla-nuojamas ir Velionies palikų raštų išleidimas. Iniciatyvos imasi jaunesnieji jo kolegos. Jų planus sulauko sunkėjanti finansinė universitetų būklė.

Velionies našlė dr. Marija Ramūnienė, pagerbdama savo vyrą, mirties dešimtmečio proga paskyrė \$1000 stipendi-ją Iliinojaus universiteto stu-dentui ar studentei, rašančiai daktaro disertaciją, kurio-se būtų gvildenamos prof. A. Ramūno idėjos, susijusios su visuotinio žmogaus ugdymu. Kitą \$1000 ji paskyrė LK moks-

lo akademijai, \$200 — "Tėviš-kes žiburiams", kuriuose Ve-lionis bendradarbiavo, \$100 — lietuvių kapinėms Anapilyje, kur Velionis yra palaidotas.

Atsiųsta paminėti

Karolis Milkovaitis, SAULETE-KIŲ UPĖS. Eilėraščiai. Viršelis — Jono Paštuko. Leidėjas — Poezijos mėgėjų ratelis. Spausdino "Draugo" spaustuvė (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA). Chi-cago 1984 m. 99 psl. Kaina — \$5.00.

Rev. Pranas Daukšys, THE RE-SISTANCE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA AGAINST RELIGIOUS PERSE-CUTION. Dissertation ad laurea-m in facultate s. theologiae aprud pontificiam universitatem s. Thomae de urbe. Rome 1984, p. 183.

PRANAS DOMSAITIS by Elsa Verloren Van Themaat. South African Art Library under the auspices of the South African National Gallery. General Editor Charles Du Ry. Second edition financed by the Lithuanian Institute of Fine Arts, a subsidiary of the Lithuanian Foundation, Inc. C. Struik Publishers, Cape Town.

Kazimierinės Dariaus Lapinsko — Kazio Bradūno operos "DUX MAGNUS" aprangos eskizai: karalius ir Vilniaus vaivada. Projektas — dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės. Operos premjera bus Toronte š. m. rugsėjo 1 ir 2 d.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"Aušros" šimtmečiui skirtą ro-manų konkursą buvo paskelbęs Klivlande leidžiamas savaitraštis "Dirva", patiems autoriams leis-damas pasirinkti temas. Iki pasku-tinės datos 1983 m. gruodžio 31 d. konkursui buvo gauti šeši ro-manai. Galutinį sprendimą balan-džio 10 d. posėdyje padarė vertin-tojų komisijos pirm. Balys Augi-nas, nariai — Vacys Kavaliūnas ir Aleksas Laikūnas. Baisų dau-guma pasisakė už Aušrinio sala-pyvardžiu pasirašytą romną "Auš-ra Paliūnuose". Atlėpus voka, paaiškėjo, kad premijuoto roma-no autorius yra Vytautas Alantas. Jam \$2.500 premiją gegužės 26 d. įteiks jos mecenatas Simas Kašeli-onis Klivlande, kai ten vyks as-tuonioliktasis Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimas. "Dirva" turi teisę premijuoto romano iš-traukas skelbti savo puslapiuose ir jį visa išleisti atskira knyga be papildomo atlyginimo autoriui. Nepremijuotų romanų rankraščiai bus grąžinti autoriams, gavus jų adresus.

Niujorkiečiui dail. Albinui El-skui buvo skirta kovo 23 d. Čika-gos ateitininkų sendraugii sureng-ta vakaronė Jaunimo centro ka-vinėje. Jis yra pasižymėjęs vitra-žistas, kurio vitražai puošia daug šventovių bei muziejų. Vakaronės dalyvius pasveikino ateitininkų sendraugii Čikagos skyriaus pirm. inž. K. Pabedinskas, su svečiu iš Niujorko supažindino dail. dr. M. Gaiztūnė. Dail. A. Elskus skai-tė paskaitą apie vitražo meno raid-ą nuo viduramžių iki dabartinių laikų, pirmojų daly plačiau pa-liesdamas milžiniškos apimties vitražus šventovėse. Antrojoje dalyje kalbėjo apie savo naujausius kūrinius — mažesnio ploto vitražus, pasižymincius nuosta-biomis spalvomis bei detalėmis. Savo vitražų dail. A. Elskus ne-galėjo atvežti Čikagon, bet jų grožį atskleidė atsivežtos ir va-karonės dalyviams parodytos skaidrės. Dail. A. Elskus, gimęs Kaune 1926 m., yra baigęs Frei-burgo meno mokyklą, 1949-52 m. dirbęs vitražų studijoje Čikagoje. Nuo 1953 m. gyvena ir kuria Niujorke, dirba dėstytoju Ford-hamo universitete, bendradar-biauja amerikiečių dailės leidi-niuose.

Petro Viščinio vadovaujamos radijo valandėlės "Laisvės var-pas" trisdešimtmetis Bostone ko-vo 24 d. paminėtas trijų iš Ham-burgo, V. Vokietijos, atvykusių menininkų koncertu — sol. Vili-gijs Mozūraitytės, mezo-soprano, smuikininko Michael Kollars ir pianistės Ramintos Lampsatytės-Kollars. Ši trijulė Bostono lietu-vious aplankė pirmą kartą, atvy-kusi koncertuoti JAV universite-tuose ir kolegijose. Šešiomis J. Brahmsio dainomis koncertą pra-dėjo dainavimo studijų dar nebaig-usi sol. V. Mozūraitytė. Abu instrumentalistai programon iš-jungė J. Brahmsio sonata smui-kui ir fortepijonui. Visa trijulė atliko C. Iveso "Saulėtekį", anks-ti mirusios K. Brundzaitės "Dvi-raudas" J. Degutytės žodžiais, smuikininkas ir pianistė — O. Ba-lakausko kūrinį "Kaip marių ban-gos prisilietimas", sol. J. Mozū-raitytė — tris satyrinius V. Bar-kausko paveikslėlius A. Pabijūno tekstu — "Raginimai", "Varlė ir jautis", "Norai". Koncertą užbaigė sol. V. Mozūraitytė keturiomis J. Gruodžio harmonizuoto-mis liaudies dainomis. M. Kollars — Paganinio kūrinii vienam smuikui.

Čikagos "Margučio" koncerte kovo 25 d. programą atliko sve-čiai iš V. Vokietijos — sol. V. Mo-zūraitytė, smuikininkas M. Kol-lars, pianistė R. Lampsatytė-Kollars, girdėti pernykščiame "Mar-gučio" koncerte, ir prie jų prisijungęs mimas iš Paryžiaus Zigm-as Banevičius. Jis ir pradėjo koncer-tą tokiais pantomimos kūriniais, kaip "Peteliškė", "Medis", "Val-kata", "Ilgesys", "Esu žmogus", "Žilvinas", "Džiazio improvizaci-ja". Sol. V. Mozūraitytė, kovo 24 d. su smuikininku M. Kollars ir pianiste R. Lampsatytė-Kollars koncertavusi Bostono lietuviams ir ten vengusi operų arijų, čika-giečiams atsiliepinio mezo-sopra-nui skirtomis arijomis iš C. W. Glucko "Orfėjaus ir Euridikės", P. Čaikovskio "Eugenijaus Onegi-no", C. Saint-Saenso "Samsono ir Dalilos". Prie arijų jį pridėjo še-šias VI. Jakubėno ir Br. Budriū-nio harmonizuotas liaudies dainas. Smuikininkas M. Kollars paskarto-jo Bostone atliką O. Balakausko kūrinį "Kaip marių bangos prisilietimas".

Naujosie Vilniaus dailės paro-dų rūmų salėse surengta latvių dailininkų skulptūros paroda. Apie šimtą skulptūrų jai parūpi-no grupė vidurinėsios kartos skulptorių, pridėdama ir mažo-sios plastikos darbų — medalių. Parodą atidarė Lietuvos dailinin-kų sąjungos valdybos pirm. prof. K. Bogdanas.

Dramos teatro veteranė Poten-cija Pinkauskaitė po ilgos ir sun-kiškos ligos mirė balandžio 9 d., su-laukus 85 metų amžiaus. Veli-onė, gimusi Joniškėje, vaidinti pradėjo Rygoje gyvenusių lietu-vių spektakliuose. A. Sutkaus va-dovaujamą dramų studiją baigė 1922 m. Kauno dramų teatre dir-bo 1925-31 m., Šiaulių teatre — 1931-35 m. ir 1939-59 m., Klaipė-dos teatre — 1935-39 m. Buvo su-kūrusi nemažai išsidėmetinų vaid-menų. Nuo 1959 m. dirbo raishko-jo skaitymo dėstytoja pedagogi-niame Šiaulių institute, ruošė jaunuosius aktorius, talkino sa-veivieklinėms.

Rašytojos Bronės Buivydaitytės muziejų Anykščiuose išlo įsteig-ti trys anykštiečiai — Milda Telks-nytė, Romualda Bražienienė ir Vy-gandas Račkaitis. Ešą B. Buivy-daitė, mirusi š. m. sausio 29 d., savo namelyje paliko rankraščius, knygas, laiškus, kurie gali sudo-minti literatūros tyrinėtojus. Siū-lytojai nuogastauja, kad ši me-džiaga gali pasklisti į įvairias pu-ses, patekti į jos atminimo išsau-gojimu nesuinteresuotų asmenų rankas. Muziejui geriausiai tiktų bent vienas kambarys velionies na-melyje. B. Buivydaitytės atminimo ir literatūrinio palikimo saugo-toju galėtų tapti memorialinis vysk. A. Baranausko ir A. Vienuo-lio-Zukausko muziejus.

Mišrus Kauno choras, savo re-pertuare turintis daug lietuvių kompozitorių kūrinių, pastaruo-ju metu pradėjo rengti atskirus lietuvių muzikos koncertus. Viename koncerte Vilniuje Kauno choras atliko rečiau girdimas J. Naujalo dainas — "Ar skauda širdį", "Man liūdna", "Sudie", "Lie-tuva brangi", "Už Raseinių ant Dubysos", "Burtai", "Vasaros naktys", "Pavasaris", "Jaunimo giesmė". Šiame koncerte jaunai kompozitorė A. Žigaitytei atsto-vavo: trijų dalių triptikas "Iš toli sugrįžus", daina "Sešiolikmečiai", dvi chorinės poemos "Nemunas" Justino Marcinkevičiaus žodžiais. Koncertą užsklėdė choriniai R. Žigaičio kūriniai — "Ažuolas" ir "Alyvų šakelė" iš oratorijos "Atminimo varpai", "Žemės pašventinimas", "Tyla", "Pavasa-ris", liaudies daina "Išjojo, jojo". Dirigavo choro vadovas P. Binge-lis. Antras lietuvių muzikos kon-certas Vilniuje buvo skirtas A. Bražinsko ir B. Borisovo kūri-niams. A. Bražinsko skirtoje pir-moje dalyje skambėjo "Upele Šventoji", "Leliukai", "Poeto Širvio atminimui", "Žemaičių plentas", "Penkios baladės". Kon-certas užbaigtas B. Borisovo pen-kių dalių simfonija mišriam cho-rui ir vargonams "Rekviam-XX". Jos atlikimą įsijungė vargoninin-kas B. Vasiliauskas.

Pirmą kartą Lietuvoje buvo surengtas aukštesniųjų muzikos ir kultūros mokyklų moksleivių est-raidinio dainavimo konkursas. Baigiamame jo rate Vilniuje ko-vo 17 d. susitiko septyni solistai ir trys duetai. Jų laukė du lengvo-sios muzikos orkestrai: Lietuvos televizijos ir radijo, vadovauja-mas A. Končiaus, ir J. Tallat-Kelpš-os aukštesniosios muzikos mo-kyklos Vilniuje su savo vadovu T. Sadausku. Kiekvienas konkurso dalyvis turėjo atlikti po vieną dai-ną su kiekvienu orkestru. Iš viso programon buvo įjungta 20 dainų. Didžiąją jų dalį sudarė popula-riuos lietuviškos estradinės dainos. Vieną savo dainą "Pienė", sukur-tą D. Sirutytės tekstu, buvo atsi-vežusi panevėžietė R. Bagdonai-tė, dainavusi duete su F. Stanke-lyte. Konkurso lauretus paskelbė vertintojų komisija, vadovauja-ma Vilniaus operos baritono Kos-to Šilgalio. Dvi pirmąsias vietas solistų grupėje laimėjo Vilniaus J. Tallat-Kelpšos muzikos mokyk-los atstovės — absolvėntė I. Ze-lenkauskaitė ir ketvirtokė R. Mi-ronaitė, dvi antrąsias — Vilniaus kultūros mokyklos trečiokė D. Tamašauskaitė ir Vilniaus J. Tal-lat-Kelpšos muzikos mokyklos trečiokė R. Kuzavaitė. Duetų grupėje pirmoji vieta teko jau minėtos J. Tallat-Kelpšos mokyk-los ketvirtokėms — A. Šaparny-tei ir V. Malakaitei. Konkurso lauretams įteikti I, II ir III laips-nio diplomai bei atminimo meda-liai.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	9 %
		180-185 d. termin. ind.	9 1/4 %
		term. indėlius 1 metų	9 1/2 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	10 %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 3 metų	10 1/4 %
Trečiadieniais uždaryta		pensijų s-tą	10 %
Ketvirtadieniais	10-8	spec. taup. s-tą	8 %
Penktadieniais	10-8	taupomąją s-tą	7 3/4 %
Šeštadieniais	9-1	depozitų-čekių s-tą	6 %
Sekmadieniais	9-12.30		
		DUODA PASKOLAS:	
		asmeninės nuo	12 %
		mortgicijos nuo	10 1/2-12 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadi. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUŠŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite (i mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

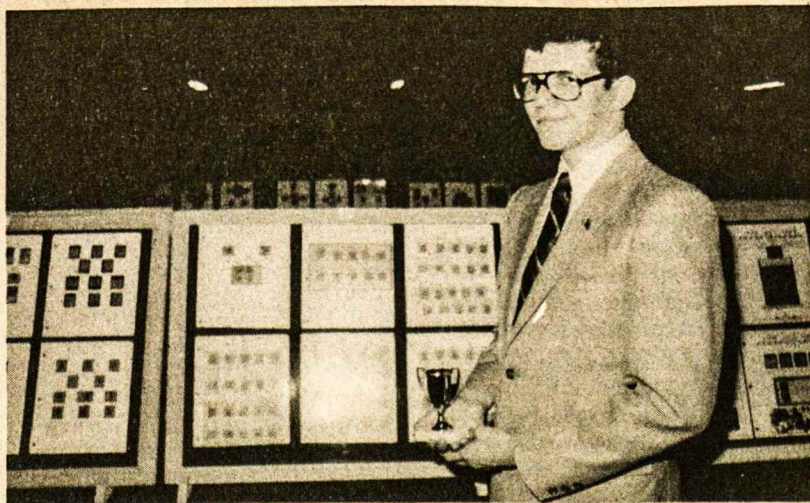
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai.
Parduodu varčios automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

EDVARDAS MACIJASKAS, laimėjęs premiją Toronto lietuvių filatelistų draugijos pašto ženklų parodoje už pilną rinkinį Lietuvos pašto ženklų su vyčio antspaudu

Boikotuos sovietai olimpiadą?

K. BARONAS

Paėmęs į rankas vilniškį "Sportą", visuomet paskutiniame psl. randi straipsnius ar žinutes apie pasirošimo darbus olimpiadai. Paprastai ilgesniuose straipsniuose iškeliama neigiami organizacinio komiteto darbai, imperialistiniai ir komerciniai jo tikslai, primenant, kad olimpiniai žaidimai turėtų tarnauti viso pasaulio jaunimo susiartinimui sportinės kovos dvasioje.

Grazūs vilniškiai laikraščio "Sportas" žodžiai (dažniausiai TASSo vertimai) tarnauja tik propagandiniams tikslams, kadangi Sov. Sąjungos ir jos satelitų sporto vadovai siekia nustelbti vakariečių sportininkų laimėjimus ir tuo įrodyti komunistinės sistemos pranašumą.

Europos spaudoje pasirodė žinios, kad Sov. Sąjunga su savo satelitais gali boikotuoti olimpinius žaidimus. Kodėl? Maskva skundžiasi, kad rengėjai negali užtikrinti jos sportininkams saugumo, reaktionieriai stengiasi jos sportininkus įvairiomis vilionėmis pasilikti JAV-se.

Atrodo, kad pastaroji "baime" kyla dėl baltiečių įsteigto komiteto. Jo tikslus jau anksčiau esu minėjęs "TŽ".

Su džiaugsmu taip pat turiu pranešti, kad ir JAV karių dienraštis "Stars and Stripes" apie šį baltiečių komitetą išspausdino platų straipsnį, pridėdamas pabaigoje, kad JAV-se vyrauja nelabai patininkus nuotaikos sovietinių sportininkų atvykimui. Mat su sportininkais keliauja daug šnipų, kurie stengsis užmegzti naujas pažintis su įvairių sričių specialistais. Jie atvyksta anksčiau neva paruošti sportininkams nakvynių. Į JAV-es norėjo atvykti vie-

nas "sporto" atstovas, tačiau Dėdės Samo ambasada Maskvoje nedavė jam vizos, nes pasirodė, kad šis "sportininkas" yra aukštas KGB pareigūnas, jau anksčiau išprašytas iš JAV ir Anglijos.

Balandžio 6-7 d.d. Sov. Sąjungos olimpinio komiteto pirmininko M. Gramovo ir R. Vokietijos pirmininko M. Ewaldo iniciatyva Maskvoje buvo suauktas visų satelitinių valstybių olimpinio komiteto posėdis. Jau jo išvakarėse TASS pabėrė eilę "deimantų", pildamas JAV vyriausybės, leidžiančią krašte steigti reaktionieriškas organizacijas (TASS bijo ištrinti baltiečių vardą!) ir tuo būdu pažeidžiančią olimpinį žaidynių chartą. Esą juo arčiau žaidynių, juo stipresnė darosi priešsovietinė veikla. TASS puola ir tarptautinį olimpinį komitetą IOC. Esą jis nemato, kad amerikiečiai žaidynes nori išnaudoti tik politiniams tikslams.

Klausydamas savo "vyresnio brolio" ir R. Berlynas stipriai puolė IOC, pareiškdamas, kad šis tarptautinė sporto organizacija privalo tarti savo žodį idant Los Angeles žaidynėse vyrautų tikra olimpinė atmosfera.

Balandžio 8 d. vokiečių spauda ir radijas pranešė, kad visai R. Europos televizijai "Intervision" Los Angeles konferencijoje atstovavo Henrikas Juškevičius, Sov. Sąjungos olimpinio komiteto narys, įmokėdamas Europos televizijos sąjungai 1.5 mil. dol., t.y. pusę sutartyje numatytos sumos. Šis vilnietis ir 1980 m. Maskvos olimpiadoje vadovavo visoms televizijos transliacijoms. Jis Sov. Sąjungoje žinomas kaip geriausias šios srities žinovas.

Pažymėtina, kad Sov. Sąjunga į olimpinį kandidatų sąrašą įtraukė 23 Lietuvos sportininkus.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

apklausinėdama asmenis, organizacijų atstovus, priimdama pasiūlymus. Iš numatyto \$21.8 milijono biudžeto komisija jau išleido \$10 milijonų. Vien tik jos pirm. D. Macdonaldas už darbo dieną gauna \$800. Brangūs ir kiti komisijos nariai. Kaip ir buvo tikėtasi, pranešime nėra padaryta jokių konkrečių pasiūlymų. Kalbama bendrybėmis, kurios yra žinomos kiekvienam krašto ekonomijai susirūpinusiam kanadiečiui. Kas gi pvz. nežino, kad didžiausią problemą Kanadai sudaro rekordinis nedarbas, kad reikės didesinės prekybos su užsieniu, kad nebus galima gyventi taip lengvai kaip pastarajame dešimtyje, kad reikia kitokių priemonių ekonomijai tvarkyti? Savo pasiūlymus komisija žada padaryti baiginiame pranešime. Kritikams jau seniai aišku, kad ekonominius sprendimus turi daryti ne brangiai apmokama karališkoji komisija, o pati Kanada valdanti vyriausybė.

Generalinis Jugoslavijos konsulas S. Seferajus Vankuveryje atstatydydino iš savo pareigų ir paprašė Kanadą jam suteikti atėivio teises. Oficialiai teigiama, kad konsulo S. Seferajaus atstatydydinimas ir pasilikimas Kanadoje yra asmeninio pobūdžio, nesusijęs su politika. Kitokios nuomonės yra Kroatijos žmogaus teisių komiteto Toronto vadovaujantis dr. J. Gamulinas. S. Seferajaus atstatydydinimą laikantis grynai politiniu. Pasak jo, S. Seferajus pasitraukė dėl albanų kilmės jugoslavų persekiojimo savo tėvynėje.

Gallupo institutas, tiriantis kanadiečių nuomonę įvairiais klausimais, panorą sužinoti, ar jie pasirinktų branduolinį karą laisvę ginti, ar gyvenimą komunistinio režimo santvarkoje. Atominį karą pasirink-

ko 32% apklaustųjų, komunistų — 34%, neapsisprendusių buvo taip pat 34%. 1982 m. branduolinį karą rėmė 40%, gyvenimą po komunizmo sparnu — 25%, neapsisprendusių ir tada buvo 34%. 1962 m. tyrimuose branduolinio karo rėmėjų buvo 65%, komunizmo — tik 11%, neapsisprendusių — 24%. Atrodo, įtakos kanadiečių nuomonei turėjo komunistinei propagandai naudojamas posakis: "Better red than dead".

II D. karo dienas priminė pilnas karo veteranų privilegijų suteikimas kariams, tarnybą tada atlikusiems Princo Edvardo saloje. Lig šiol tokios teisės būdavo pripažįstamos tik tiems, kuriems teko būti karo zonoje arba plaukti laivais, kuriuos galėjo sunaikinti priešas pavojingose vandenyse. Šį klausimą Kanados parlamente iškėlė A. McKinnon, atstovas iš Britų Kolumbijos sostinės Viktorijos Vankuverio saloje. Pasak jo, veteranai, atlikę karo tarnybą Princo Edvardo saloje, neturėjo jokio pavojaus. Nebent kuris girtas galėjo nuo laivo-kelto nukristi į šaltą vandenį, kai buvo vežamas salon ar iš jos. Esą logiškesnis būtų pilnų veteranų teisių reikalavimas tų karių, kuriems karo tarnybą teko atlikti Vankuverio saloje. Jie taip pat be jokio pavojaus per siaurą sąsiaurį iš Vankuverio plaukdavo salon, grįždavo Vankuverin. Tačiau istorinis faktas liudija, kad Vankuverio salą 1942 m. apšaudė povandeninis Japonijos laivas, o Princo Edvardo sala nesusilaikė nė vieno patrankos šūvio iš Vokietijos povandeninių laivų.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

Skautų veikla

• Nuolatinis rėmėjas P. Gulbinskas paskyrė Romuvai \$100 ir taip pat Romuvai \$50 — vietoj gėlių, mirus a.a. L. Kalinauskui. Skautiškas acū.

• Šių vadovybės rinkimų mandatai suteikia teisę brolijos, serijos ir ASS dalyviams balsuoti už vyr. skautininką, vyr. skautininkę ir ASS vadijos pirmininką bei atitinkamus tų šakų garbės gynėjus ir pavaduotojus. Kandidatų siūlymas — iki liepos 15 d.

• Romuvos stovyklos programos reikalais posėdis šaukiamas gegužės 7 d., 7.30 v.v. skautų būkle. Stovykla — liepos 28 — rugpjūčio 11 d.d.

• Žiemos laikotarpio veiklos pabaigtuvės numatomos birželio 2 d. bendra iškyla, kurią organizuoja "Šatrijos" tuntas.Č.S.

"Tėviškės žiburių" aukotojai

\$100: "Avys" — Užgavėnių balius Toronto Liet. namuose I premijos laimėtojai, L. Baltrėnas; \$72: J. Lukša; \$60: Tony Janel; \$30: dr. G. Girdauskaitė-Szabo; \$28: Vincas Ignatavičius; \$27: J. Marčiukaitienė.

\$25: E. Žuliai, Stasys Vaitkus, A. Kalvaitis, Jonas Lukoševičius, Britų Kolumbijos lietuvių medžiojų ir meškeriojų klubas "Bėbras", Ona Spidell-Čerskutė, A. Obcarskis.

\$23: V. Vaškėlis; \$20: A. M. Mišūnai, Jonas Šeperys, Augustas Venckus; \$17: dr. K. G. Ambrozaitis; \$13: Pr. Mickus, \$12: S. Kozlowski; \$11: B. B. Čizikas; \$10: Algis Štreimikis, John Baron, P. Kirtuskas, Romas Dementavičius, Danutė Mogek (Mrs.); \$8: Irena Klitoris, Romas Zubrickas, Ona Tėlauskienė, Ignas Budrys, T. Gaižauskas; \$7: R. Barisa, Jonas Dugėla, J. Karosas, Pranas Gustys, Albina Buozienė, V. Jasiliūnis, A. Gačionis, Jonas Adomaitis; \$6: Valdemaras Šenbergas, Ignas Serapinas, B. Mašalaitienė; \$5: Ona Velyviene, Juozas Jurkus, Juozas Bajoraitis, Ona Pūronienė.

\$3: A. Kazanavičius, S. Vyskupaiteinė, Antanas Zinaitis, Stepas Žalodokas, V. Vaidotas, Sigutė Rudienė, V. Čekanauskas, A. Mickus, Algis Kiaupa, Pranas Mackiala, J. Augis, Pranas Guoksnys, Juozas Stukas, A. Vaškevičienė, A. Paškus, E. Šimaitienė, Alg. Simanavičius, S. A. Šergalis, A. Pivorūnas, M. Zakarevičius, Jeronimas Jakelaitis, Antanas Jonika, Petras Meškauskas, P. Rukis, Kazys Ambrasas.

\$2: J. Petrauskas, V. Kulmatis, A. Pargauskas, V. J. Mačikūnas, A. Biveinis, K. Dulkys, Kleopas Giedraitis, Antanas Jamdolis; \$1: P. Kairys.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė. \$60: V. Juodelis; \$46: Vincas Diršė; \$40: E. Azubaliene; \$37: A. Svirplys; \$35: Kestutis Dubauskas; \$32: R. Dirvelis; \$30: T. Falkauskas, Jonas Žiuraitis.

\$27: S. E. Ginėauskas, Stasys Janušas, V. Miškinis, A. Rūkas, V. Pulkauninkas, J. L. Puzas, Bronius Jakutis, D. Puzeris, R. Stepulaitis, B. Pakulis, A. Kudirka, A. Dudaravičius, Val. Kutkevičius, Vladas Jokūbaitis.

\$25: Tony Janel, dr. G. Girdauskaitė-Szabo, Petras Žemaitis, J. Rudaitis, R. Mitalas, dr. E. Birgolas, Zigmąs Labuckas, Aleksas Kikilas, S. Juozapavičius, Elena Dambrūnienė, A. Šmitas, Irena Mačerinskienė, Vytautas Bireta, Z. Gasiūnas, J. Lukša, M. Galinaitis, Arvydas Krausas, P. Bigauskas, Adolfas Simonavičius, Marija Šenferienė, dr. J. Sungaila, K. Tuba, Vladas Nakrošius, Vytautas Pelda, Jonas Romikaitis, Juozas Ramas, A. Nausėdas, D. J. Didžbalis, H. Jasinskis, Vincas Kačergius, Vyt. Alantas, R. Paškauskas, Z. Romeika, Stasys Rukša, Albinas A. Vaičiūnas, Juozas Valiulis, S. Varanka, A. Trumpickas, Kestutis I. Grigaitis, B. Kripkauskienė, F. Bočiūnas, H. Matušaitis, V. Bliuvas, S. Fredas, Vytautas Birštonas, Petras Česnulis, Vladas Makuza, J. Silvinskis, Eug. Spudus, Liuda Stulginskis, Algis Zubrickas, Vl. Simanavičius, Pranas Seibutis, K. Strikaitis, G. Šimaitis, A. Obcarskis, J. Pacevičienė, Ramutė T. Verikaitienė, B. Vitkus, Mary Vasil, J. Vitkauskas, Jonas Morkūnas, dr. R. Barauskas, O. Evask-Ivaškie, K. M. Lingis, Aldona Zailskaitė, dr. J. Kriauciūnas, Antanas Alkaitis, B. Blekys, Danutė Vidžiūnienė, Albinas Artickonis, Jonas Dobilas, Algis Medelis, Danutė Mogek (Mrs.), Frank Baronaitis, Petras Augaitis, G. Gicius, Povilas Motiejūnas, J. Baužys, M. Malinauskas, J. Karasiejus, Vladas Plečkaitis, L. Baltrėnas, Stella Mažeikienė, J. Vingilienė.

Nuosirdus acū visiems už paramą lietuviškai spaudai. Dekojame ir tiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prie \$19 pridėda dar vieną dolerį ir padaro apvalų skaičių.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9 % už 90 dienų termin. indėl.
9 1/4 % už 6 mėn. termin. indėlius
9 1/2 % už 1 m. termin. indėlius
10 % už 2 m. termin. indėlius
10 1/4 % už 3 m. termin. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 3/4 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 11 1/2 %
už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/2 %
2 metų 12 %
3 metų 12 1/4 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 1/4 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje
virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamojo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamojo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo
ir pardavimo įstaigos atstovė Jums
sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431

Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiulienei

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50
arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

* atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminijos gaminius — lauko sienas, langus, duris, vėidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Greitas ir tikslus patarnavimas!

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Spaudos balius

Suvalkų trikampio lietuvių dovana "Tėviškės žiburiams"

Metinis "TŽ" spaudos vakaras-balius balandžio 28 d. susilaukė gausių dalyvių Anapilio salėje. Leidėjų vardu programą pradėjo pirm. dr. S. Čepas, primindamas, kad tai 35-sis balius. Red. kun. Pr. Gaida pasveikino visus dalyvius, pradėdamas nuo tolimiausių, būtent nuo Winnipego, kuriam atstovavo Eug. Kalasauskas. Iš Kingstono dalyvavo dail. A. Tamošaitienė, p.p. Reginos. Gausi delegacija buvo iš Delhi, Ont., iš Hamiltono, St. Catharines, Oakvillės ir kitų vietovių. Daugiausia dalyvių buvo, žinoma, iš Toronto-Mississaugos. Radaktorius taipgi paminėjo, kad dail. T. Valius simboliniame tėviškės žiburiui nešti realiaime gyvenime per tuos 35-rius metus reikėjo daugybės rankų. Išreiškęs padėką visiems bendro darbo talkininkams bei rėmėjams, jis išreiškė viltį, kad ir ateityje "TŽ", visuomenės remiami, galės spindėti ryškia lietuviška šviesa.

Malonią staigmeną padarė Suvalkų trikampio lietuviai, atsiuntę "Tėviškės žiburiams" gražią dovaną — audinį su Lietuvos žemėlapiu ir su B. Brazdžionio žodžiais, kuriame pasveikinti. Tą dovaną įteikė Vyt. Pečiulis ir ją atvežusi Teresė Samulevičienė. Tai buvo padėkos ženklas už "TŽ" paramą kovoję už lietuviškas pamaldas Seinų bazilikoje. Jos ten dabar laikomos reguliariai kiekvieną sekmadienį.

Dr. A. Pacevičius Kanados lietuvių fondo vardu tarė pasveikinimo žodį ir "TŽ" spaus-tuvės mašinų vajui įteikė \$1000. Prie jo prisidėjo ir kiti aukotojai, kurie bus paskelbti atskirai.

Meninę programą atliko Klivlando lietuvių vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko. Neseniai jis dainavo toje pačioje salėje per Vasario 16 minėjimą, o "TŽ" spaudos baliuose dainavo bent tris kartus. Toronto-Mississaugos publika mėgsta jo dainavimą, dainų parinkimą ir nelengvai paleidžia nuo scenos. Ir ši kartą publika žavėjosi ne tik oktetu, bet ir jo solistes Irenos Grigaliūnaitės dainavimu, kuriame pynėsi pramoginės, linksomos, žyginės ir ilgesingos patriotinės dainos.

Vakaro dalyviams užkandžiaujančių orkestrui grojant, buvo traukiami mažosios ir didžiosios loterijos bilietai. Laimingieji skelbiami atskirai.

Krito į akis ir pavaršikas salės išpuošimas pagal dail. Irenos Vitkienės projektą. Virš scenos matėsi didelė raidė rašas "Tėviškės žiburiai — 35" su simboliniu žiburiu ir kryžiumi. Jį pagamino spaus-tuvės vedėjas Vyt. Balčiūnas.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių išlaidų filmavimo "video" būdu Toronto ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu 242-4114 Toronto. Norintiems parodomai pavyzdžiai.

Perkant ar parduodant namus

skambinti **ANTANAS GENYS**
2 3 1 - 2 8 3 9

Frank Barauskas Ltd. Realtor—3828 Bloor St.W., ISLINGTON

HOME Taupyk laiką ir pinigus INCOME TAX

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, — pigios kainos —
telefonas 769-4558

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Spaudos vakaro-balius rengimu bei jo tvarkymu rūpinosi visos būsios asmenų. Jiems priklauso visų dalyvių padėka. Rengėjai ypač dėkingi laimėtojų aukotojams, rėmėjams, bendradarbiams ir visiems dalyviams už paramą bei talką "Tėviškės žiburiams" metinio balius proga.

Rengdami metinį "TŽ" spaudos vakarą-balių, sulaukėme gausios talkos iš daugelio asmenų. Jiems reiškiamo nuoširdžia padėka. Ypač dėkingi esame J. Arštikačiui už gėles, J. Bubulienėi už svečių pavaišinimą, S. Sinkienei, D. Petronienei, V. Petrauskienėi už kavos pardavinėjimą, V. Paliuliui už visokeriopą pagalbą, ponionams — už pyragus. Jūsų visų talka žymiai prisidėjo prie renginio sėkmės.

Rengėjai

"T. Žiburių" loterijos laimingieji

Š. m. balandžio 28 d. spaudos vakaro-balius metu Anapilio salėje buvo traukiami laimingieji bilietai. Čia skelbiame laimėjusių sąrašą.

1. Pr. Baltūno paveikslas — nr. 19622, I. Ivanauskas; 2. Pr. Eidukaičio rankdarbis "Išėjo tėvelis į mišką" — nr. 00815, R. Sriubickis; 3. E. Jankutės megzta skara — nr. 12686, H.L. Gudcauskas; 4. E. Kerbelienės gobelenas "Aušta" — nr. 19023, V. Jakubaitis; 5. A. Bieliūnienės vaza iš kriauklių — nr. 01343, J. Lelis; 6. A. Galdiko paveikslas — nr. 06459, J. Žuylis; 7. A. Blūdžiaus juosta ir staltiesė — nr. 16767, T. Keturka; 8. J. Macėno paveikslas — nr. 04139, A. Puida; 9. E. Jankutės antra megzta skara — nr. 12687, A. C. Gudcauskas; 10. V. Balsienės keramikos vaza — nr. 14854, E. Jankutė; 11. A. Tamošaičio paveikslas — nr. 08642, kun. J. Liauba; 12. S. Pacevičienės keramikos vaza — nr. 08754, B. Parėštienė; 13. E. Jankutės trečia megzta skara — nr. 16746, A. G. Nagys; 14. I. Lukoševičienės gobelenas "Piemenukas" — nr. 02430, R. Kaknevičiūtė; 15. K. Zabišienės tautiniai drabužiai — nr. 09993, A. Jusys; 16. A. Tamošaitienės paveikslas — nr. 19493, V. Jonynas; 17. A. Kateilienės skulptūra — nr. 06886, A. Klimas; 18. S. Smalinskienės paveikslas — nr. 01949, S. Sužiedėlis; 19. X.Y. keramikos vaza — nr. 18852, E. Poderys; 20. Valiūnų šeimos paveikslas — nr. 14075, V. Apanavičius; 21. Mohawk Furniture kėdė — nr. 11529, P. Balutis; 22. A. Tamošaitienės paveikslas — nr. 03612, J. Grikavičius; 23. All Seasons Travel (V. Bačėno) kelionė iš Toronto į Otavą 2-iam — nr. 01873, Franciscan Fathers; 24. P. Bigausko paveikslas — nr. 09021, P. Bersėnas; 25. D. Staškevičienės tautinė lėlė — nr. 08686, Ona Bakšienė; 26. R. Žiuraitienės paveikslas — nr. 05488, T. Trinkūnas; 27. J. Dagio skulptūra — nr. 07499, J. Kasakaitis; 28. "Tėviškės žiburių" \$500.00 — nr. 00487, S. Rakštienė.

Sveikiname laiminguosius ir prašome atsiimti savo laimėjimus iš "TŽ" administracijos arba pranešti, koku būdu juos atsiims.

Dabartinė KLB Toronto apylinkės valdyba. Iš kairės: D. Garbaliuskienė, pirm. dr. E. Birgiolas, R. Pacevičienė; stovi: V. Kulnys, J. Varanavičius, R. Budnikas, K. Raudys, A. Vaičiūnas, kun. J. Staškus, L. Girinis-Norvaiša

Torontiškeje Maironio mokykloje

Margučių ridinėjimo, laikraščių skaitymo varžybos, metraštis, darbų paroda, baigusiujų išleistuvės

Maironio mokykla Toronto, nors labai mažai laiko tegali iš pamokų paaukoti, stengiasi mokinius supažindinti ir su mūsų lietuviškais švenčių papročiais. Mokiniams buvo pranešta (pradedant parengiamuoju skyriumi iki IV sk. imtinai), kad balandžio 14 d. mokykloje įvyks margučių ridinėjimo varžybos. Kiekvienam mokiniui reikės atsiesti po du margučius.

Ir atėjo tas ypatingasis šeštadienis. Vaikučiai rinkosi į mokyklą, nešini margučiais. Sūėjo mokyklos auditorijon, susikirsė grupėmis ir pradėjo kiaušinių ridinėjimą. Ridėjo margučiai ir visas šalis. Ir tie geltonieji, ir tie raudonieji, ir tie vašku išrašyti, ir visi kiti... Vaikučiai, įsmeigę akutes, seka paleistąjį ridėti margutį ir laukia, kada jis susidurs su vienu iš jau ten esančių. O tas margutis rieda, rieda, kelis kartus apsisuka ir sustoja nė vieno margučio neužgavęs. Nuaidi sale nusivylimas: "O, o, o... je, je, je — nepataikė! Vaikutis grįžta į savo vietą, praradęs gražų savo margutį.

Atrida kitas margutis. Salėje įtampa. Ir vėl visų akys nukrypsta į riedantį margutį. Pagaliau džiaugsmas, riksmas: "Valio! Valio! Pataikė, pataikė!" Buvo ir tokių mokinių, kurie savo laimikį nebegalėjo sutalpyti rankutėse, reikėjo susidėti, į savo paraištos palaidinės skvernus.

Į salę atkeliavo Vėlykų senelė (Dalia Valadkienė) su šypsena lūpose ir skanumynų krepšeliu rankose. Ir kiekvieno krypščiui mokiniui, susirinkęs daugiausia kiaušinių, buvo margučių ridinėjimo varžybų laimėtojas: Lina Kaleikaitė — parengiamosios skyriaus,

Aidas Batūra — I sk., Linas Underrys — II sk., Arvydas Slaboševičius — III sk., Rimas Pečiulis — IV sk.

Visi laimėtojai gavo iš Vėlykų senelės po šokoladinį žuikį. Geri Vėlykų senelė nepamiršo ir kitų vaikų. Iš senelės krepšelio už prarastą kiaušinį visi likusieji vaikučiai gavo po skanumyną.

Vos pora šeštadienių beliko iki mokslo metų pabaigos. Ir džiaugsmas, ir rintis viešpatauja klase-se bei mokytojų kambaryje. Jau greitai visiems bus laisvi tie malonieji pavasario šeštadieniai, bet dar daug darbų reikia atlikti. IX ir X klases išleidžia paskutinį numerį savo laikraščio.

Mokyklos veiklos parodėlė įvyko balandžio 29 d. — Anapilyje, o gegužės 6 įvyks Prisikėlimo parapijos salėje. Parodėlėse visuomenė turės progos susipažinti su Maironio mokyklos darbais.

Jau gražinti spaudos skaitymo varžybų darbai. Gana didelė mokinių dalis gaus rūpestingai dalyvavo. Laimėtojai gaus skirtas premijas mokslo metų užbaigimo iškilmėje.

Mokslo metų užbaigimas — tėvų diena (nuo parengiamųjų skyrių iki IX klases imtinai), įvyks gegužės 12 d., Maironio mokyklos auditorijoje.

Gegužės 11, penktadienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo par. salėje įvyks abiturientų (X klase ir lituanistinių kursų baigusiujų) išleistuvės-pokylis. Tai didžioji mūsų mėsinių šventė, kuri, su tėvų komiteto pagalba, yra labai iškilmingai paruošiama. Tėveliai, seneliai, abiturientų giminės ir visi, kurie domisi mūsų mokykla, kviečiami dalyvauti išleistuvėse.

Ryšium su mokslo metų užbaigi-

mu išleidžiamas metinis Maironio mokyklos leidinys. Jame rasite visų klasių nuotraukas, mokyklos veiklą ir, svarbiausia, kiekvienos klasės moksleivių rašinius. Leidinį labai kruopščiai redaguoja seselė Onutė Mikailaitė.

Gegužės 13, sekmadienį, Maironio mokyklos mokslo metų oficialus užbaigimas — Mišios.

Liuda Šileikienė

SKAITYTOJAI PASISAKO

DEL VELAVIMO NESIJAUDINAM

"TŽ" pristatymas gal apsitvirtinti. Štai mes balandžio 5 d. iš karto gavome nr. nr. 8, 9 ir 10. Tas dešimtas nė mėnesio nekeliavo. Tai jau, sakyčiau, gerai. Iš JAV taip pat vidutiniškai ateina per penketą savaitę.

Kita vertus, man nelabai suprantama, ko kitų žemųjų prenumeratoriai brudza. Kronikinės žinios, vietinių įvykių aprašymai reikalingi ir daugiausia turėtų rūpėti Kanados lietuviams, nes tai yra jų gyvenimas, o kitų žemųjų lietuviams straipsniai rūpi. Juk gali juos paskaityti truputį anksčiau ar vėliau. Argi tai turėtų būti svarbu? Žinoma, kai kokį išsą mėnesį nepasirodo nė vienas numeris, gal kai kuriuos skaitytojus ir apima panika: kas gi čia atsitiko — žuvo ar ką? Bet žūti, atrodo, labai retai kada žūna.

K. Barėnas,

Britanija

ARGENTINIEČIŲ RŪPĖSČIAI

Rašau iš San Martino tėvynės Argentinos, valdant rinkimus laimėjusiai radikalų partijai ir prezidentui Rauliui Alfonsinui, kuris davė laisvę visiems. Tai turi įtakos ir lietuvių veiklą. Vasario 16 proga Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos taryba gavo pasveikinimą iš respublikos prezidento.

Esant tokiai nuotakai, lietuviai turėtų kreiptis į valdžią ir prašyti, kad lietuvių dokumentus nebūtų rašoma "sovietico", nes mes atvykome legaliai iš nepriklausomos Lietuvos dar prieš karą. Mes nesame sovietų piliečiai. Tie, kurie išmainė lietuviškus dokumentus į sovietinius, gali keliauti į sovietų "rojų" ir nevargti kapitalistinėje šalyje.

Mūsų skaičius kasmet mažėja. Iš čia gimusių jaunuolių tik mažą dalį reiškiasi lietuviškoje veikloje. Iš dalies tai mūsų tėvų kaltė, nes jiems neįdiegė meilės lietuvybei.

Mūsų laikraščiai "Argentinos lietuvių balsas" ir "Laikas" išeina kartais sykį per mėnesį, o kai kada rečiau. Komunistinė "Vaga" išeina dukart į mėnesį, bet ji mažai ką rašo ir pilna klaidų. Radaktorius mažai "gramatnas", bet yra "tavorsčių", kurie ją skaito ir dar "almužną" prideda.

"Tėviškės žiburius" perskaitęs duodu kitiems, kurie dar gali skaityti, nors ir su "akulioriais". Aš dar skaitau be akinų.

Petras Čiabis, Buenos Aires

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tautinių šokių šventė

Septintosios lietuvių tautinių šokių šventės informacija Kanados lietuviams

Tautinių šokių šventės bilietai gaunami Toronte V. Daugino įstaigoje (1613 Bloor St. W.) ir Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) sekmadieniais pietų metu. Hamiltone bilietai gaunami sekmadieniais Jaunimo centre po pamaldų pas J. Krištolaitį. Kviečiame pasinaudoti šia galimybe ir įsigyti bilietus Kanados doleriais.

Šokėjai ir choristai važiuos į tautinių šokių šventę Klivlande specialiais autobusais. Jais gali pasinaudoti ir kiti. Dar yra vietų. Prašome kreiptis į tautinių šokių grupių vadovus. Didelis keleivių skaičius palengvins grupių kelionę finansškai.

Aukos tautinių šokių šventei siųsti: KLB tautinių šokių šventė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Aukoję \$25 ar daugiau bus skelbiami šventės leidinyje. Jų pavardės turi pasiekti rengėjus iki š.m. gegužės 20 d.

Loterijos bilietai šaknelės ir čekius siųsti: J. Krištolaitis, P. O. Box 446, Waterdown, Ont. L0R 2H0. Praeityje yra bu-

vę atvejų, kad bilietai šaknelės pašto buvo sulaikytos siunčiant per sieną ir sunaikintos. Tautinių šokių šventės leisoms telkti komisija

Nutarė statyti paminklą

Kanados lietuvių fondo narių susirinkimas įvyko š. m. balandžio 28 d. Toronto Lietuvių namuose. Jame dalyvavo apie 60 narių. Pirmininkavo KLF tarybos pirm. H. Stepaitis. Invokaciją sukalbėjo kun. Eugenijus Jurgutis, OFM. Sveikino gener. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinis (raštu), Tautos Fondo atstovas J. Firavičius, Jaunimo s-gos vardu — S. Bersėnaitė.

H. Lapas perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas su pora pataisų. H. Stepaitis padarė bendrą KLF metinę apžvalgą. Valdžios pirm. H. Lapas supažindino su Toronto parke "Lithuania" statysimo paminklo projektu. Dr. A. Kulpos paminklo projektas parinktas iš kelių pasiūlymų. Buvo pasisakymų ir prieš paminklo statymą. Po diskusijų nutarta paminklą statyti ir jam skirti ne daugiau kaip \$15.000.

Izd. A. Bersėnas pranešė apie izdo būklę. Dabar KLF yra arti \$700.000. V. Dargis paaiškino apie kapitalo investavimus. Revizijos komisijos sek. V. Matulaitis perskaitė revizijos protokolą, pažymintį, jog KLF pinigų atsakomybė yra pakankamai gerai tvarkoma.

Diskusijų metu daugelis rūpinosi jaunimo įjungimu į KLF eiles. Buvo pasiūlyta, kad lietuvių mokykloms būtų paskelbtas konkursas supažindinimui su KLF, o premijoms būtų paskirta atitinkama pašalpa. Su šiuo siūlymu visi sutiko. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. V.M.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

(staigos) (416) 762-7393

namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

(staigos) (416) 231-4138

namų 848-0234

A. E. LEPAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East

Scarborough, Ont. M1G 1P6

431-5462

445-9469

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334

— 231-2661

— 231-6226

3830 B Bloor Street West

Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir

RIMA (Petkute) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.

Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121

Walter Dauginis

822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West

Toronto • Ontario

TORONTONT

Anapilio žinios

— Balandžio 29 d. pirmąją Komuniją priėmė 6 mergaitės ir 4 berniukai. Iškilmeje giedojo Maiorinio mokyklos choras, vad. D. Viskontienės, sol. I. Černienė iš Londono, Ont., sol. V. Paulionienė ir sol. A. Paulionis iš St. Catharines, Ont.

— KL katalikų moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus susirinkimas — gegužės 6, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, Parodų salėje. Programoje — pakaita "Motina dabartinėje Lietuvoje".

— Motinos dienos pietūs — gegužės 13, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, Anapilio salėje. Rengia — jaunų šeimų komisija.

— A.a. Marija Makarenka, 62 m. amžiaus, palaidota gegužės 2 d. lietuvių kapinėse.

— Parapijai aukoj: \$100 — dr. A. Pacevičius, S. Baltrušaitis; \$50 — dr. A.M. Kiškiai, O.J. Kirvačiai, V. Bačėnas, S. Sinkienė, J. Valiukienė, J. Strazdas.

— Po ilgai užsitęsios bylos parapija gavo prieš keletą metų Kičenerijoje mirusio a.a. Stasio Saldžiūno palikimo dalį — \$73,522.27.

— Mišios gegužės 6, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Vladą Skripuką, 11 v.r. — už Cesaičių ir Tačiliauskų mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas gegužės 6 d., 11.15 v.r., laikys prof. M. Trautrimas iš Fremont, JAV.

— Klebono pareigas einantis kun. P. Dilys pastoraciniais reikalais gegužės 5-6 d. lankysis Montrealyje. Grįš gegužės 7 d.

— Konfirmacijos pamoka — gegužės 7 d., 6.30 v.v., parapijos salėje.

— Choras renkasi gegužės 7 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Šv. Rašto apmąstymai — gegužės 3 ir 10, ketvirtadieniais, 7 v.v., parapijos salėje.

— Moterų draugijos susirinkimas — gegužės 6 d. po pamaldų pas Elzą Jankutę, 22 Hewitt Ave. Tel. 535-9379.

— Parapijos tarybos posėdis — gegužės 8, antradienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

— Gegužės 12 d. moterų draugija ruošia bazarą ir pragraiž išpardavimą. Daiktus bazarui galima atvežti gegužės 11, penktadienį vakare, 6-9 v. Bazarą pradžia — gegužės 12, šeštadienį, 7 v.r., iki 2 v.p.p.

Lietuvių namų žinios

— Velykinio stalo vaišėse balandžio 29 d. dalyvavo 380 asmenų. Meninę programą atliko sol. I. Černienė, akomp. J. Govėdo, ir mažieji lietuviukai. Velykų senelė mažuosius dalyvius (iki 5 m.) apdovanojo gėrybėmis.

— Lietuvos vyčių ekskursija iš Niujorko balandžio 29 d. vaišinosi lietuviškais valgiais ir "Lokio" gerimais. Kun. A. Simanavičius, OFM, supažindino svečius su Kanados lietuvių veikla.

— Balandžio 26 d. LN valdybos posėdyje priimti nauji nariai: J. Burkshat, W. Burkshat, A. Dalinda, E. Lukošius.

— LN valdyba nutarė, kad scenos šviesų paruošimas ir operavimas neįeina į normalią salės nuomą, todėl organizacijos, norinčios pasinaudoti specialiu apšvietimu, turės apmokėti aptarnavimo išlaidas atskirai.

— Sudarytas 3 asmenų "Labdaros" metinių aukų skirstymo komitetas, kuris svarstys organizacijų ir vienetų prašymus aukoms ir pateiks LN valdybai tvirtinti. Į šį komitetą įeina: V. Dauginis, T. Stanulius ir J. V. Šimkus.

— Motinos dienos rengėjai — vyrų būrelis, talkinamas LN valdybos, pagerbs lietuves motinas gegužės 13 d. Mindaugo menėje.

Vida ir Robertas Tiriliali susilaukė pirmgimio sūnaus Gintauto Antano.

Konservatorių partija balandžio 27 d. šventė Toronto miestą 150 metų sukaktį "Royal York" viešbučio dviejoje didžiausiose salėse. Vakarieneje dalyvavo apie 2000 asmenų, jų tarpe apie 60 lietuvių. Iškilmių vedėju buvo metropolinio Toronto burmistras Paul Godfrey. Pagrindinį kalbėtojų pristatė premjeras Bill Davis. Pagrindinių kalbėtojų buvo Kanados konservatorių ir federacinio parlamento opozicijos vadas Brian Mulroney. Jis parėžė, kad pagrindinis nedarbo priežastis Kandoje yra amerikiečių kapitalo išsibaidymas. Per keletą pastarųjų metų iš Kanados grįžo į JAV-bes 600 milijonų dolerių. Įmonės sustojus arba savo apimtį sumažinus, daugelis liko be darbo. Esą reikia atstatyti amerikiečių pasitikėjimą Kanada. Po vakarienes jaunimas dar šoko kitoje salėje iki po vidurnakčio. A.R.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužinės pamaldos — kiekvieną vakarą 7 v.; šeštadieniais litanija skaitoma po 9 v. Mišių, o sekmadieniais litanija giedama po 11.30 v. Mišių.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. valanda ir Mišios 7 v.v., ligitonai ir seneliai lankomi su sakramentais pagal susitarimą. "Vilnius Manor" namuose Mišios — pirmąjį kiekvieno mėnesio šeštadienį, 5 v.p.p.

— Gyvyjo Rožinio Mišios ir metinis susirinkimas muzikos salėje — gegužės 5 d., 11 v.r. Kalbės seselė Margarita.

— Mėnesinis tretininkų susirinkimas Mišios — gegužės 3 d., 10 v.r. Kalbės seselė Margarita.

— Pirmosios Komunijos iškilmės — gegužės 6 d. per 10.15 v. Mišias. Giedos "Volungės" choras.

— Ruošiasi tuoktis: Rūta Tamulionytė su Geraldū Rusinavičium, Rita Kusinskutė — su Ralph Diblu, Birutė Norkutė — su Kęstučiu Bartusevičium, Irena Streimikis — su Real Paiement.

— Susituokė Donatas Šalvaitis su Marlene Belson.

— Pakriktyta: Jeffrey-Curtis, Angelos ir Edvardo Benetis sūnus; Mindy-Indrė, Kristinos ir Jono Šelmio duklė; William-Charles, Angelės (Caplikaitės) ir Alex Zachėjo sūnus.

— Parapijai aukoj: A. B. Rikėvičiai \$300, E. J. Sičiūnai \$250, Č. B. Joniai \$150; po \$100: R. Z. Rimšos, M. E. Zabulioniai, T. V. Sičiūnai, V. Gumauskas, H. R. Simanavičiai, J. O. Gustainiai; po \$75: B. A. Beresnevičiai, D. Simanavičiai; po \$50: J. B. Maziliauskai, J. A. Raskauskai, V. B. Biretos, K. Pivoras, A. Laurinaitis, E. R. Girauskai, D. Danaitis, J. M. Vaseriai, Alf. Pragis, O. Tačelauskienė, F. Miniota, V. P. Melykai, V.A.S.; vienuolynui — E. Azubalienė \$100.

— Mišios gegužės 6, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Elzbieta Šimkienę, 9.30 v.r. — už a.a. vysk. Vincentą Padolskį, 10.15 v.r. pirmosios Komunijos vaikučių intencija, už Motinos dienos novenai pavestas motinas, už gyvus ir mirusius parapijiečius, 11.30 v.r. — Mažeikių gimnazijos mokinių ir mokytojų intencija, 7 v.v. — padėkos intencija.

PADEKA

Nuoširdus aciu visoms moterims, kurios surengė ir dalyvavo mano šventėje — mergvakaryje.

Kadangi esu labai neseniai atvykusi į Kanadą, todėl daugelio iš Jūsų nepažįstu. Dėl šios priežasties negaliu išvardinti visų tuos mielių moterų, suruošusių man vakarą, išskyrus vyr. rengėją P. Juodienę. Kreipdamasi į ją, noriu kartu kreiptis ir į Jus, brangios moterys, vakaro rengėjos bei viešnios — nuoširdus aciu Jums už Jūsų dėmesį man ir už vertingas dovanas.

Sveikatos, laimės, sėkmės Jums visur ir visada gerbiamos moterys. Su pagarba —

Nijolė Benotienė

A.a. Janinos Kaknevičienės ir a.a. prof. Antano Ramūno mirties metinės bus paminėtos gegužės 15 d., 8 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje. Prof. A. Ramūnas prieš 10 metų palaidotas lietuvių kapinėse Anapilyje, nors visą laiką darbavosi Otavoje.

Ukrainiečių teatras, suorganizuotas profesiniais pagrindais bendrovės "Chysta Productions", paruošė linksmo būdžio veiklą "Just a Comedy", kurį vaidins St. Vladimir Instituto teatre (620 Spadina Ave.) nuo gegužės 12 iki birželio 3 d., 8 v.v., sekmadienį — 2 v.p.p. Įėjimas — \$9.00, studentams ir pensininkams — \$5.00. Tame veiksle autorius Nika Rylski vaizduoja jaunųjų ukrainiečių ir jo nuotykius augant kanadiškoje aplinkoje. Įpinta nemažai dainų, muzikos bei šokių.

Lietuvos vyčių ekskursija iš Niujorko balandžio 28-29 d.d. lankėsi Toronte, Mississaugoje, Niagara Falls. Atvyko trimis autobusais, vadovaujami pirm. J. Adomėno. Sekmadienį dalyvavo Mišiose Prisikėlimo šventovėje. Šventovėn įvygiavo su JAV, Kanados ir Lietuvos vėliavomis. Pamokslininkas kun. E. Jurgutis supažindino pamaldų dalyvius torontiečius. Bendri vyčių pietūs buvo Lietuvių namuose. Išvykos dalyviai aplankė Toronto įžymybes ir lietuvių institucijas. Buvo užsukę ir Anapilį, kur apžiūrėjo Lietuvos kankinių šventovę ir "Tėviškos žiburio" įstaigą. Pernakvoję Niagara Falls mieste, balandžio 30 d. grįžo į Niujorką. Išvyką surengė 110-ji Lietuvos vyčių kuopa Maspeth.

Lietuvos Kankinių parapijos jaunų šeimų komisija š.m. gegužės 13, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje rengia

MOTINOS DIENOS

POPIETE

su menine programa ir pietumis (šilti valgiai su vynu).

Meninę programą atliks jaunimas, pietus paruoš J. Bubulienė.

Stalas šeimai — nuo 8 iki 10 asmenų. Stalai numeruoti ir užsakomi iš anksto pas J. Bubulienę tel. 279-0256 arba V. Narušį tel. 277-1128. Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų.

Rengėjai maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti ir pagerbti savo motinas

Toronto Lietuvių namai rengia tradicinius

MOTINOS DIENOS PIETUS

Motinos bus apdovanotos gėlėmis ir pavaišintos vynu. Ankstyvosios 60 gaus dovaną — Vandos Ivaškevičiūtės knygelę "Motinai ir tėvui". Veiks gėrimų bufetas. Kviečiame mamytės, jų šeimas ir visuomenę atsilankyti. Lietuvių namai ir Lietuvių namų vyrai

gegužės 13, sekmadienį, 12 - 4 v.p.p., karaliaus Mindaugo menėje.

1984 m. gegužės 13, sekmadienį, 1 v. p. p., Prisikėlimo parapijos salėje

KALBĖS ČIKAGIŠKIS ADV. S. P. ŽUMBAKIS
apie karo nusikaltėlių pajiešką, grėsmingą ir Kanados pokarinei ateivijai.

Reikia budėti, kad grėsmė neužkluptų nepasiruošus.

Visuomenė yra kviečiama atsilankyti

KL žurnalistų sąjungos valdyba

Metinis "Atžalyno" koncertas — gegužės 5, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvių namuose. Koncertinę programą atliks sol. L. Marcinkutė, akompanuojama J. Govėdo, ir atžalyniečiai.

"Toronto Sun" 1984.IV.26 paskelbė staipsnį, kuriame rašoma, kad Kanados žydų gynybos lygos direktorius Halevi pasakęs, jog min. Kaplanas turėtų įsteigti specialų tiriamąjį organą, kaip ir JAV-se, su advokatų būriu, kuris galėtų įnikti į dokumentus ir apklausti liudininkus.

Kanados lietuviams reikia susirūpinti ir budėti, kad nuo tokio pasikėsimo nenukentėtų nekalti tautiečiai, kaip tai įvyko JAV-se. Jie ten besigindami neteko sveikatos, prarado turtą bei pragyvenimo šaltinius.

Šia tema kalbės adv. S.P. Žumbakis Prisikėlimo parapijos salėje gegužės 13, sekmadienį, 1 v.p.p. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

KL žurnalistų s-gos inf.

Toronto lietuvių pensininkų klubas gegužės 23 d. rengia ekskursiją į Niagara-on-the-Lake pasigėrėti žydinčiais sodais, aplankyti idomesnes vietas. Grįždamas sustos Hamiltono lietuvių pensininkų namuose. Renkamės prie "Vilnius Manor" 9 v.r., grįžtame 6-7 v.v. Kelionės kaina — 13 dol. Registruotis tel. 762-4523 pas B. Žiobienę arba Lietuvių namuose tel. 532-3311 pas K. Daunį — antradieniais 12-5 v.p.p., penktadieniais 12-8 v.v., šeštadieniais 9-3 v.p.p. Valdyba

Metinis trečiosios ateivių bangos susitikimas — pobūvis įvyks gegužės 26, šeštadienį, Lietuvių namų Gedimino pilies menėje, 1573 Bloor St. West, 6.30 v.v. Kviečiami ir kiti norintieji. Bus meninė programa, šilta vakariene su vynu, muzika ir šokiai. Veiks loterija. Kaina — \$12 asmeniui, jaunimui — \$8. Bilietus galima gauti pas trečiosios ateivių bangos atstovus arba pas Birutę tel. 231-1910.

Rengėjai

Ontario inžinierių sąjungos Niagaros skyriaus pirmininkas 1984-85 metų laikotarpiui išrinktas inž. Rimas Slavickas, gvy. Wellande. Šiam skyriui priklauso 1300 inžinierių. R. Slavickas yra Wellando hidroelektrinės įėjainės komisijos sekretorius ir generalinis reikalų vedėjas.

Š. m. gegužės 6, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose buvusi Sibiro kalinė **Elena Jociūtė** kalbės tema: **"Pergyvenimai Sibire"**

Visi kviečiami dalyvauti. Bus galima įsigyti autorės raštų. Įėjimas — auka

Kultūrinė TL namų komisija

Advokatė **Violet S. Vingilis**

Square One
4 Robert Speck Parkway,
Suite 230,
Mississauga, Ont. L4Z 1S1

Telefonas
(416) 272-3412

"Paramos" kredito kooperatyvui Toronte reikalingas tarnautojas-ja, kalbantis lietuviškai ir angliškai.

Pirmenybė turinčiam patyrimo banko ar buhalterijos darbe. Kreiptis į vedėją tel. 532-1149 ar 532-8723.

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyko Toronte balandžio 28-29 d.d. Dalyvavo 500-600 sportuojančių jaunimo. Šeštadienį trijoje Prisikėlimo salėse buvo suruoštas susipažinimo vakaras-balius. Tikslūs žaidynių rezultatai dar neskelbiami. Šias eilutes rašant, buvo žinomi nugalėtojai: šachmatų — Niujorkas, stalo teniso — Hamiltonas, ledo ritulio — Torontas, vyrų tinklinio — Bostonas, moterų — Čikaga, vyrų A krepšinio — Torontas "Aušra", krepšinio B — Torontas "Vyčiai", krepšinio C — Torontas "Detroito "Kovas". Platesnis aprašymas — kitame "TŽ" nr.

Septintosios tautinių šokių šventės lėšoms teikti komitetas Kanadoje praneša, kad aukotojai, paaukoję nemažiau kaip \$25 iki š. m. gegužės 12 d., bus skelbiami šventės leidinyje. Prašome aukas siųsti: KLB Krašto Valdyba, 1011 College St., Torontas, Ont. M6H 1A8.

A.a. inž. Petro Lelio atminimui paaukojo "T. Žiburiams" \$25 Gražina ir Jonas Kazemėkai.

A.a. Liudo Boruso (ne Juozo Baryso) ir Gracijono Jasevičiaus atminimui paaukojo "Tėviškos žiburiams" \$20 Urbonavičių šeima iš Delhi, Ont.

MONTREALQUE

Velykų rytą AV šventovė buvo pilnutėlė. Suvažiovo daug svečių iš kitų miestų, o ir šiaip rečiau besirodantys šventovėje nepatingėjo anksti atsikelti ir dalyvauti Prisikėlime. Pamaldas laikė kun. J. Kidykas, SJ, kuris visą Didžiąją savaitę čia vedė rekolekcijas. AV parapijos choras, sustiprintas Montreallio mergaičių "Pavasario" choristėmis, pagiedojo eilę gražių giesmių: šalia "Linksmo diena", atliko dar šias: "Kristus jau keles" — Gounod, "Gloria" — Vivaldi, "Christus vincit" — H. Nibelle, "Sanctus" — Gounod, "Šlovė Tau" — E. Beinorio, "Tėve mūsų" — A. Stankevičiaus (pirmą kartą pagiedota) ir "Aleliuja" — Handelio iš "Messiah". Kun. J. Kidykas tiek buvo sužavėtas choro giedojimu, kad paprasė visus maldininkus chorui paploti.

Chorui dirigavo muz. A. Stankevičius, vargonavo Mme M. Roch. Choro koordinatorių yra sol. A. Keblys.

KLB Montreallio apylinkė rengia Motinos dienos minėjimą gegužės 13 tuoj po pamaldų AV par. salėje.

Mergaičių "Pavasario" choras vyksta į St. Catharines atlikti Motinos dienos minėjimo koncertinės programos. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Didžiosios savaitės pamaldos prasidėjo D. ketvirtadienį. Per Pasukutines vakarienes Mišias, po Evangelijos, klebonas kun. St. Šileika, Kristaus pavyzdžiu, 5 parapijos jaunuoliam (simbolizuojantiems apaštalus) atliko kojų mazgojimą. — Saulėtą Velykų rytą susirinko daug parapijiečių į Prisikėlimo Mišias. Gražų velykinį pamokslą pasakė klebonas. Choras giedojo Velykų giesmes. Salėje komiteto moterų buvo paruošti užkandžiai su vynu ir kava. — Po sunkios operacijos Viktorijos ligoninėje gulį Julija Jukonienė, Romos Valininskienės motina. Sk.

NAUJAS BŪDAS

APDRAUSTI AUTOMOBILIUS

pilnos nelaimės atveju

GARANTIJA naujai pirktiems 1983, 1984 metų automobiliams per pirmus 2,5 metų po nelaimės atpirtki tų patį 1984-85-86 metų modelį.

GARANTIJA 4 metams automobilio taisymui, neatskaitant amortizacijos už naujas dalis.

Naujų automobilių kainos yra aukštos. Visi žinome, kad naujas automobilis jau per 1/2 - 1 metus nustoja daug savo vertės.

Mes norime, kad mūsų klientai neturėtų nuostolių ir turime priemonių tam išvengti.

Kai perkate naują automobilį arba keičiate seną į naują, kreipkitės į:

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel. 722-3545

PASITEIRAVIMAS TIKRAI APSIMOKĖS

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	10 %	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:		asmenines ir
1 metų	9.5 %	prekybines.
180 - 364 d.	9 %	Paskolos
30 - 179 d.	8.5 %	mirties
Trumpalaikius indėlius		atveju
už \$20,000 ar daugiau		draudžiamos
Taupomosios sąskaitos:		iki \$10,000
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		
1475 De Seve		3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	4.00 - 8.00
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	2.00 - 6.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	
Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15		
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10.30 - 12.30		

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis telefonu 626-5977. Oakvillės apylinkėse — 827-3446 vakarais ir savaitgaliais.

DIRBANČIAM VYRUI reikalingas vakarų Toronte butas. Skambinti tel. 769-1664.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė Sunnyside rajone. Skambinti tel. 534-9693 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių kramtuvė

savininkė V. SIMINKIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Torontas, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir apraustikami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Torontas, Ont. (416) 533-8008.

LIETUVĖ NAŠLĖ norėtų susitikti gyvenimo draugą 60 ar daugiau metų. Pasilapis garantuota. Rašyti "Tėviškos žiburio" adresu AUDRONĖ.

ATLIEKU visokių namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusrėčiai. Skambinti pirmdieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.